

Jó Pajtás

2018. VI. 7.

72. évf., 20–21. szám

Az ittabéi általános iskola végzősei

Fotó: Nagy Magdolna

**XXI. FOCI-
VB**

Az irdatlan
távolságok
vébéje

KÖRKÉRDÉS
Vár a nyár!

**LÁSSUNK
VILÁGOT!**

Ahol
kimelegszik a
mozgólépcső-
nemzedék

AJÁNDÉKBA: NYÁRI ZSENIKUSZ

Hol tanulhatunk tovább?

Elegendő férőhely várja a végzősöket a vajdasági középiskolák magyar tagozatain

A tehetséggondozókba pályázókat leszámítva legtöbb nyolcadikosnak még szembe kell néznie a záróvizsga minden izgalmaival, ám abból a szempontból nyugodtak lehetnek, hogy a középiskolákban van elegendő hely a számukra.

Vajdaság-szerre több mint 2150 hely várja a tanulókat. **Adán** 150 hely áll a nyolcadikosok rendelkezésére a Műszaki Iskolában: hároméves szakon két osztálynyi, négyéves szakon pedig három osztálynyi végzett nyolcadikos jelentkezését várják. **Magyarkanizsán**, a Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpontban egy kombinált hároméves szak indul, a mezőgazdasági technikus és állattenyésztő technikus szakon pedig egy-egy osztály, tehát összesen 120 tanulót fogadnak 2018 szeptemberétől. **Törökkanizsán** az idén két hároméves tagozatot indítanak magyarul: ide a gépjárművezető, valamint a szakács-cukrász szak iránt érdeklődők jelentkezhetnek majd, összesen 60-an. **Zentán**,

a Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban 20-20 tanuló jelentkezhet majd a matematikai, a számítástechnikai-informatikai, illetve a képzőművészeti szakra, a Közgazdasági és Kereskedelmi Iskolában két négyéves szakra jelentkezhetnek, a Zentai Gimnáziumban pedig három magyar nyelvű tagozat közül választhatnak a diákok, ugyanis a társadalmi és az általános szak mellett a természettudományi-matematikai szakot is jóváhagyta a minisztérium, ugyanakkor az Egészségügyi Középiskolában a tavalyihoz hasonlóan egy egészségügyi nővér-technikus és egy gyógyszerészeti technikus szak indul, tehát Zentán összesen 270 középiskolai hely várja a tanulókat. **Csókán** a pékhenes kombinált, hároméves osztály mellett a környezetvédelmi technikus szakot is sikerült jóváhagyatni, így ez a négyéves szak Vajdaságban csak itt jelenik meg magyar nyelven, 60-ra emelve a csókai helyek számát.

Folytatása a 4. oldalon

Bolondballagás a zentai Bolyaiban

Halasztás!

Szenes Márkról és zsákmányáról a fotó Stavaly készült az Aranka-parton. Most azért vettük elő, mert a Jó Pajtás Liga ideinyitító versenye elmaradt, és idei főtónk nincs. Az történt ugyanis, hogy a heves esőzések eláztatták a kiszemelt versenypályához vezető utat, és a vizet szinte lehetetlen volt megközelíteni. A verseny szajáni házigazdái bölcs döntést hoztak, és a versenyt elnapolták. Az időjárás azonban javult, az utak felszáradtak, munkára fel! Az ideinyitító verseny megrendezésére június 9-én kerül sor a Bocsári-csatornán. Eldugott vízről van szó, amelynek halállományát lapunk kishorgászai eddig még nem fogták vallatón. Érdekesnek ígérkezik.

A Jó Pajtás Ligában a szünidő alatt törtétekről a Magyar Szó Horgászat-Vadászat című rovatában olvashattok.

Kellemes szünidőt!

A szeptemberi viszontlátásig kellemes és eseménydús nyári pihenőt kívánunk minden kis és nagy olvasónknak, a lap valamennyi barátjának és pártolójának! Következő számunk – remélhetőleg megújult erővel – szeptember első csütörtökén, 6-án jelenik meg.

Kedvenc versem

Virág Gábor, azaz Aaron Blumm választása

Bányai tanár úr tanított meg az egyetemi stúdiómaim kezdetén arra, az olyan lehetetlen kérdésekre is, mint például az, melyik a kedvenc versed, szemrebenés nélküli határozottsággal kell válaszolnod, s ahelyett, hogy pánikolni kezdenél, a világ legnyugodtabb hangszínén kell megmondanod a tutit. Mert nincs annál természetesebb, több kedvenc versed, elbeszélésed, regényed is van, hiszen kedvenc verseid nem egymással versengve futkározzák a köröket egy stadionban, sokkal inkább borral koccintgatnak egy tengerpart homokjában, s a képbe talán még a lemenő nap is belefér.

Pedig nyugodt lelkiismerettel foghatna el bennünket a pánik, ha jobban belegondolunk, hiszen ilyen kérdést hallva, mi mást is tehetnénk, mint egyik könyvespolctól a másikig rohángászunk le-fel a szobánkban, időnként falba verve a fejünket, mert itt még csak nem is arról van szó, meg kell találnunk a tüt a szénakazalban, itt olyan kazalban kell keresgelnünk, amely csak tűkből áll. Olyan tűkből ráadásul, amelyek hajszálpontos élességgel karcolnak maradandó nyomokat az ember testélelkébe, hogy aztán álmából is felriadva újra és újra visszhangozzanak fejünkben a kitörölhetetlen vessorok.

És (Úristen!) nem is gondoltunk még bele, ha majd mégis választunk, hány kedvenc élő, és hány kedvenc holt költőnket sértjük majd vérig, s hiába próbálunk meg diplomatikusak lenni, ebben az esetben csődöt mond a diplomácia, ezért ártatlan képet vágva tegyük úgy, mintha angyallal találkoztunk volna Danyi Magdolna palicsi kertjében, vagy éppen József Attilával heverésznénk a pacsirták hajnali énekében, s hagyjuk, a vers válasszon helyettünk.

Az alábbi például Jozsif Brodskij írta, Baka István fordította, a *Post aetatem nostram* című kötetben jelent meg, melynek minden sora elemi erővel tört rám akkor, a szignó szerint a kötetet még valamikor 89-ben vehettem, „a Birodalom a hülyék hona”, szavaltuk fennhangon, pedig akkor még nem is tudtuk, tényleg létezik a Birodalom, amelynek rőzsegátjain és szurdokain mindenhova elkísér majd bennünket Násztya néni és Pesztyerev. Szerzője 1987-ben kapott Nobel-díjat, az első olvasás után lila színű tintával húztam alá talán kissé túl melankólikus sorait (Úristen, miket gondolhattam éppen a világról?!).

Aaron Blumm

A mocsarak közt megbúvó falut...

A mocsarak közt megbúvó falut már elfeledted, a világvégi kormányzóságban, ahol a kertekben nincsenek madárijesztők – nincs mit óvniuk, s hol út helyett a szurdok, rőzsegát az út. Meghalt már Násztya néni, s nem él már Pesztyerev, s ha mégis, részegen a földön hentereg, vagy ágytámlánkból fabrikál épp valami furát, talán egy kertkaput vagy viskója ajtaját. Ott télen fát aprítanak, s csücsülnek a melegben, s a csillag füsttől pislog a megdermedt egekben. És nem menyasszonyi ruha, az ablakban por ünnepe kavarg, és üres szerelmünk hűlt helye.

ÍRORSZÁGBÓL SZERETETTEL

Az írországi iskolákról

Írja: Herédi Károly

Ezt nem lehet megúszni, minden országban van sulis, és akárhová is emész, ott bizony minden gyereknek tanulnia is kell. Manapság mindenki azt szajkózza, hogy az élethosszig tartó tanulásra kell felkészünnünk, régen ezt valahogy úgy mondták, hogy *a jó pap is holtig tanul*. Az ír általános iskolák (amelyekről leginkább szó lesz most) pedig állításuk szerint erre készítik fel a diákjaikat. De lássunk néhány részletet!

Az kötelező oktatás 6–15 éves korig tart, de sokan már 4 éves korukban beülnek az iskolapadba (no, nem szó szerint). 12 éves korig tart az általános iskola, utána mindenféle záróvizsga nélkül lehet középiskolába jelentkezni. Többféle elemi jöhet számításba, ugyanis léteznek olyan sulik, ahová csak fiúk vagy lányok járnak, de ha a szülő úgy dönt, akkor írathatja csemetéjét vegyes oktatást kínáló (koedukált) iskolába is. Bukni csak nagyon-nagyon különleges esetben lehet, nem is szokás erre felé. Azonban házi feladatot, és dolgozatokat itt is ugyanúgy írni kell. Bár előbbi mennyisége iskolánként eltérő. Általában minden tantárgyat ugyanaz a tanító oktat.

Vajon mégis mit tanulnak? Angol és ír nyelvet, hittant, művészetet (képzőművészet, dráma és zene), testnevelést és matematikát. A társadalmi, környezetvédelmi és tudományos oktatás is szerepet kap, ugyanis olyan óráik is vannak, mint a tudomány, földrajz és történelem. A követelmények ugyanakkor inkább a készségekre vonatkoznak: tanulj meg jól olvasni, írni, beszélni és számolni. Utóbbi számomra azért is érdekes, mert nagyon sokan az ujjukon számolnak, eközben pedig a kivonást úgy kell fejből megtanulniuk, akár nekünk a szorzótáblát.

Általános iskola után középiskolába kell iratkozni. A középiskola negyedik évében van egy igen hasznos lehetőség, mégpedig az átmeneti év, amikor nagyon keveset kell tanulni. Ez arra szolgál, hogy a jobban fel tudj készülni további tanulmányaidra, és munkatapasztalatot szerezhess. Utóbbi nagyon népszerű a diákok körében, megjegyzem, szerintem jogosan.

De mi a leginkább szembeötlő és leglátványosabb különbség az ír és a szerbiai iskolák között? Nem más, mint az egyenruha. A legtöbb írországi iskolában ugyanis kötelező. Mindenkinek, minden időben az iskolai címerrel ellátott ruhában kell iskolába járnia. Ez a lányoknak egész évben szoknyát jelen! Hogy ez jó dolog-e, annak eldöntését inkább rád bízom.

Írországból szeretettel rovatom ezzel a jegyzettel zárul, ugyanis nyártól én is visszatérek Vajdaságba. Jó dolog, és kell is világot látni, ez segít abban, hogy saját életünket is más megvilágításban láthassuk. Tapasztalni, utazni, felfedezni – ezek fontos dolgok, akárcsak az, hogy legyen egy hely, ahová mindig hazatérhetsz, és amit otthonodnak nevezhetsz.

Hol tanulhatunk tovább?

Folytatás a 3. oldalról

Nagybecskereken négy középiskola indíthat magyar osztályt 30-30 fővel: négyéves szak nyílik a Nikola Tesla Elektrotechnikai és Építészeti Középiskolában, ahol információtechnológiák elektrotechnikusa szak várja az érdeklődőket, a gimnáziumban általános szak, az egészségügyben egészségügyi nővér szak nyílik, a Közgazdasági-Kereskedelmi Középiskola pedig hároméves szakot indíthat, így összesen 120 helyre iratkozhat magyar tanuló. **Topolyán** újdonságként jelenik meg a tehetséggondozó informatika szak a Dositej Obradović Gimnázium és Közgazdasági Középiskolában 20 tanuló számára, ami véleményem szerint sokkal jobb elhelyezkedési lehetőséget ad majd, mint a tavaly indított közgazdasági szak, ami az idén nem nyílt meg, valamint általános gimnáziumi szakot is választhatnak a diákok ebben az iskolában. A Mezőgazdasági Középiskolában idén egy kombinált hároméves szak nyílik mezőgazdasági gépek kezelője-szerelője és pék szakon, és még három négyéves 30-30 tanulóval mezőgazdasági technikus, állattenyésztő-technikus és élelmiszeripari technikus szakon. A Sinkovics József Műszaki Középiskola is minden szakot megkapott, ide tehát 90 tanuló iratkozhat be, egy harmadéves kombinált (falfelület-díszítő és műköves-kályhás szakra), valamint négyévesként számítógépes villamossági technikus és gépjármű-gépésztechnikus szak is lesz ebben a középiskolában, 260-ra emelve a topolyai középiskolai helyeket. **Szabadkán** nagyon fontos volt, hogy a Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnáziumban megmaradjon a jelenlegi osztályok száma, így az angol és a német szakos (24-24 fős) osztály mellett egy általános szak is nyílt, míg a Svetozar Marković Gimnázium két osztályt indíthat, egy társadalmi-nyelvi és egy természettudományi-matematikai szakot, 30-

30 fővel. Indulhat még két négyéves szak a közgazdaságiban is: közgazdasági technikus és turisztikai, valamint egy kombinált hároméves tagozat is a duális rendszerben, pincér-szakács szakon. A politechnikai iskola egy hároméves kombinált, valamint egy négyéves építészeti technikus szakot indíthat, az egészségügybe egy hároméves masször és egy egészségügyi nővér-óvónő, illetve egy nővér-technikus szakra iratkozhatnak majd be a diákok. Szabadkán a Műszaki Középiskolában hat osztály indul, összesen 180 hellyel, ebből egy hároméves duális, a többi mind négyéves. A Vegyészeti-Technológiai Középiskolában a tavalyihoz hasonlóan idén is három négyéves szak indul. A zeneiskolában sikerült úgy tárgyalni, hogy engedélyezzék az iskola által kért három 8 fős osztályt klasszikus zenei, illetve dzsessz-zenei előadó, valamint zenei munkatárs szakon, ezzel Szabadkán 672 magyar tanuló iratkozhat középiskolába. **Zomborban** idén egy osztály indulhat a gimnáziumban, valamint az egészségügyi és a műszaki iskolában is egy-egy magyar szakkal összesen 90 magyar középiskolai hely lesz. **Óbecsén** a gimnázium, a közgazdasági-kereskedelmi és a műszaki középiskola egy-egy négyéves tagozatot indíthat, míg ez utóbbiban egy hároméves duális szakot is indítanak, kereskedő-cukrász kombináltként, így 120 hely lesz összesen. **Újvidéken** megnyílhatnak a szokásos szakok: a gimnáziumban (általános), az elektrotechnikában (számítógép-kezelő), az egészségügyben (általános), valamint fontos megemlíteni, hogy a futaki mezőgazdasági is indíthat az idén osztályt. A Bogdan Šuput 20 rajztechnikusával együtt Újvidéken összesen 140 hely lesz. **Temerinben** a tavalyihoz hasonlóan két magyar osztály (egy hároméves és egy négyéves) indul a középiskolában. Vajdaság területén így összesen 2152 magyar középiskolai hely lesz a következő tanévben.

M. E.

CÍMOLDALI KÉPÜNKHÖZ

Tizenhárom végzős útnak indul Ittabéről

A nyolcadikosokat kerestük Ittabére érve. A vajdasági Bánát keleti szegletében először is Magyarittabére (szerbül: Novi Itabej) vezet az út Nagybecskerek felől, ahol óhatatlanul meg kell állni a református templom épülete előtt. A templom is tiszteletet érdemlő építmény, de előtte, azaz az utcák kereszteződésében áll Kossuth Lajos mellszobra. Nem sok van belőle szűkebb páttriánkban. S ha már továbbfolytatjuk utunkat, alig érünk ki Magyarittabéről, máris következik Szerbittabé (Srpski Itabej). Jószerével az első épület a Miloš Crnjanski iskoláé. Tekintettel arra, hogy szép nagyra építették, és a két település ke-

Durdevka Rakić igazgatónő

István Ibolya magyartanár

A nyolcadikosok Fülöp Jasmina angoltanárnővel

reszteződésénél kapott helyett, innen is, onnan is ebben az iskolában tanulnak a gyerekek. Egy régi repülőgép maradványát láthatják az iskola tanulói, az udvarban pedig valóságos park fogadja őket. Az épület kéményét golyák lakják tavasztól ősziig, ám ebben nem egyedüli az ittabéi iskola. Abban viszont talán igen, hogy két helység diákjai koptatják a padjait.

Feljegyzések szerint már a XVIII. század derekán volt iskola Ittabén. Az utóbbi években több mint 300 diákot jegyeznek a központi épületben, valamint két kihelyezett tagozaton: Tamásfalván (Hetin) és Párdányban (Meda). Az iskola kétnyelvű: magyar és szerb. A kétnyelvűséget eddig sikerült megőrizni, azaz megtalálni a szakképzett kádert, mely egyik és a másik nyelven is minőségi oktatásra képes, még akkor is, ha kis, félreeső közösségről van szó, hallottuk Durdevka Rakić igazgatónőtől.

Idén tizenhármannal ballagtak el az ittabéi iskolából a magyar nyelvű tagozatról. Csordás Krisztina és Orsolya, Fülöp Dániel, Hegyesi Edvárd, Korsós Andrea, Mészáros Vilmos, Lóci Erika,

Ninkov Natália, Hollai Arnold, Száz Márta, Molnár Erik, Szőke Ernő és Toma Éva. Szeretnének továbbtanulni, leginkább a nagybecskereki középiskolákat szemelték ki, de lesz olyan is, aki Szabadkán, Zentán próbál szerencsét.

Sok sikert kívánunk az ittabéi és nem csak ittabéi végzősöknek az iratkozáshoz, a továbbtanuláshoz, jövőbeli boldogulásukhoz.

Nagy Magdolna

Miloš Crnjanski, az iskola névadója kiválóan ismerte a magyar nyelvet, Csongrádon született, de Szerbittabén ma is áll három ház, melyet rokonai laktak, és ő is járt ott

Meghirdették a Gion Nándor olvasási versenyt

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete idén is meghirdette a Gion Nándor olvasási versenyt az általános iskolák felsős tanulói számára. Döntője novemberben lesz Újvidéken. A legjobbak meghívást nyernek a Gion Nándorról elnevezett irodalmi táborba.

A verseny résztvevői 3 fős csoportokat alakítanak. A csoport tagjai megbeszélik, hogy ki melyik könyvet olvassa el az adott listán szereplő könyvek közül, és erre a nyári szünidő igazán alkalmas. Egy-egy tanulónak legkeve-

sebb három művet el kell olvasnia, de minél többet olvas el, annál jobb. A csapat összesen hat könyvcímből álló lista alapján kapja a tesztet, illetve a feladatlapokat. A verseny lebonyolításához szükség van a magyartanárok és a könyvtárosok közreműködésére.

A jelentkezéseket az alábbi címeken várják: **VMPE**, 21000 Újvidék, Čirpanov utca 54., nsvmpe@gmail.com; tel: 021/548-259, vagy **Aladicsné Kollár Mária**, 21235 Temerin, Bosnyák utca 86., aladics@stcable.net; tel: 021/841-397.

Az olvasandó művek listája az 5-6. osztályosok számára: Fekete István: Bogács, Gion Nándor: Sortűz egy fekete bivalyért, Erich Kästner: Emil és a detektívek, Kontra Ferenc: Kalendárium, Mándy Iván: Csutak a mikrofon előtt, Jacqueline Wilson: Lányok a pácban

Az olvasandó művek listája a 7-8. osztályosok számára: Gion Nándor: Angyali vigasság, Leiner Laura: A Szent Johanna gimi 2.rész, Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma, Rejtő Jenő: A három testőr Afrikában, Luis Sachar: Stanley, a szerencse fia, Wass Albert: Tizenhárom almafa.

MI ÚJSÁG AZ ÚJVIDÉKI PETŐFI ISKOLÁBAN?

Látogatás a Vajdasági RTV-ben

Egy pénteki napon ellátogattunk a Vajdasági Rádió és Televízió Közszerződési Médiaház, vagyis az Újvidéki Televízió épületébe.

Itt először a magyar szerkesztőségbe mentünk, majd egy másik helyiségbe, ahol a híradó készítését néztük. Ez a szoba tele volt gombokkal. Onnan a sminkelőbe mentünk, ahol Márta anyukája kisminkelte Emma anyukáját a híradóhoz. A következő szoba az gardrób-szoba volt. Ott Emma anyukája átöltöztet és elvezetett bennünket a szerkesztőségbe, ahol ő gyakorolta a híradó szövegét, mi pedig uzsonnáztunk, beszélgettünk és sok kérdést tettünk fel. Utána léphettünk be a stúdióba, egy nagy asztal volt ott és a sugók, a kicsi mikrofonok, amiket a fülbe kell beletenni. A bemondónak ezeken keresztül adják az utasításokat. Amíg a híradó tartott, ki kellett mennünk a helyiségből és egy másik szobából követtük a híradót. Érdekes dolgokat hallottam. Emma anyukája elmondta, mi történt a világban, aztán a mi országunk híreit, s végül a sporthírek következtek. Ezután gyakrabban fogom nézni a híradót. A hírek után visszamentünk a stúdióba és fényképeztünk.

Ezzel véget is ért a látogatásunk, megköszöntük a vendéglátást és elbúcsúztunk. Nagyon tetszett, hogy láthattam, hogyan készül a híradó.

Jašarević Igor, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Néha a szülők is bemutatkoznak!

Nagyon hasznos a szülők bekapcsolása az iskolai élet körforgásába, mert erősíti a tanár és a szülők közötti együttműködést, javít annak minőségén és így, mivel mindkét fél részéről a gyermek áll középpontban, a kommunikáció is egy magasabb szintre léphet. **Milica Erceg** tanítónő osztotta meg velem az élményt, hogy milyen jó hatással volt mindenkire, amikor a szülők egy-egy iskolai óra keretében a foglalkozásukról meséltek.

Innen jött az ötlet, hogy ezt mi is kipróbálhatnánk. Izgalmas és tartalmas, tanulságos bemutató órákat láthattunk. Bemutatta foglalkozását orvos, ügyvéd, óvónő, mezőgazdasági mérnök, projektmenedzser, hang-

mérnök, riporter. Néhány esetben a szülők munkahelyére látogattunk el. Így látogatást tettünk a Vajdasági Rádió és Televízió épületében, ahol több szülő is dolgozik. Van riporter anyuka, hangtechnikus anyuka, sminkes-fodrász anyuka és operatőr apuka is. Végigkísértük a magyar nyelvű híradó elkészülését, ami hatalmas élmény volt a gyerekeknek. Vár ránk még egy izgalmas látogatás, a Vízművekben fogjuk a folyamatokat megtekinteni az ott dolgozó közigazdász apuka segítségével.

Szatmári Melitta tanítónő, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Tanulmányi versenyek és sikerek

Igazán mozgalmas negyedév áll mögöttünk. Ezt az időszakot a különböző versenyekre való felkészülés és versenyzés jellemezte. A 3/7 osztály több versenyen is megmérettette magát, nem is kis sikerrel. Az eredményekkel nagyon elégedettek vagyunk, és gratulálunk minden versenyzőnek! Csak így tovább!

A Misliša elnevezésű matematika versenyen osztályunkból részt vettek: **Balázs Bianka, Lubura Anna, Trkulja Teofil és Živanac Beren**. Ezen a versenyen a diákjaink szerb nyelvű feladatlapokon dolgoztak. A legjobb eredményt Živanac Beren érte el, aki 2. helyezést zsebelt be magának.

Az iskolai matematikaversenyen szintén az előbb említett diákok vettek részt, közülük egyedül Balázs Biankának sikerült jogot szereznie a községi matematikaversenyen való részvételre, ahol nagyszerű pontszámmal 3. helyezést ért el.

A Kenguru Határok Nélkül Matematikaversenyre többen is beneveztek osztályunkból: **Borbás Dominik, Balázs Bianka, Lóci Dávid, Lubura Anna, Stark Márta, Szakács Lara, Szántó Róbert, Trkulja Teofil, Živanac Beren**. A legjobb eredményt osztályunkból Živanac Beren érte el.

Živanac Beren részt vett a Bátaszéki Matematikaverseny iskolánkban megrendezett vajdasági döntőjén is, ahol 1. helyezett lett. Ezenkívül a magyarországi Curie Matematika Emlékverseny országos döntőjén 5. helyezett lett. A szintén magyarországi Bonifert Domonkos Nemzetközi Matematikaverseny országos döntőjén 21. helyezést ért el.

Iskolánkban gyermekkórus kezdett dolgozni **Hanák Rigó Ildikó** vezetésével. Több diák is nagy szeretettel csatlakozott osztályunkból. A kis csapat a Csilinka nevet választotta magának. Részt vettek a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn, ahol 2. helyezést értek el.

A Petőfi Sándor MMK idén is megszervezte a VIII. Petőfi Sándor szavalóversenyt. Osztályunkat Lóci Dávid, Szántó Róbert és Jašarević Igor képviselte.

Szatmári Melitta tanítónő, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Živanac Beren matematikából jeleskedett ebben a tanévben

A József Attila iskola ötödikes és hatodikos tanulói
Glavinic Vékás Éva magyartanárrel

Mi a kedvenc nyári időtöltésed? Nyaralás, táborozás, rokonlátogatás, olvasás, fürdés? Más? A nyári szünidőről az újvidéki József Attila iskola ötödikes és hatodikos tanulóit faggattuk.

Fésűs Teodóra (6. b):

– A nyári szünidőben táborba megyek, a Petőfi-táborba, amely egy hétig tart. A tábornak mindig van egy témája, minden évben más, az ideit még nem tudom. Szeretek ott lenni, mert sokat társalgunk. Vannak kisebbek is, 3-4 évesek, akikre mi felügyelünk. Szeretem a kézműves foglalkozásokat, főleg a plakátkészítést. Több csoportot alkotunk, tavaly mi voltunk a *Gyerekik, akik szeretik a perecit*. Lehet, hogy megyek nyaralni is, de ez nem biztos. A nyári szünidőben szeretek kerékpározni, rollerezni, fürdeni. Nyáron tovább aludhatok, néha 11 óráig is. A barátaimmal sokat játszunk kint a szabadban.

Szántó Annamária (5. b):

– A szünetben én is megyek a Petőfi nyári táborába, mert sok ismerősöm és barátom úgyszintén ott lesz. Sokat játszunk és társalgunk. Nyáron van a születésnapom is, augusztus 22-én, akkor bulit csapunk. Általában megyünk tengerre is, Görögországba. Ott szeretek napozni és fürdeni, valamint élvezem a nagy hullámokat. Tudok búvárkodni is. Szabadiómban szoktam olvasni. Kedvencem az *Egy ropi naplója*, most a *Kutya egy időt* olvasom, és van még egy másik is, ez a *Charlotte Váratlan vendég*. Egy póniról szól, szeretem az állatmeséket és az állatokat, van 4 cicám.

Kocsi Zoltán Márk (6. b):

– Nyáron legtöbbit utazom, főleg tengerre. Általában Horvátországba megyünk. Szinte majdnem bejártam a teljes horvát tengerpartot. Szeretek búvárkoni és úszni. Én is járok táborokba, a Petőfibe nem, de a moravicai nyári táborokba igen. Feketicesen voltam református táborban is. Szeretek barátkozni. Imádom utaz-

ni, a tavaszi szünidőben Olaszországban voltam, körbejártam Velencét, Veronát, Padovát és Triestet.

Szendula Gábor (5. b):

– Nyáron általában a tengerre megyünk a családdal, a többi napot viszont otthon töltöm. Számítógépezek, játszok a barátaimmal és a Mia nevű labradór kutysómmal. Sokat labdázok vele, viszont a teniszlabdát nem szereti, fél tőle. Nyáron szeretek még biciklizni. A nagy medencére nem járok, mert van otthon, s azt töltjük fel vízzel. Kedvenc időtöltésem a számítógépezés, kedvenc játékom a ROBNOX. Ez egy olyan program, ahol több játék is található, mind különböző, s ezekből tudok válogatni. Köztük van egy rendőrs, azt szeretem jobban.

Kalapáti Oszkár (6. b):

– A szünidő alatt nem járok táborokba, se nem utazom, viszont sokat megyek a Spensre a medencébe. Általában a barátaimmal megyek, mindenki tud úszni. Kint is, bent is fürdünk. Az úszás mellett járunk még focizni is, talán ez a legkedvesebb időtöltésünk. Egész nyáron focizunk.

Lödör Anna (6. b):

– A szünidőben a moravicai táborba megyek. Három fajta van, a Játéktábor, MIT-tábor és a Kamasztábor. Általában a MIT-táborba megyek. Ott minden évben megadnak egy témát, e témához fűződnek a feladatok, valamint választhatunk egy sportfélért, amire naponta kétszer járunk. Az idei témát még nem tudom, mindig az utolsó hónapban mondják meg. A fitness tábor a kedvencem, mert sportoló vagyok. Gimnasztikára és kézilabdára járok. A táborok mellett a szüleimmel ellátogatunk Mórahalomra és Makóra fürdőzni vagy Törökfalura, ahol a nagy-

szüleim élnek. A falun segédkezek a háziállatok körül, nagyapával pedig népdalokat énekelünk.

Juhász Ines (6. b):

– Nyáron a családdal Görögországba utazunk. Többnyire 10-15 napot töltünk ott. A nyaralás után fennmaradó szabadidőmet a barátaimmal töltöm. Szeretek fagyizni velük. Néha eljárnak görkorsolyázni vagy kerékpározni. Szünetben szeretnék még Németországba utazni, már voltam Luxemburgban, Münchenben és Strasbourgan. Kedvenc helyem a Legoland. Otthon szeretek játszani a kutyaímmal, van egy tascóm és egy bull terrierem.

Forró Viktória (5. b):

– Nyáron én is az újvidéki **Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központ** táborába megyek. Az osztálytársak mellett rengeteg ismerőssémmel találkozhatok ott. Sokat játszunk, soha sem unalmas. A szünidő alatt ellátogatok még a nagyszüleimmel és a nenámmal Mórahalomra. Nagyon élvezem a fürdést. Néha olvasok. Kedvenceim a Pöttyös könyvek. Néha tengerre is elmegyünk. Szeretek fürdeni és imádom a nagy hullámokat.

Rašković Damian (5. b):

– Tavaly nyáron a nagymamámmal voltam Angliában, hogy meglátogassam a nagybácsimat. Ezen a nyáron is Angliába megyek. Szeretek oda menni, mert jól megtanultam angolul és sok érdekességet látok, ami nálunk nincs. Például van egy rész, ahol csak kínaiak vannak, az a Chinatown. Tavaly még Olaszországban is voltam anyukámmal, ahol sokat fürödtem. Nyáron van a születésnapom. Szünidőben sokat játszok a barátaimmal, kedvenc játékom a *Fortnite*, de sokat focizok is, az a kedvenc sportom.

Elvándorolt a Petőfiből a vándorserleg

Idén is jól szerepeltek az óbcesei petőfisek az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén, melyet az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete immár 17. alkalommal szervezett meg. **Csóke Angelina** prózamondás, **Varnyú Emese** szép beszéd, **Koncz Antónió** szólóéneklés, **Tallós Kinga** prózamondás, **Szemendri Tamás** szavalás, **Kádas Dávid** versmondás, **Hódi Lúcia** szólóéneklés, **Kiskomáromi Zsolna** szavalás téren bizonyított. A kiváló teljesítményt valójában megismételték az óbceiek, hiszen tavaly is nagy sikerrel szerepeltek és kiérdemelték a rendezvény vándorserlegét. Idén a temerini Kókai Imre iskola növendékei még sikerebbeknek bizonyultak, így a vándorserleg – elvándorolt hozzájuk.

A jó teljesítményt azonban ez nem csorbítja.

– Igen, tavaly mi kaptuk el a serleget – mondja elsőként Tamás –, de jól szerepeltünk most is. Én Karinthy Frigyes Előszó c. versét szavaltam. Magyar Klementina, a magyartanárnom ajánlotta. Nekem is tetszik, s azért is tudtam olyan szépen elmondani, hogy második helyezést értem el. Igaz, sokat gyakoroltunk, de meg is lett az eredménye. Nyolcadikos vagyok, a gimnáziumban folytatom a tanulmányaimat. Jövőre ott leszek a KMV -n.

Emese is nyolcadikos. A szép beszéd kategóriában nyert első helyezést.

– Háromfordulós volt a verseny, először választott szöveget kellett fölolvasni, majd az ott kapottat. A harmadik fordulóban 5 percig kellett folyamatosan mesélni. A téma a házi olvasmány volt, valamint hogy most mit olvasok. A magyartanárnom, Magyar Klementina megengedte, hogy az utolsó házi olvasmányt mi válasszuk ki. Én Leiner Laura Ég veled című regényét olvasom, ami nagyon tetszik... Erről beszéltem. A zsűri figyelembe vette a hangsúlyozást, a közönség előtti szereplést...

Antónió ötödikes. Negyedszer énekelt az ÁMV -n, s most is első lett.

– A Quimby együttes Most mulik pontosan című szerzeményét énekeltem. Kollár Boglárka zenetanárúval sokat készültünk. Ő kísért zongorán, én éneklés közben hegedültem. A tanárnom lekottázta, én meg begyakoroltam. Nagyon tetszik ez a dal, azért is választottam. A versenyen sok dicséretet kaptam, a zsűri is gratulált.

Zsolna is ötödikes. Kiváló szavaló.

– Most egy kicsit izgultam a versenyen, azért lettem harmadik. Nagyon akartam jól szerepelni, ugyanis a tanár úr, Szűcs Budai Engelbert azt mondta, aki díjat kap, annak lezárja a jegyét ötösré. Az ötös meglett! Ágai Ágnes Kamaszságok című versét mondtam. Bagi Natália barátnőm ajánlotta. Nagyon tetszik ez a vers, sokat gyakoroltuk...

Kinga is ötödikes, második lett a versenyen, Karinthy Frigyes Földrajzóra 2852-ben című prózáját mondta.

– Magyar Klementina magyartanárnom ajánlotta ezt a prózái szöveget. Megtetszett. Humoros. Egy fiúról szól, aki órán akart felelni, de nem tudott semmit. Büntetésből kiteszik a Holdra. Sok benne a párbeszéd. Többféle hangon kell mondani, de a tanárnom sokat segített.

A kis művészek

Lúcia harmadikos, s harmadik lett a versenyen, népdalokat énekelt.

– A Hogyha nékem Laci bátyám... és a Kerek utca, kicsi ház... kezdetű dalokat adtam elő. Második koromban ezen a versenyen második lettem. Molnár Söti Irén tanító néniel sokat gyakoroltunk. Az interneten sok népdalt meghallgattok, közben énekelek. Jövőre ismét ott leszek az ÁMV -n.

Dávid elsős, s máris több versenyen mondta el ezt a szép verset.

– Második lettem Vesztergom Andrea: Kistestvérem született című versével. A költemény nagyon tetszik, már csak azért is, mert valóban most született a kistestvérem. Tufegdzic Mónika tanító néni ajánlotta. Sokat gyakoroltunk a tanító néniel, anyukámmal, a mamák is meghallgattak.

Angelina negyedikes, Turzai Valéria a tanító nénije.

– Először voltam az ÁMV-n, s mindjárt első lettem! Bernáth Zsolt: Veszekedő ujjak című prózáját mondtam. A zsűritől sok dicséretet kaptam: azt mondták, nagyon okos és tehetséges vagyok, továbbra is mondjak prózái szöveget, bele tudom élni magam... Elhittek volna nekem bármit, mert meggyőző tudok lenni.

Koncz Erzsébet

Jól teljesítettek a vajdaságiak

Lezajlott a XXI. Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntője Budapesten

Budapestben az ELTE Bölcsészettudományi Kar épülete adott otthont május 26-án a XXI. Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntőjének. A vajdasági elődöntőről továbbjutott diákok az Újvidéki Módszertani Központ szervezésében utaztak a döntőre, **Capár Valéria**, a központ elnöke, valamint **Józsa Zsuzsanna**, az óbcesei Samu Mihály Általános Iskola magyartanára kíséretében.

A budapesti résztvevők: **Árok Anna**, J. J. Zmaj iskola Magyarakanizsa, felkészítő tanár: **Simonyi Gyöngyi**; **Kollár Melitta**, Csáki Lajos iskola, Topolya, felkészítő tanár: **Nagy Majlát Ágota**; **Tóth Bagi Kincső**, Hunyadi János iskola, Csantavér, felkészítő tanár: **Lengyel Andrea**; **Dudás Karolina**, Samu Mihály iskola, Óbecse, felkészítő tanár: **Józsa Zsuzsanna**; **Csizik Boglárka**, Stevan Sremac iskola, Emlékiskola, Zenta, felkészítő tanár: **Kormányos Katona Gyöngyi**; **Horváth Ervin**, Stevan Sremac iskola,

Emlékiskola, Zenta, felkészítő tanár: **Kormányos Katona Gyöngyi**.

A vajdasági csapat tagjai jól teljesítettek Budapesten, és dícsérő oklevelet, valamint könyvecsomagot kaptak ajándékba. Kormányos Katona Gyöngyit, a zentai Stevan Sremac Általános Iskola, Emlékiskola magyartanárát Gyémánt oklevéllel tüntették ki a budapesti szervezők – áll az Újvidéki Módszertani Központ szakszolgálatának értesítésében.

Tanévzárás a szerémségi anyanyelvápolóknál

Hallottál-e már a szerémségi Nyékincáról, szerb nevén Nikinciről? Sokan bizonyára nem, pedig szép helyen van. Amikor Újvidéken átkelünk a Duna-hidak valamelyikén, majd a Tarcal-hegyen (Fruška gorán) is, alig 30-40 kilométert kell még megtennünk, hogy a kb. másfél ezer lelket számláló, síksági Nyékincára érjünk. Közöttük kb. kétszáz magyar él, de kevesen beszélik már a nyelvünket, még akkor is, ha magyar nemzetiségűnek vallják magukat.

A gyerekeket nem tanítják magyarul, ráadásul az iskolában több évtizede nincs magyar nyelvű oktatás. Máshol sem hallhatják a nyelvet, mert magyar tévéműsorok nem vételezhetőek, no meg igény sincs rá, hiszen nem értik. Csupán a művelődési egyesületben jönnek össze azok, akik anyanyelvápolás szintjén ismerkednek a magyar nyelvvel, kultúrával. Gyermekjátékokat játszanak, énekelnek, táncolnak hetente egy alkalommal.

köstölhet ősei kultúrájába, nyelvébe, szokásaiba. Jelenleg csaknem húszan járnak oda, és **Gudeljević Annának**, az egyesület elnökének éber figyelme mellett gyülekeznek, hogy a távolról érkező, szakavatott pedagógusok irányításával tanulhassanak. Be kell vallani, hogy ez a Magyarországról érkező oktatási támogatásnak is köszönhető, de bárhogy is legyen, nagyot mozdít az ügyön.

Lukács Gabriella, a Muzslyáról érkező tanítónő szerint a lehetőségekhez mérten jól haladnak a nyékincai anyanyelvápolók. A heti egyszeri anyanyelvápolás persze kevés, de igyekeznek a gyerekeket ezen felül táborokba küldeni, kirándulásra vinni, a táncsoporttal fellépni, hogy minél gyakrabban és sokoldalúbban találkozzanak a magyar kultúrával. Fejlődésükön nagyot lendítene, ha például vallásgyakorlás közben is találkozoznának a magyar nyelvvel, de

A nyékincai anyanyelvápolók alig egy hónapja az óbecsai Kőketáncon...

... és saját egyesületükben, a tanévzáró vizsga előtt

...majd a vizsgán, amikor bemutatták, mit sajátítottak el a tanév folyamán

Az 1996-ban, azaz születése előtt újjralapított Petőfi Sándor Művelődési Egyesület az a hely Nyékincán, ahol az általános iskolás korosztály összejöhet, és szombatonként bele-

erre csak ritkán van alkalmuk. Az egyesületben azért imát is tanulnak, amiről a közös szombati uzsonna elfogyasztása előtt mi is meggyőződhattünk. A fő hangsúly mégis a konverzáción, a beszélgetésen van.

Május utolsó szombatján aztán eljött a vizsga napja. Az anyanyelvápolók bemutatták tudásu-

kat: ami énekelve, játszva – számunkra – biztatóan hangzott. A vizsga eredményétől függetlenül reméljük, hogy az ajándékba vitt Jó Pajtás és Mézeskalács olvasása sem hiú remény, hanem egyszer a nyékincai anyanyelvápolók is olvasni fogják, és nem csak nézegetni-lapozgatni.

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

Cikinek találsz-e a hagyományörzést?

Elmondják az újvidéki József Attila iskola felsősei:

Hipik Norbert:

– Nem találok cikinek a hagyományápolást. Minden embernek kell követnie a régi szokásokat, meg kell őrizni őket, én ezt tartom normálisnak. Nem járok egyikre sem, de szívesen megnézem, ha van valahol fellépés.

Kálóci Norbert:

– Én az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központ néptáncsoportjába járok. A csoportom neve *Tűzrevalók*. Szeretek táncolni, és szeretek versenyekre, továbbá fellépésekre járni. Sok barátom van a csoportban, páran jártak az osztályból is, de sajnos ők megunták. Heti két alkalommal van, hétfőn és szerdán. Sem én, sem a barátaim nem tartják cikinek, hogy erre járok, van, hogy meg is néznek.

T. L.

SZÜNIDŐRE VÁRVA MUZSLYAI AKKAL

Nem lesz unalmas 2018 nyara sem

A muzslyai Szervó Mihály iskola néhány kiváló tanulója iránt érdeklődve a képen látható kis csapat verődött össze az iskola előtti kis parkban. Biztosan vagyunk benne, hogy még sok tehetség van a többszáz fős létszámú iskolában, ám ők fényképezőgép elé is álltak: a negyedikes **Márki Vivien** és **Svarc Katarina**, valamint a harmadikos **Barna Léda**, **Duga Beáta** és **Horváth Laura**. Igen, mint látjátok, a fiúk lemaradtak a fotóról, ezúttal is. Persze, nem rajtunk múlott. A lányok viszont elmondták: ki sportban, ki művészetekben jeleskedik, és a közelgő szünidőben is azzal szeretnének leginkább foglalkozni, amit legszívesebben csinálnak: úszni, kézilabdázni, rajzolni, színeskedni, énekelni... Szóval nem lesz unalmas 2018 nyara sem!

Még itt vagyunk

Szeptember elsején, amikor beértünk az iskolába, boldogok voltunk. Örültünk annak, hogy nyolcadikosok lettünk.

Akkor még ujjongtunk, hogy ez az utolsó évünk. A szüleink és tanáraink is mind azt mondják, hogy ha elmegyünk, akkor vissza akarunk majd jönni. Még nem hiszünk nekik, de majd ha felnövünk, sajnálni fogjuk.

Eleinte én is örültem, de amikor eszembe jutott, hogy nemsokára vége, és elválnak útjaink, kicsit elszomorodtam. Hamar helyrejön a kedvem, de egyre többet gondolok arra, hogy mindjárt vége. Általában azzal vigasztalom magam, hogy messze van még, de ez nem igaz. Az idő nagyon gyorsan el fog szaladni, és nem leszünk már így együtt.

Hiába lesznek osztálytalálkozók, az már nem lesz ugyanaz. Ki kell élveznünk azt az időt, amit így osztályként még együtt töltünk, mert már nem tart sokáig. Nem lesz több órán való nevetés, hülyéskedés vagy beszélgetés. Nem idegesítjük fel a tanárokat, ők nem kiabálnak velünk, és bocsánatot sem kérünk tőlük. Legalábbis nem együtt. Ballagás után hiába leszünk mind egy helyen, már nem leszünk egy osztály tagjai. Lehet, hogy nem mindenki érez így, de én igen, és nagyon szomorú leszek, ha elválunk egymástól.

Ezek az én érzéseim a ballagással és az utolsó évvel kapcsolatban, és szerintem a többiek is hasonlóképpen érznek.

Simon Dóra, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Versíró osztálytársam

Az egyik osztálytársam, Katona Csaba már több verset is írt, és áprilisban egyik versét a magyartanár elküldte egy versíró pályázatra.

- Mi a versed címe, és miért ezt a témát választottad?
 - A versem címe Matekóra, azért írtam erről, mert a matekot nem igen kedvelem.
 - Hol voltál versenyen, és milyen volt?
 - Muzslyán voltam, jó volt, kicsit ideges voltam, de ez a többiekén is látszott.
 - Értél el valamilyen sikert?
 - Igen, díjazott lettem, és fel kellett olvasnom a versemet, egy Rejtő Jenő-kötetet kaptam.
 - Megvagy elégedve az ajándékkal?
 - Igen. Nem nagyon kedvelem a könyveket, de ezt elolvasom majd a nyáron.
 - Részt vettél már ezen kívül más hasonló versenyen?
 - Nem, ez volt a legelső alkalom.
 - Megvagy elégedve a verseddel?
 - Igen, a barátaim is úgy tartják, hogy vicces és a legjobb mind közül.
 - Hánykor értetek haza Muzslyáról?
 - Estefelé értünk haza, eléggé kifáradtunk.
- Megköszöntem a válaszokat. Remélem, Csabi máskor is próbálkozik versírással.

Tóth Szibilla 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Szabadidőmben

Még csak pár perc... Kicsöngettek. Végre, most jön egy rövid szünidő! De persze egyik tanár sem hagyhatta házi feladat nélkül. A szünidőt egy röplabdameccsel kezdtem, ami igencsak jól sikerült. Pár nap elteltével Erdélybe utaztam. Alig bírtam elaludni, de végül sikerült. Eljött az indulás ideje. Az út hosszú volt, de megérte. Nekem az út és a Drakula vára tetszett a legjobban. Amikor hazaértem, anya rögtön arról faggatott, hogy milyen volt Romániában. Másnap megint egy röplabdameccsel indult a napom.

A szünidő élménydúsán telt el és örülök, hogy részt vehettem ezen a kiránduláson.

Szabó Mercédesz Anna, 7. osztály, Sever őrkei iskola, Óbecse

Újratálalkozás

Amy egy szingli lány, aki Párizsban jár egyetemre. Ő egy átlagos francia lány. Harmadéves pszichológus hallgató.

Amy vasárnap délután szabadidejében elment olvasni a Jardin kertbe, ami egy fantasztikus turisztikai látványosság. Elfoglalta a kedvenc padját, és elkezdte olvasni az új könyvét. Josh vasárnap ebéd után szokta elvinni a kutyáját sétálni. A fiú mindig másfelé sétál, mert meg szeretné ismerni Párizst. Elhatározta, hogy elmegy a Jardin kertbe. Elvégezte a feladatát, és indult is. A kert elég messze van a lakásához. Útközben azon gondolkodott, hogy milyen jó volt neki Marseille-ban a gimnáziumban.

A fiú és kis kedvence sétáltak, játszottak, mikor Joshnak feltűnt egy ismerős arc. Amy volt az. Közelebb is ment hozzá, hogy megnézzék, és ekkor a lány rávágta: Josh! A fiú pedig: Amy! Nagyon megörültek egymásnak, hisz együtt jártak gimnáziumba. Ott padtársak és legjobb barátok voltak, mindketten kollégiumban laktak, és segítettek egymásnak elég sokat. A középiskolában szimpatizáltak egymást, de soha nem mondták, csak nagyon jól kijöttek, elnézőek voltak és kedvesek. Felidéztek egymásnak a gimis emlékeket, és jókat nevettek. Egyszer csak Amy elmondta, hogy szingli, és kiderült, hogy Josh is. A kutyus nagyon nyugtalan volt, és el kellett válniuk egymástól.

A férfi elhatározta, hogy elviszi a lányt vacsorázni péntek este. Fel is hívta telefonon, Amy nagyon megörült. A Jardin kertben találkoztak. Josh oda volt Amyért. Nagyon csinosak voltak. Amy ki is volt sminkelve. A legény kamuból vett egy szív alakú héliumos lufit is sétálás közben. Elmentek egy nagyon flancos étterembe, ahol a pincében gyertyafényben és rózsaszín asztalnál foglalt asztalt Josh. Amy érezte, hogy itt ma este történni fog valami, ami nem mindennapi. Josh felkérte a hölgyet táncolni, érezték egymás szívdobogását, és mélyen néztek egymás szemébe. Elcsattant az első csók. A szerelem lángolt közöttük. Josh meg is kérdezte a lányt, hogy miért nem kezdték előbb. A fiúnak „beugrott”, hogy a gimiben egymás kezét fogták az angolórán. Már késő volt, és indulniuk kellett haza. Josh elkísérte a lányt a lakásához, a lány pedig büszkén sétált mellette.

Három hónap múlva össze is költöztek. Josh lakása lett a megfelelő hely számukra. Az egyetemen kitartóan tanultak, és a végén egy évben diplomáltak. Josh informatikus lett. Amy diplomaosztóján Josh mondott beszédet, majd letérdelt a lány elé, és feltette a kérdést... Amy gondolkodás nélkül IGENT mondott. A család nem tudta, hogy a pár már két éve együtt van. A legviccesebb az egészben az volt, hogy a Tiler és a Sowell szülők egész gimnázium ideje alatt szurkoltak, természetesen titokban. A gyerekek nem hallhatták meg, mert nekik ez akkor még ciki volt. A szülők igazából már túltették magukat azon, hogy nem lesznek közös unokáik.

Az esküvőt egy olyan helyen tartották, ahova már régebben is el szeretett volna menni a pár. A hely nem más volt, mint Malaga. A tenger, a madarak, a hullámok és az időjárás mindenkinek elnyerte a tetszését. Hatalmas lakodalom volt, a torta is isteni volt. Amynek a ruhája három méter hosszú volt. Josh kutyája volt a koszorús kisfiú, aki vezette a menyasszonyt. A lakodalom végén Frank bácsi, Josh nagybátyja megkérdezte, hogy mi Amy neve. A lány büszkén válaszolta, hogy Amy Tiler-Sowell.

Ördög Tímea és Noémi vízi világa, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Felvette a férje nevét. Az esküvő után haza kellett menni sajnos. A ifjú pár boldogan élt. Vettek egy házat a Jardin kert mellett, és Amy még mindig megy olvasni, Josh pedig kutyát sétáltatni.

Egy év múlva megszületett Sofia, Sinthia és Kevin. Mindig is három gyereket akartak, csak nem gondolták, hogy egyszerre. A szerelmespár felkerült az öt legszerelmesebb pár listájára. Lehet, hogy ma is boldogan élnek, de ha ők már nem is, akkor a gyermekeik biztos. Sofia a világ leszebb lánya, Kevin híres futó, Sinthia pedig Franciaország legjobb parfümgyárának az igazgatója.

Kurucz Zsuzsanna, 8. osztály, Id.Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

A Holdon jártam

Egy nap elhatároztam, hogy felmegyek a Holdra.

Amikor felmentem, egy repülő mókust láttam meg egy táncoló pókot. Nagyon viccesek voltak. Hirtelen egy kő termett előttem, azt mondták, hogy másszak fel rá, majd meglátom, mi van odafent. Amikor felmásztam, egy házat láttam. A házban volt egy macska, felvettem, és azzal már mentem is vissza az űrhajóhoz.

Hazatértem a Földre, így otthagytam a repülő mókust és a táncoló pókot.

Kovács Réka, 2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Nyár

Vége itt van a nyár,
régóta vártam már.
Jönnek a nagy forróságok,
viszlát, téli fagyoskodások.

Strandra megyünk majd,
a medence is élményt ad.
Sokat fagyizunk és pihenünk,
az iskolára rá se hederítünk.

SA szünetben tanulni nem fogunk, biztos,
lehet, hogy estére a ruhánk kissé piszkos.
Nyaralni is megyünk, tuti,
a forró homokban nem könnyű futni.

Nyár végére majd meggondoljuk:
az iskolába egyáltalán újra betoppanunk?
A nyári szünet elmúlik, jön a szezon,
ezért a lelkünk egy összetört beton.

Lassú Denisz, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Erdő mellett – Szabó Ervin, 2. osztály, Emléiskola, Zenta

Én és a felnőttek

Nem könnyű a mai világban gyerekek lenni. Elvárják tőlünk a felnőttek, hogy tudjuk a jogainkat, és persze a kötelességeinket is. Elfelejtik, hogy mire mindenre rájövünk, már mi magunk is felnőttek leszünk.

Igazából semmi gondom sincs a felnőttekkel. Az iskolában tudni való, ki az úr. Hát persze a tanár, aki felnőtt! Szabályaik vannak, feladatokat adnak föl, ellenőriznek bennünket. És ez rendben is van, tudjuk mi a dolgunk, és mi lesz, ha azt nem végezzük el. Egyszerű az ábra.

Otthon már egy sokkal bonyolultabb a helyzet. Mert otthon azért sokkal több mindent szabad. És ha még engedékeny, lágy szívű szülője van a gyerekeknek, nagyon nehéz betartani a jó viselkedés szabályait. Mert otthon, ha dühös vagyok, mérgesen elvonulhatok, sőt az ajtót is becsaphatom. Nem büntetnek meg, ha durvábban szólok, vagy ha egyszerűen meg sem szólalok. Elfogadják, hogy kamasz vagyok és úgy gondolják, inkább békén hagynak. Ez mind nagyon jó, csak engem szokott utána bántani a lelkiismeret. És persze, az otthoni felnőttek mosolyogva ölelnek át, ha bocsánatot kérek.

Nem tudom, milyen felnőtt leszek én. Szigorú vagy engedékeny? Talán keveréke a kettőnek. Szigorú leszek egy kicsit, mert jó tudni a szabályokat, de engedékeny is, hiszen a gyerekkor olyan gyorsan véget ér, és hagyni kell a gyerekeket, hogy élvezzék azt.

Bogdán Árpád, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Az én nenám

Haja vörös és lila,
Szeme sárga, mint egy arany kupa.
Orra, alakja kissé fura,
az ajka rózsaszín és puha.
A fekete a kedvenc színe,
gumiággal fekszik a vízre.
Szemét ráveti mindenre,
vesz valamit, de nem, amit kellene.
Aszalt gyümit eszeget,
hogy ne legyen még kövérebb.
A parfüm érződik rajta rendesen,
mondtam, lehetne rajta kevesebb.
Ebédre a sült hús nála nyers,
ilyenkor a férje borzasztó ideges.
Kedvenc nyelve az angol és a szerb,
ő nem tudja, hogy róla szól e vers!

**Bálint Fanni, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Szeretettel anyunak

Ebben a fogalmazásban az egyik, számomra legfontosabb személyről fogok írni, anyukámról. Anyu nagyon szeret engem, és ezt sokféle módon mutatja ki.

Kórházban dolgozik, adminisztrációval foglalkozik. Mostanság egyre több munkája van, és többet idegeskedik, mérgelődik. Nagyon kedves, nemcsak velem, hanem mindenkivel. Nagyon türelmes, mindig végighallgatja a mondanivalómat. Amikor segítséget kérek tőle, ha csak tud, segít. Amikor már elegendő van, és fel akarom adni azt, amit elkezdtem, akkor mindig biztat, hogy igenis meg tudom csinálni. Ez nekem sokat segít, mert ezzel önbizalmat ad. Apával együtt nagyon jó szülők. Nagyon jól kijönnek, szinte sohasem veszekszenek. Mindent megadnak, ami tőlük telik. Anya nem nagyravágyó, általában a legkisebb dolgoknak is megörül. Neki az is elég, ha érzi a szeretetünket. Tőlem nem vár el ajándékot, annak örül, ha jól viselkedek, segíték neki. Az igazi vágya, ami nemsokára valóra is válhat, hogy egyszer apával kettesben menjenek valahova hétvégére.

Nagyon szeretem anyukámat, és számomra ő a világ egyik legjobb anyukája. Ha megnövök, én is ilyen jó anyuka szeretnék lenni.

Habi Evelin, 7. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Névsoroló

Húgom neve Martina
Ő egy rosszcsont kis csiga.
Sokat ugrabugrál
Nehogy másra koncentrálj.
Hosszú, barna a haja
Ezt szereti apa.

Az én nevem Laura
Ráestem a hamura.

A szomszédom neve Lili
A kutyája egy kicsit dili.

Az ő neve Dominik
Nagyon sokat csokizik.

Unokatesóm Levente
Sokat sír éjjelente.

Szép leány a Petra
Meghívták a bankettre.

Barátnőm Ramóna
Idegesítő perszóna.

Barátnőm neve Emese,
Nem érdekli a mese.

Édesanyám Sarolta
Hiányzások igazolta.

Édesapám Attila
Autója szürkés lila.

Moiskó Laura, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Szomorú voltam

Volt egy macskám, Tigrisnek hívták. Kismacska volt, amikor hozzánk került. Nagyon, nagyon szerettem, ettettem, játszottam vele. Szép szürke, tigris mintájú volt a bundája. Egy napon elszökött tőlünk, ezért szomorú voltam.

Időnként visszajön, és amikor meglátom, örülök neki.

Magyar Viktor, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Nehéz választás

Én 14 éves vagyok és ebben az évben fejezem be az általános iskolát Csantavéren.

Sok tantárgyból (magyar, matek, biológia) külön készültünk az érettségire. Áprilisban megírtunk egy próbaérettséget, és annak eredményéből látjuk, hogy mennyit kell készülni az igazi érettségire. Még egy nagy feladat van számunkra, mégpedig középiskolát kell választani. Először ki kell jelölni több középiskolát és majd a pontszám alapján veszik fel a gyerekeket. Számtalan tanácsot kaptam, de egyik sem könnyítette meg a dolgom. Ezt a döntést én szeretném meghozni, és ez nem azt jelenti, hogy nem hallgatok meg véleményeket, tanácsokat, de a végső döntés az enyém. Én őszintén az egészségügyet választanám, de az is igaz, hogy nincs olyan szak, amire szívesen mennék. Ezért most az egészségügyi iránt érdeklődöm. Volt rá alkalom, hogy beszéljek az egyik ott tanuló gyerekkel és az egyik ott tanító tanárral. Különböző dolgokat meséltek, mivel más egy diák, és más egy tanár szemszögéből nézve. Az egészségügyi magában egy tág fogalom, ezért azon belül általános egészségügyi technikusként mennék. Később, ha minden rendben lesz, az orvosi egyetemen szeretném folytatni a tanulmányaimat, és majd úgy dolgozni, mint neurológus (idegsebész), de ez még messze van. Nagyon szeretnék bekerülni az egészségügyi középiskolába, és remélem, ez lesz a nekem való út az életben. Azért választanám ezt,

mert szeretek az emberekkel foglalkozni és jó érzés úgy hazamenni, hogy mindennap egy emberen vagy többen is segítettem.

Még egyszer remélem, felvesznek, én megtalálom a helyes utat az életben és minden rendben lesz.

Feró Dániel, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az oroszlán meg a palacsinta

Volt egyszer egy oroszlán, aki nagyon szeretett volna palacsintát enni. Elment a boltba és megvette a hozzávalókat. Vett lisztet, tejet és tojást. Hazament. Munkához fogott volna, de kiderült, hogy nincs se olaja, se palacsintája, hanem csak egy fatálc. Elhatározta, hogy visszamegy a boltba, hogy vegyen palacsintasütőt és olajat.

Az elárúsítónő azt mondta, hogy 1000 peso lesz, de neki csak 100 volt. Ismét hazament, ezúttal pénzéért. A boltban kifizette az árut, s távozott. Otthon végre megsütötte a palacsintát és jól belakott az eurókrémes palacsintából.

Időközben megérkezett Egérke. Meglátta a palacsintát. Megvárta, míg az oroszlán ebéd után lefekszik. Ekkor bement a konyhába és elvett egy palacsintát. Elvitte az egérlyukba, ahol ott volt apukája, anyukája, nagybácsija, nagynénje, nagytatája, nagymamája, és elosztották a finomságot.

Amikor felébredt, az oroszlán, azonnal észrevette, hogy eltűnt egy palacsinta. Egérkére gyanakodott, így bekopogott az egérházba. Amikor kinyílt az ajtó, s benézett, azonnal megpillantotta a fél palacsintát. Megfogta az oroszlán a tálat, amiben a palacsinták voltak, s kihívta az egereket lakmározni. Mire beesteledett, degeszre ették magukat.

Még most is együtt palacsintáznak, ha meg nem haltak.

Nagy Zsolt Bence, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A legjobb barátom

Az én legjobb barátomat Berkes Máténak hívják.

Ő 9 éves, magas termetű, szőkebarna hajú és kékesszöld szemű fiú. Óvodás korunkban ismerkedtünk meg, de barátkozni az iskolában kezdtünk. Hétvégeken és szünidőben is sokszor találkozunk. Ilyenkor legszívesebben párnacsatázunk, kártyázunk, tankozunk vagy légózunk. Szép időben a szabadban is nagyokat sétálunk és kerékpározunk. Máté kedvenc állata a krokodil és az oroszlán. Kedvenc sportja a kajak. Szeretem azt, hogy mindig vidám és segítőkész, imád viccelődni és másokat is jókedvre deríteni.

Remélem, hogy a barátságunk örökké tart.

Herbatényi Botond, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Mandala – Kis Emma, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Novi Pazarban versenyeztem

Május 14-én Novi Pazarba utaztam a tornatanárommal az országos atlétikaversenyre.

Egy kombival nyolcan indultunk Szabadkáról délelőtt tizenegy órákor. Verbászon átszálltunk egy buszra, ami Zomborból indult és tele volt ifjú sportolókkal, akik szintén a versenyre utaztak. Az út elég hosszú volt. Sokáig zuhogott az eső. Mégsem volt unalmas, mivel én a tájat figyeltem. Ezelőtt még sosem jártam erre. Csodálattal figyeltem, hogy milyen szép a hazánk. Sok településen áthaladtunk. A Koponikón az út már nagyon kacskaringós volt. Lenyűgözött az út mellett emelkedő kőfal, a szépen zöldellő erdő, valamint a lankás hegyoldal, amelyet benőtt a növényzet. Ezen a napon Raška volt az úti cél. A Jaginjilo kávéházban szálltunk meg éjszakára. Még vacsorát is kaptunk, ami nagyon finom volt.

Másnap reggel újra útnak indultunk, és fél óra múlva Novi Pazarba érkeztünk. A sportcsarnok hatalmas volt és nagyon szép. A vetélkedő a magasugrók számára délelőtt kezdődött. Sikertől átgugranom 135 cm-t. Ez az ötödik helyezésemre volt elegendő. Az eredményhirdetés után a tanár úrral és néhány diákkal elmentünk szétnézni. Megnéztük a várost, megkóstoltuk a helyi specialitást és bementünk egy boltba vizet venni az útra. Hat órákor indultunk haza. Én nagyon elfáradtam, ezért gyorsan el is aludtam. Éjszaka kettő után értünk az EKO benzinkúthoz, ahol apa már várt rám.

Ez az utazás számomra csodálatos volt. Rengeteg élménnyel gazdagodtam. Nagyon hálás vagyok Nikola Milutinović tanár úrnak, hogy lehetővé tette, hogy eljussak oda.

Német Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tanító bácsi a tanító néni helyett

Két hétig egy tanító bácsi tanított minket. Csabának hívják. Kedves és vicces. Szerintem jól tanít. A rajzóra volt vele a legizgalmasabb. Kupakokból, üvegből meg hasonló anyagból kellett ember- és állatfigurákat készíteni. Nagyon élveztem. Ajándékot is csináltunk neki, hogy mindig emlékezzen ránk.

Kuti Lili, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kirándultunk

Szombat reggel az osztállyal kirándulni indultunk a Sremska Mitrovica melletti Zasavica természeti rezervátumba és Pecsincére (szerbül Pećinci). Az iskola előtt gyülekeztünk a többi negyedik osztállyal együtt. Egy nagy, kék busz jött értünk.

Első megállónk a Fruška gorán volt. Kinyújtottuk a lábunkat, és reggeliztünk. Kellemes friss volt a levegő. Gyorsan továbbindultunk Zasavicára. A természeti rezervátumról előzőleg mesélt a tancsánk. Sok madárfaj él itt, sokfajta hal és különféle növények. Egy hatalmas rétre vezettek bennünket. Itt szamarak és tehenek legeltek. Voltak még lovak, birkák és bikák is. Mi a fűben szaladgáltunk, fogócskázunk. Felmentünk egy tizennégy méter magas kilátótoronyba, aminek a tetején golyafészek volt. Innen messzire elláttunk. Zasavicán ebédeltünk. Ebédre finom leves volt, sült hús és krumplipüré. Salátát is kaptunk, de nekem sótlan volt. Ezután hajókáztunk. Láttam úszó kacsákat, tavirózsát, nádat... Útközben meséltek arról, hogy ott egykor a Száva folyó folyt. Sajnos gyorsan véget ért a hajókázás, indultunk tovább. Sremska Mitrovica belvárosában egy építkezés során római kori nyomokra bukkantak. Megnéztük Szirmium város császári palotájának maradványait. Földmaradványokat és mozaikokat láttunk. Bementünk a város központjába, egy szép parkba. Levél formájú a szökőkút. Fagyiztunk egy jót. Következő megállónk a kenyérmúzeum volt Pećinci faluban. Megmutatták, hogyan készült régen a kenyér. A búzaszemeket két nagy malomkő közé tették, összeütötték és így kapták a lisztet.

Hosszú és fárasztó nap volt. Legjobban a hajókázás és a szép tavirózsák tetszettek, de különben is jól éreztem magam. Várom az újabb érdekes kirándulást.

Kökény Tamás, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Erő, sebesség, biztonság

Napenergia, elektromos áram és hidrogén: az autógyártók keresik a környezetünket kevésbé terhelő újszerű hajtásmódokat. Egyáltalán nem újdonság az elektromos autó. Villanyautók már 100 évvel ezelőtt is futottak az utakon! Vajon megjelennek-e a közeljövőben a repülni is tudó autók?

Fő a biztonság

Az autó feltalálása óta élvezhetjük a lehetőségét, hogy kényelmesen és gyorsan eljussunk egyik helyről a másikra. Mint minden technikának, az autónak is nemcsak előnyei, de hátrányai is vannak. Alig gördültek ki az első gőzautók az utakra, máris volt kázánrobbanás – vagy összeütköztek egy lovas kocsival. Rövid időn belül kezdtek kialakulni a biztonsági megoldások. Angliában 1865-ben elfogadták a vörös zászló törvényét, amely megtiltotta a gőzautóknak a 3,2 km/óránál nagyobb sebességet. Ugyanakkor minden gőzautó előtt egy gyalogosnak kellett futnia, aki nappal vörös zászlóval, éjszaka egy vörös lámpással jelezte a veszélyt. Ez volt a világ első közlekedési szabálya.

Biztonsági öv

A vezető védelmére fejlesztette ki 1903-ban a francia Louis Renault az első biztonsági övet. A sofőrök eleinte nem mutattak túlzott lelkesedést. 1959-ben jelent meg a piacon az első autó, a Volvo PV 544, sorozatgyártásban hárompontos biztonsági övvel, azaz olyan hevederrel, amelyet három ponton rögzítettek az autóhoz. Csak 17 évvel később lett kötelező a biztonsági öv használata a vezető és az utasok számára az európai országok közt Magyarországon is.

Hogyan működik a légszák?

Az 1951-ben feltalált légszákot csak 1980-tól kezdték sorozatgyártásban beépíteni, elsőként a Mercedes autókba. Az autó akadályba ütközésekor az érzékelők bekapcsolják a parányi robbanóbetétet, a töltőgáz a másodperc töredéke alatt belövell a légszákba. A légszák elsősorban a koponya és a mellkas sérüléseit védi ki.

A robot segít

Az asztaliteniszre is igaz, hogy gyakorlat teszi a mestert – de mit csinálunk, ha nincs partnerünk, vagy ha van, túl erős, vagy túl gyenge? Egy amerikai testvérpár, Alexander és Harrison Chan megoldotta a problémát: elkészítették a Trainerbot nevű robotot, amely azért ideális gyakorlótárs, mert ütésein erejét, irányát és más jellemzőit egy okostelefon-alkalmazással pontosan beállíthatjuk. A Trainerbot ötlete akkor fogalmazódott meg a testvérekben, amikor elköltöztek otthonról, és elvesztették a régi partnereiket. A tavaszi és téli szünetekben dolgoztak a projekten, így hozták végül össze az 1,2 kilós, 16x32 centis kis pingpong-robotot. Bár a Trainerbot alapvetően egyéni játékra való, az alkalmazással a felhasználók megoszthatják egyéni beállításaikat és edzéstervüket, és oktatóvideókat is készíthetnek. A testvérpár egy többjátékos módot is kidolgozott, ebben két játékos abban versenyezhet, melyikük győzi le előbb a robotot.

Tudtad-e?

- A tengerfenék legmélyebb pontja a Mariana-árok a Csendes-óceánban. (Mélysége 11 034 méter.) A Csomolungma is belefértne, anélkül, hogy a csúcsa kilátszana a vízből. **James Cameron** neves filmrendező (Titanic, Avatar) lejutott ebbe a mélységbe, s úgy érezte magát, mintha a Holdon lenne. Hét évig tervezte az útját, és filmes munkái során megismert szakembereket, valamint mérnököket kért fel, hogy segítsenek a kivitelezésben. Deepsea Challenger nevű batiszkáfiával (mélytengeri tengeralattjáró) végül eljutott oda, ahova korábban csak két embernek sikerült. Jacques Piccard és Don Walsh 1960. január 23-án elsőként jutott le az árok Challenger Deep nevű, legmélyebb pontjára.

- Földünkön a legmagasabb hőmérsékletet (+58°C-ot) a líbiai sivatagban mérték.

- Monszun idején az indiai Cserápandzsi a Föld legcsapa-

dékosabb helye. Egy hónapban átlag csaknem 9300 mm csapadék hull.

- A Vosztok orosz kutatóállomáson mérték a legalacsonyabb hőmérsékletet. Az Antarktison található bázison a levegő hőmérséklete -88°C-ra süllyedt.

- A tornádók és a víztőlcsérek kisebb élőlényeket is fel tudnak szippantani a tengerből. Egyszer a Szaharából felragadt rózsaszínű békák százai sok ezer kilométerrel arrább, Angliában hullottak a földre.

A villanyrendőrök egy évszázada

Egy évszázada, azaz immár száznegy éve, hogy 1914. augusztus 5-én kigyulladtak azok a jelzőfények az amerikai Clevelandben, amelyek az addigra jelentőssé váló autóforgalmat voltak hivatottak szabályozni és ezzel biztonságosabbá tenni. Az első lámpákon még csak piros és zöld fény világított, viszont volt mellettük egy csengő, hogy aki még nem szokta meg a lámpák jelenlétét, az is odafigyeljen.

A ma is ismert, három színt használó lámpa hat év múlva került ki az utakra, megelőzve az autót is. Bármilyen furcsa, de a jelzőlámpák előbb jelentek meg az utakon, mint az autók. Londonban, ahol meglehetősen sok a keskeny utca, a tizenkilencedik századra annyira megnőtt a lovas kocsik forgalma, hogy ha el akarták kerülni a kocsisok összeverekedését, akkor tenni kellett valamit a közlekedésük szabályozására. Ezért a briteknél már 1868-ban megszületett a lámpa ötlete, amelynek használatát azonban egy drámai esemény miatt a villamosítás megjelenéséig felfüggesztették. A tervet egy nottinghami vasútmérnök, **John Peake Knight** készítette, a vasúti közlekedésben alkalmazott villanyrendőrök ihletésére. Mivel azonban még nem volt villanyáram, csak gázt alkalmazhatott a piros és zöld fénnel világító lámpák használatához. Az első szerkezetet a Westminster-palota előtt szerelték föl. A lámpa mellett folyamatosan ott kellett állnia egy rendőrnek, hogy mozgassa a kart, amely mindig eltakarta a lámpa éppen „leváltott” fényét. Valami okból azonban nem tudták biztonságosan felszerelni, ezért a lámpából folyamatosan szivárgott a gáz, ami miatt 1869. január 2-án be is következett egy robbanás. A szolgálatban lévő rendőr életét

Ma már napenergiával működő villanyrendőrök is vannak

vesztette a balesetben, így ezt a fajta eszközt a britek hosszú időre mellőzték.

Hogyan szabályozták a forgalmat a villanyrendőrök előtt? A legkézenfekvőbb megoldás természetesen a rendőrök kiképzése volt arra, hogy érthető, egyértelmű jelzésekkel irányítsák az autók forgalmát.

Ezeket a jelzéseket a mai napig használják minden olyan esetben, amikor egy szokatlan esemény miatt rendőröknek kell kézben tartaniuk a helyzetet. Ilyenkor a következő szabályok érvényesülnek: Ha a rendőr szemben vagy háttal áll nekünk, az a „piros” jelzéssel azonos, vagyis azt jelenti, hogy „Állj meg”. Ugyanezt jelenti, ha a rendőr feltartja a tenyerét. Amikor a rendőr oldalt áll hozzánk képest, akkor mehetünk – kivéve, ha ismét a tenyerét mutatja felénk, vagy a felénk lévő karját maga elé tartja. Ilyenkor azt jelzi nekünk, hogy a szemből érkező autók kanyarodhatnak.

A lámpák színváltásának megfelelő pillanatokot a rendőr azzal jelzi, hogy a karját vagy a botját a magasba emeli. Ilyenkor mindenkinek meg kell állnia, kivéve annak, aki már nem tud biztonságosan megállni, tehát jobb, ha továbbhalad. Emellett léteznek kiegészítő jelzések is, amelyek sürgethetik vagy lassításra inthetik az autósokat, illetve arra, hogy előtte vagy mögötte kanyarodhatnak. Annak ellenére, hogy a világban a múlt század elejétől már igen sok helyen működött villanyrendőr, a jelentősen szegényesebb autóállomány miatt jó néhány európai országban a rendőröket vették igénybe. A rendőrök télen-nyáron álltak egy kis, négyszögletes dobogón az egyre bűzősebb kereszteződésekben, órákon át szívták a benzingőzt és elviselték a forróságot, az esőt vagy a havat, és olykor

egy-egy megcsúszó teherautó vagy autóbusz is lesodorhatta őket a helyükről.

Hogyan születtek az első villanylámpák? Az egyesült államokbeli Salt Lake City-ben 1912-ben egy rendőr találmánya alapján alkalmazták az első zöld-piros elektromos lámpát. Ezt a lámpatípust szerelték fel azután egy korszerűsített változatában a nevezetes 1914. augusztus 5-ei napon Clevelandben. A lámpa két színe (piros és zöld) mellett egy berregő hang is felhívta az emberek figyelmét a forgalmi rend változására. Vészhelyzet esetén a lámpát a rendőrség és a tűzoltóság át tudta állítani a maga számára kedvező módon.

A három színt használó első közlekedési lámpát 1920-ban szerelték fel Detroitban, szintén egy rendőr, William Potts jóvoltából. 1923-ban egy különösen kreatív ember, az addigra már az egyéb újításaival hírnevet szerző Garrett Morgan szabadalmaztatott egy saját készítésű közlekedési lámpát. Az első összekapcsolt közlekedési lámpahálózatot Salt Lake City-ben állították fel 1917-ben. Ez hat részegységből állt, de még emberi irányítás kellett hozzá. Az első automata irányítású lámpák 1922 márciusában jelentek meg Houstonban. Az egykori gázlámpa-baleset miatt óvatosabb britek végül 1927-ben szerelték fel az első villanyrendőröket. Ezután sorra következtek az egyre modernebb készülékek, amelyeket már kifinomultabb módszerekkel lehetett egymáshoz hangolva beállítani. A legtöbb országban a zöld a „szabad” (mehetsz!), a sárga „készül fel a megállásra!”, és a piros az „állj!”. A sorrend azonban országonként eltérő lehet. Az Egyesült Királyságban pl. épp a miénk fordítottja: zöld – sárga – piros.

Furcsa kérdések, meglepő válaszok

Miért repkednek a szitakötők a víz felett?

A szitakötők ragadozó rovarok, apró legyeken, szúnyogokon élnek, és hihetetlen ügyességgel vadásznak rájuk a levegőben. Gyermekkorukat a vízben töltik. Ilyenkor még nincsenek csillogó szárnyaik, nem tudnak repülni, úgy hívják őket: szitakötőlárvák. De a víz alatt is ragadozók és nemcsak a rovarokat, hanem még az apró halakat, gőtéket is megtámadják. Félnék is tőlük a vízlakók, ahol csak lehet, elkerülik őket.

Miért nem lehet a Napba nézni?

A szem sok mindent kibír, de mindent nem. A Nap túl erős fénye megvakíthat bennünket. Szemünk fényszabályozója a pupilla. Ha árnyékba lépünk, a pupilla kitágul, ha kilépünk az árnyékból, a pupilla ponttá zsugorodik össze. A természet jóvoltából a szem meg tudja védeni magát a túl sok fénytől. Éppen ezért hozzá kell szoktatni a fényhez. A pupillát mozgató izmok megerősödése, gyors váltásra való készsége megvédi a szemet a fölös fénytől. Persze a Napba nézni nem szabad, hiszen megvakulhatunk tőle.

Mit és mennyit fogyaszt el élelmiszerből élete folyamán az ember?

Egy átlagos európai ember hetven év alatt elfogyaszt három szarvasmarhát, tíz sertést, két

borjút, két birkát, több mint száz tyúkot, kétezer halat, tízezer tojást, több ezer kiló sajtot, száz zsák burgonyát, nyolcvan zsák lisztet, ugyanennyi cukrot, ötezer kenyeret, hatezer kocka vaj, hétszázötven kiló margarint, több száz liter étolajat, száz darab tortát. Persze, mindezeket kívül még számos ismert élelmiszert eszünk meg kisebb-nagyobb mennyiségben.

Ki fedezte fel a dinoszauruszokat?

A képen látható **Gideon Mantell**, aki foglalkozása szerint orvosdoktor, lelkes gyűjtője volt az ásványoknak és a kővületeknek. 1820-ban a feleségével néhány nagyméretű, kőbe ágyazott fogat talált. Hosszas vizsgálódása után az volt a véleménye, hogy a fogak és a csontok egy óriási hüllő maradványai lehetnek. A lényt elnevezte Iguanodonnak, ami leguánfogút jelent. Ásatásai, kutatásai eredményeként még további óriáshüllő-maradványokat is talált. 1841-ig ezeknek az élőlényeknek még nem volt csoportnevük. Végül Sir Richard Owen ötlete alapján dinoszauruszoknak, rettentő gyíkoknak nevezték el őket.

Hasznosak-e a rétek?

Nedvességük miatt felfrissítik a környezetet, táplálják a talajt, és megakadályozzák a földcsuszamlásokat. A növényeknek bőséges, állandó táplálékra van szükségük, amelyet a folyamatosan növekvő gyökereikkel szívnak fel. A gyökerek minden évben kicserélődnek, az elhaltak szétbomlanak, így nagyon sok mikroorganizmusnak szolgálnak táplálékkul, vagy humusz képződik belőlük, amely a talaj vékony, de nagyon termékeny része.

Miért nem illatos minden virág?

A virágok kellemes illata arra való, hogy a beporzást, megtermékenyítést végző rovarokat odacsalogassa. Vannak virágok, melyeknek olyan erős az illatuk, hogy nem szabad őket éjszakára a szobában hagyni, mert megfájdul a fejünk. Akadnak azonban olyanok is, melyeknek nincs illatuk. Ezeknél a megporzást a szél végzi el, ezért nincs illatuk.

Miért csukják össze szirmaikat egyes virágok?

Azok a növények hajtják össze este tarka szirmaikat, amelyek nagyon szeretik a meleget és a fényt. A nyári kertekben, napos erkélyeken érzik igazán jól magukat. Ha árnyékba kerülnek, vagy amikor a nap már lebukott, fokozatosan összecsukják szirmaikat. Ezt ti is megfigyelhettek otthon a virágos kertben. Így maradnak egész éjszaka, és csak a napsugarak érintésére nyílnak ki ismét.

Miért tud beszélni a papagáj?

Valójában nem beszél, csak az emberi beszédet utánozza, de nem érti. Az igazi beszédművész a papagájok közt a jákó, az afrikai szürke papagáj. Önálló mondatokat is képes megartulni, és ugyanolyan hangon ismétli, mint a gazdája.

Miért gyűrűzik a madarakat?

Sok izgalmas kérdésre csak így kaphatunk választ. Megtudhatjuk, hová vonulnak ősszel a gólyák, visszatérnek-e a fészükre a fecskék, és ugyanazok költenek-e ott ismét, mint amelyek szeptemberben elrepültek. Egyik gólya, fecske olyan, mint a másik, csupán a lábukon viselt gyűrű különbözteti meg őket egymástól. A számozott gyűrű olyan, mint a személyi igazolvány, csak nem ember tartozik hozzá.

Miért fáj a darázs- és szúnyogcsípés?

A darazsak nem csípnek, hanem injectedükben hegyes fullánkjukkal védekezésül szúrnak. Ekkor parányi méregadagot juttatnak a keletkező sebbe, ami égető érzést okoz, és a szúrás környéke megdagad. Veszélyes a sárga potrohú, nagy testű lódarázs szúrása arra, aki érzékeny rá. A nőstény szúnyogok viszont vérrrel táplálkoznak. Nyári napokon ti is megfigyelhettek, hogyan keresi az alkalmas helyett a karotokon, és hogyan böki szívókáját a bőrötök alá. Ez persze egy kis fájdalommal jár.

Egyes állatok számára a „zöld megoldás” több egy divatos kifejezésnél. Igen, a zöld állatok magukon hordozzák választott színüket. Nézzük!

Zöld rovarok

A rovarok felvették a növények színét, amelyek között élnek, hogy elbújhassanak a ragadozók elől és hogy elrejtsek magukat a prédák között. A bogaraknak, a hernyóknak, a pókoknak, a legyeknek és másoknak is vannak zöld pigmentjei a kitinvázukban vagy a bőrükben.

Imádkozó sáska

Hihetetlen eredményt értek el a növények színéhez való alkalmazkodásban, amit több száz millió éven át folyamatosan tökéletesítettek! Az egyik legnagyobb, legzöldebb és legkárosabb rovar az imádkozó sáska. Megközelítőleg 2200 sáskát azonosítottak és mindegyikük ragadozó. A nagyobb sáskák békákat, gyíkokat, kígyókat, rágcsálókat, sőt még madarakat is képesek elpusztítani! Természetesen az imádkozó sáska a nőstény végzetes vonzalmával nyerte el hírességét, amit a hím íránt tanúsít.

Zöld halak

Míg a rovarok azért vették fel a zöld színt, mert folyton zöld növények között éltek, addig az óceánok, a tavak és a folyók állatai általában nem zöld színűek. A zöld tengeri élet nagyban a fénybeli hatásoknak köszönheti kiváló színárnyalatát. Van azonban egy pár szembetűnő kivé-

Tengeri csiga

tel a zöld tengeri élet ritkaságában is, például a tengeri csiga. Ez a legkevésbé sem rokonszenves állat zöld kloroplaszt sejteket juttat a szervezetebe, beeszi a bőrébe az algákon keresztül, így képes energiát nyerni a fényből, akárcsak a növények. Elég okos egy csigához képest!

Zöld békák

Kételtüként a **békákat** a levegő élteti, de szükségük van vízre, hogy a bőrük nedves maradjon és hogy segítse a növekedésüket ebiha-lakként, amikor csak kopoltyúik vannak. Így

Tíz csodálatos zöld állat

általában esőerdőkben és vizes területeken gyakoriak, ahol a zöld szín természetes védelmet nyújt számukra. A zöld békák lehetnek csíkosak, foltosak vagy teljesen zöld színűek. A leveli békák a legzöldebb békák között vannak, amennyiben a színek erősségét tekintjük mérvadónak. Sok esetben viszont a fényes zöld színük kontrasztban áll nagy, kerek elütő színű szem-

Zöld leguán, azaz iguána

ikkel. A trópusi zöldbőrű békák általában nem mérgezőek, azoknak, amelyek mégis mérgezőek, eltér a színük az esőerdő lombjainak a zöldjétől. Sok gyíknak van zöld színe, hogy beleolvadjon a növényvilágba, amelyben eszik, alszik és él. Sok gyíktulajdonos ismeri a vöröstorkú anolisz gyíkokat: ezek az Egyesült Államok délkeleti részén honos gyíkok népszerű házi kedvencek.

Zöld madarak

A képen látható madár egy törpe **gyurgyalag**, amely Afrikában honos. Ha viszont igazán zöld madarakra vagy kíváncsi, akkor a papagájok családja remek kezdés. Az egyszerű

Gyurgyalag

hullámos papagájoktól kezdve a lenyűgözően szép (és meglepően intelligens) amazonpapagájokig, e nagy és hangos madarak alapvetően zöld tollait piros, sárga és kék árnyalatok tarkítják. A pikkelyes lórik kiválnak a többi zöld madár közül, habár elég nehezen találnál egyet természetes élőhelyén, Ausztrália fás vidékein. Zöld tollazatukkal, amelynek sárga árnyalata és csipkés mintázata van, lombos fához hasonlítanak.

Zöld lajhárok

Nincsenek zöld emlősök, de van egy, amelyik gyakran annak látszik: a lajhár. Legyen az kétujjú vagy háromujjú fajta, a lajhár lassú...annyira lassú, hogy az esős évszakokban kékeszöld algák nőnek a szőrzetében és a szőrzetén. Ez nem rossz, mivel hárpia sasok vadásznak rájuk, ám ha a lajhárok beleolvadnak zöld környezetükbe

Lajhár

(továbbá rémesen lassan mozognak), az megnehezíti a sasszemű ragadozóknak, hogy rájuk találjanak. A lajhárok szimbiotikus kapcsolatot alakítottak ki az algákkal, mivel a zöldebb lajhároknak nagyobb lett a túlélési esélyük és következőképpen jobban is szaporodtak.

Zöld jegesmedvék

A jegesmedvék természetes élőhelyeiken fehéreknek, sárgás barnáknak vagy (az idősebb egyedek) halvány sárgáknak látszanak. Csak fogságban tartásuk során jelenik meg rajtuk egy másik árnyalat. A melegebb, nedvesebb országokban, például Japánban gondot okozott a jegesmedvé-

Jegesmedve

ken növvő algák szabályozása. Ez nem jelent gondot a medvéknek, jóllehet az állatkertbe látogatókat meglepheti és elkezdhetnek aggódni a zöld medvék láttán. Az algás probléma ebben az esetben más, mint a lajhárok esetében: a lajhárok elősegítik az algák növekedését, míg a medvék nem tehetnek semmit ellene. Az algáktól eltekintve a jegesmedve igazából nem zöld, de nem is fehér, ezért látszik olyannak, mert az átlátszó szőrzete csapdába ejti a fényt (és a meleget). Ha nagyon pontosak akarunk lenni, akkor a jegesmedve feketé színű: szőrzet nélkül a jegesmedve bőre sötét barna vagy fekete színű. (haziallat.hu)

Sütő András

A csendháborító

Igen, itt csend volt mostanáig. A Hargita tudvalevőleg hallgat, tövében a Szikaszó még annál is csöndesebb. Közelemben a Bakópatak mondikál, de gügyögő hangját sűrű lombok isszák föl; partja mentén, kart karba öltve, zöld nagvestélyiben sorakoznak a fenyők, mintegy védelemképpen; táncra kéri föl, aki a patakon átlépne – megzavarni valamiképpen a kicsi ház lakóját. Aki most – kötelességei és hajlamai között ingadozva – éppen drámát szeretne írni, de képzeletét elragadták a pizstrángok. Színes, csöndes tolláskodás ez is az emlékek mogyoróbokrai között, de nagy hirtelenséggel abba kell hagyni, mert ijesztő csaholással farkastermetű juhászkutya ront ki az erdő sarkából, majd azután még egy, és percek múlva föltűnik a harmadik is. Fel s alá nyargalnak a ház előtt, majd megállapodnak az ablakom alatt, és ugatnak veszettül, mintha vaddisznót, medvét sejteneének, s épp az én szobámban.

Valahonnan a padlásról rémülten ereszkedik alá az unokám:

– Nagytata, vegyük elő a puskát! Meg vagyunk támadva!

A gyermek úgy érzi: farkasok rohantak. Hiába szól a magyarázat, miszerint a farkasnak nincsen kolonc a nyakában, és nem elegendik el békén szakállas kecskékkal, amelyek változatos mekegés közben ugyancsak előzőnlötték a füves-bokros martot, s mintha csak hadifogságból kerültek volna elé, rágnak le mindent, ami elérhető. A kétaraszný frissen ültetett fenyőfácskámát is.

– Ez már több a soknál! – A feleségem seprűt ragad, de megtorpan az újabb látvány előtt. A juhok is megérkeztek. Nagy sereg gyapjas kórista fújja a bánatát. Fölverve búval az egész ház, az egész környék immár. Jól tudjuk: ősszel, szénahordás után mindenütt szabad itt a legeltetés, de a ház közvetlen környékén ezt megúsztuk mostanáig; e pillanattig, mikor is törhetjük a fejünk: honnan zúdult ránk ily nagy hirtelenséggel ez a kalamitás?

– Né, itt a gazda is! – kiált az unokám. A juhnyáj mögött valóban föltűnik a pásztor. Jobb kezében hatalmas fűtykös, a bal hóna alatt szorongat valamit, s a nyelve alatt is tán falevelet, azzal fűtytyöget, miközben ünnepélyes léptekkel közeledik a lépcsőfelfárhoz. Valóságos püspöki bevonulás – ez mindjárt fel fog bennünket szentelni. Kivonulunk mindahányan a teraszra. A kamasz székelő püspök fűtytent, komondorai elnémulnak, kecskéi abbahagyják a mekegést, juhok a szomorú bégetést. A kolompok szólnak csak a berbécsnek nyakán. Az

ő ministránsai.

Arcunkon a meglepődés áhítatformát ölt, a gumicsizmás, vadászkalapos ifjú némán felénk bólint, majd pásztorbotjával koppintva megindul a lépcsőn fölfelé. Úgy jön, mint akit sóval és kenyérrel illik fogadni.

– Jó napot adjon az Isten! – Adjon, de így, ezzel a sok mekegéssel? És csemeterágcsálással? A legényke zavartan elmosolyodik, és azt mondja:

– Én csak így jöhetek. A kíséretemmel.

– Mi jót hoztál nekünk?

Ez már nehezebb kérdés. Istenem, mit is kell ilyenkor mondani? A botját falnak támasztva, hóna alól kézbe veszi a kemény fedelű irkát, nézegeti, forgatja, majd felém nyújtja.

Vége a püspöki tartásnak. Kissé meggörnyed, a tekintetében gyermeki félszesség, tán csöppnyi könyörgés is. Bocsánatot, megértést könyörgő riadalom. Nyúlt vadászkalapját a baljával hátratulja, mély lélegzetet vesz, és bevallja bűnét:

– Verseket hoztam. Hogy András bácsi elolvassán...

S azzal fordul is, nehogy szeme láttára nézzek bele az irkába. Megy, mint aki véleményt mondott máris a világról. Elvonul vele a kutyafalka, a juhsereg, a kecskegaliba.

Csönd van újra. A hargitai pásztorlegényke verseit olvasom. Igen-igen zsenék; véres-verejtékes küzdelem mindahány az önkifejezéssel. Szakmai körökben elutasíthatóak, ironikus szerkesztő a nyelvét is fenheti rájuk. Árva bolyongással keresik itt egymást a szavak, s amiként egyik a másikkal kénrímbe találkozik, csak épp összenéznek: mit keresel te mellettem? Itt-amott mégis összelebegednek, s egy titkon álmodozó kamaszlélek rezdüléseit közvetítik. Kinek? A havasi legelőn elképzelt ismeretlen olvasónak, akit melegséggel tölt el a pusztaság felismerés: íme, a kis bojtár anyanyelvünk jelzői, igéi fölött mereng, hogy valamiképpen hírt adjon önmagáról. Biztatom is őt magamban: írjon, gyötrődjék csak a szavakkal. Szellemi ruházata fényesedik tőle.

A hargitai székelő fiúcska példáján fölbuzdulva most azt mondanám, ha lenne kinek: minden magyar egyetlen mondatot bár – írjon le minden reggelén. Vagy lefekvés előtt. Költői penzumként.

Szellemi tornaként, a nyelvünk gerincsigolyait kínzó meszesedés ellen.

Több az egyben – mi lenne az?

Ingyenes táborozás egy kishorgásznak a temerini Falco Természetkedvelők Egyesületének köszönhetően

Minha vesztek volna népszerűségükből a nyári táborok, az is lehet, hogy csak átalakulóban vannak, és erősen szakosodnak, ettől függetlenül azonban állíthatjuk, hogy a jól szervezett táborok kiváló időtöltést jelenthetnek a szünidőre. A teljesség igénye nélkül íme néhány javaslat!

A korábbi években több ingyenes táborozást sorsoltunk ki, ezzel a hagyománnyal nem szakítottunk véglegesen. Idén a **temerini Falco Természetkedvelők Egyesületének** köszönhetően a Jó Pajtás nevét viselő horgászverseny egy kiemelkedő résztvevője, a **szajáni Domonkos Martin** lesz az egyesület táborának vendége. Martin ingyenes ellátásban részesül az augusztus 5-étől 12-éig tartandó Falco-táborban, amikor mintegy félszáz résztvevővel a Jegricska partján ismerkedhet Vajdaság talán legtitizsább folyójának élővilágával, madarászhat, barátkozhat. Gratulálunk és kellemes, hasznos időtöltést kívánunk Martinnak!

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete idén XXX. alkalommal szervezi meg a rendkívül népszerű tehetséggondozó műhelyét, a **Szép Szó Műhelyt** a kishegyési Kátai-tanyán augusztus 11-től 18-ig. Sokan tudjátok, hogy ez a tábor a költészet és a próza továbbítását művelő, a pódiumművészetek iránt nyitott vajdasági fiatalok egyetlen

közös műhelye, de hogy erről meggyőződjetek, ki kell próbálni. Dél előtt beszédtechnikai foglalkozások folynak Raffai T. Ágnes színművész vezetésével, délután egyéni versfelkészítés lesz Barta Júlia nyugalmazott óvónővel, Magyar Életfa díjas felkészítő tanárral, Fehér Farkas Hajnalka Ratkó-díjas versmondóval, Tóth Péter Lóránt Radnóti-díjas versmondóval, Kormos Irén és Simonyi Lili többszörösen díjazott versmondókkal, valamint Hajvert Ákos Radnóti-díjas versmondóval. Fő munkaidőben a táborban több korosztályos csoportban folyik a munka, minden korcsoport elkészít egy-egy produkciót, melyet a gálán bemutatnak a szülőknek, az idősebb korosztály pedig tájolni is fog vele. A csoportvezetők hazai és anyaországi előadók lesznek. A táborba 9 és 25 év közötti fiatalok jelentkezését várják, a részvételi díj 65 euró dinár ellenértéke. A jelentkezési határidő július 25.

Bácskossuthfalván július 7-e és 14-e között szervezik meg az általános iskolások táborait: a **MIT**-, a **Kamasz**-, és a **Játéktábor** – hagyományosan mindent egy hétbe sűrítve. Talán épp ettől gazdag a „morovici” nyári táborozás, tény azonban, hogy sok a visszatérő, és rendkívül sokan tartózkodnak egyszerre az Id. Kovács Gyula iskola tágas, parkosított udvarában.

A kishegyési **Endukas Lovasklub** az idén két lovastábor szervez, fiatalabb és idősebb gyermekek számára. A táborok helyszíne ez alkalommal is a Cékus-istálló lesz, amely Kishegyesen a Hajnal utca

3-as szám alatt található. Az első tábor július 2-a és 6-a között tartják, és 7–11 éves gyerekek jelentkezését várják. A tábor programjában szerepel egész napos lovas foglalkozás, kocsikázás, loápolás, kézműves foglalkozás és kirándulás. A második tábor július 9-én kezdődik és 14-éig tart. Erre a szervezők 12 évnél idősebb gyermekek jelentkezését várják. A második táborban is izgalmas programok várják az érdeklődőket: lesz alapfokú lovasképzés, kocsikázás, a táborozók kipróbálhatják magukat tereplovaglásban, részt vehetnek kézműves foglalkozásokon és kiránduláson is...

Ugyancsak Kishegyesen, a Kátai-tanyán július 30-a és augusztus 4-e között **4 in 1 Élménytábor** szerveznek, amikor a táborozók a fényképészet, a kézművesség, a környezetismeret-környezetvédelem és az angol nyelv témaköréből kapnak ízelítőt, még hozzá távol a város zajától. A tábor ára 7500 dinár.

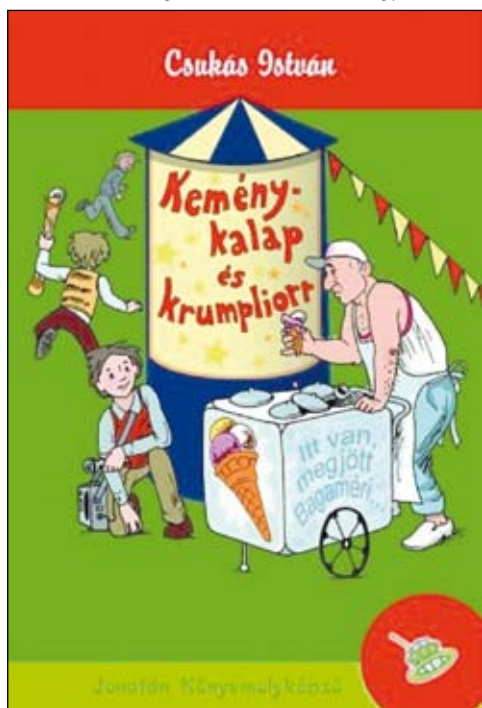

Csukás István

Keménykalap és krumpliorr (Részletek)

Szavak, amelyeket lehet, hogy nem ismersz:
expander: rugós izomerősítő
őrs: a cserkészek, felderítők és úttörők egysége, kisebb csoportja, osztálya

Felvidult a gondolatra, hogy milyen jól elrendezte a nadrágzseb eltussolását. Hunyorogva nézte a teret, a homokozóban turkáló pockokat, a padon sütkérező mamákat, majd megkereste szemével Bagamérit, az elátkozott fagyaltost.

Bagaméri a fagyaltoskocsi rúdjai között állt, olyan volt, mint egy kis b betű. A b betű szárán fehér sapka volt, de ez egy cseppet sem enyhített Bagaméri komorságán. Valaki elterjesztette, hogy ehetetlen a fagyaltja, s Bagaméri halálra volt ítélve a téren. Senki se vett tőle fagyaltot. Hiába rázta csengőjét, hiába próbálkozott a leg-ravaszabb üzleti trükkökkel. A gyerekek eljártak a mellékutcába fagyaltért, s kihívóan nyalogatták a magába roskadt Bagaméri előtt. Bagaméri ilyenkor hangosan suttozott:

– Nem értem! Olcsón adom, jó a fagyaltom, és mégsem vesz senki! Meg vagyok átkozva!

A kis Rece már nem is emlékezett rá, hogy mikor és ki terjesztette el, hogy Bagaméri fagyaltja ehetetlen. Valójában a bátyjától hallotta, vagyis az előző nemzedéktől, s a hír úgy szállt tovább, le egészen a pockokig, mint valami ősi, megdönthetetlen igazság.

Bagaméri azonban nem adta fel a harcot. Minden tavasszal megjelent, reménykedve, hogy egyszer csak megtörik az átkos varázs.

A kis Rece rövid idő alatt megállapította, hogy az átok még nem tört meg, sőt a pockok nemzedékét is elutasító magatartásra ösztökélte. Egy ilyen kis dugó a homokozóból megvetően legyintett, mikor Bagaméri megkönyékezte őket.

– Nem kell? – szállt a könnyű tavaszi levegőben Bagaméri komor hangja. – Málnát se? Vaníliát se? Kakaót se? Meg vagyok átkozva!

(...)

A kis Rece megértette, hogy Péternek így telik el minden napja. A mamája délben hazarohan a hivatalból, ebédet készít, majd elrohan. Ketten élnek a kis kertés házban a város végén.

A kis Rece eleinte még próbálkozott. Mikor becsukódott az ajtó, elmesélte, hogy rendkívüli őrsi gyűlés volt, és őt követségbe küldték.

– Köszönöm – felelte erre Péter, és behunyta a szemét.

A kis Rece ekkor témát változtatott, rátért a kívárgott nadrágzsebre. Meg is mutatta, hogy nincs. Ha bedugja a kezét, akár a térdét is megvakarhatja. És hogy nem lesz könnyű eltussolni, ügyelni kell majd, hogy abba a zsebébe ne tegyen semmit.

Péter erre is csak bólintott, halványan elmosolyodott, mikor a kis Rece a térdét megvakarta. Majd újra behunyta a szemét.

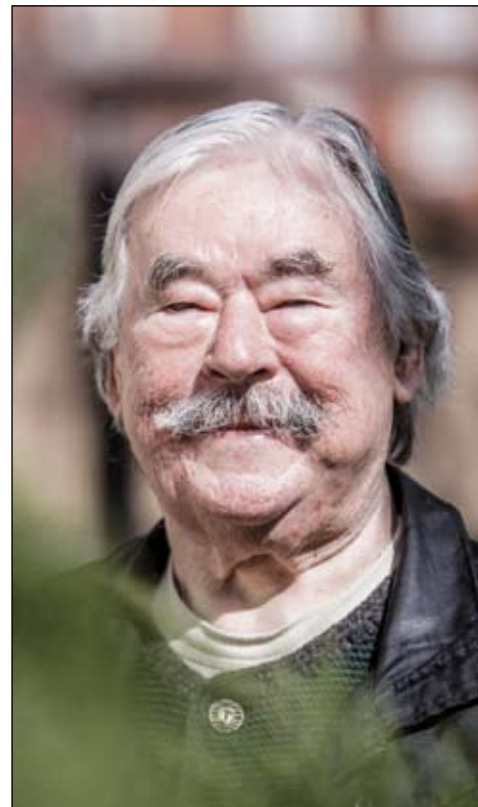
S most hallgattak. A kis Rece zavartan nézte az öreg ágy mélybarna szőlőleveleit. Legegy-szerűbb lenne felállni és elköszönni, de valami ott tartotta a félhomályos szobában. Mert az az igazság, hogy a kis Rece, minden látszat ellenére, amely őt felületeseznek, nemtörődömnek, csak a saját ügyével foglalkozónak tüntette fel, nagyon érzékeny szívű fiú volt. Lázasan törte a fejét, hogy mivel vidíthatná fel a barátját. Sorra támadtak fejében a gondolatok, ötletek, mérlegelte őket, majd sóhajtva elvetette mindet. Gondolt ez expanderrugóból készített táskatartóra, Bagamérira, az elátkozott fagyaltosra, egy tegnap látott filmre, sőt bátyjára, a nagy Recére is – de egyik témát sem látta alkalmasnak, hogy valami izgalmasat kicsiholjon belőlük.

Mikor már kezdte feladni a reményt, egyszer csak, számára is váratlanul, hangosan kibökte:

– A cirkusz!

– Miféle cirkusz? – nyitotta ki Péter a szemét.

„Valóban, miféle cirkusz?” – próbálta rendezni a gondolatait a kis Rece. Mit akar ezzel a cirkusszal? Hogy jutott az eszébe egyáltalán? Habozott egy pillanatig, azután úgy, ahogy fejest szokott ugrani a Gellért úszómedencéjébe, nagy

lendülettel beszélni kezdett. Érezte, hogy az ötlet magával ragadja a képzeletét, fölényesen elsöpör minden megfontolást, akadályt az útból. Nyelt egyet, és kivágta:

– Hát... a Hörömpő Cirkusz!

„Ez meg milyen név?” – hökkent meg maga is, de már nem volt megállás. Rámosolygott Péterre, s könnyed, csevegő hangon folytatta:

– Érdekes neve van, nem? De a néven kívül van azért mindenük!

– Mijük van? – kérdezte Péter, s feljebb ült az ágyon.

– Mijük? Először is egy lakókocsi, azután egy sátor, azután a vadállatok! De azért vannak szelídek is – tette hozzá óvatosan.

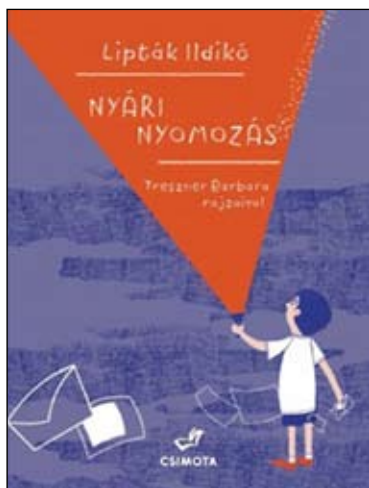
– A vadállatokat mondjad először! – kérte Péter, és teljesen felült az ágyban, eltakarta a lehetetlenül hosszú csőrű famadarat.

A kis Rece egy pillanatra lehunyta a szemét. „Most már mindegy. Most már benne vagyok! Nem hagyhatom abba” – gondolta.

– Először is van egy vadoroslán, egy vadtigris, egy vadkenguru és egy vadkacsa.

– És mit csinálnak? – kérdezte Péter érdeklődve.

– Hát morognak. A vadoroslán így csinál, hogy: bö-ő! A vadtigris meg így: mrrr! mrrr! A vadkacsa meg: háp-háp! De sokkal vadabbnak! A vadkenguru pedig...

Első fejezet, amelyben nem elég, hogy megváltozik minden, de még azt is megmondják, mi legyenek

Egyáltalán nem vagyok oda az iskoláért, de most úgy szakadt rám a nyári szünet, mint egy súlyos fekete függöny. Persze ez a lakás jobb, mint a régi, de ha engem kérdeztek volna, az osztálytársaimat soha nem cseréltem volna el. És a várost sem. Semmit. Csakhogy nem kérdeztek. Mit fogok csinálni egész szünetben? Illetve inkább: kivel? A tesóimmal nem könnyű kijönni mostanában: egy ideje összeszövetkeztek ellenem, és úgy tesznek, mintha nem négy, hanem negyven évvel lennék fiatalabb náluk. Köztük csak egy év van. Régen verték egymást, az jobb volt.

Anya meg apa dolgoznak, és most hogy új munkahelyük van, nem is vesznek ki szabadságot.

Azt ígérték, majd egy-két hétvégén elutazunk valahová együtt, az lesz a nyaralás. Csodálatos!

Lipták Ildikó Nyári nyomozás (Részlet)

Nekünk bezzeg szerveztek programot: beírtak valami nyelvi táborba, ahová engem csak azért vettek fel, mert ott lesz a nővérem és a bátyám is, egyébként alig lesz velem egykorú gyerek.

Az új lakásunk egy sorház szélén van. Mi költöztünk be elsőként, de állítólag még a nyáron jönnek mások is. Az utca végén van egy pici tó. Akarok venni egy pecabotot, de anyu azt mondta, hogy egyedül nem mehetek horgászni. A nagyok nem akarnak jönni, bár Rozi megígérte, hogy egyszer hajlandó lesz kipróbálni, milyen ott napozni, csakhogy ő nem bébiszitter. Mondom, az szuper, mert én meg nem vagyok bébi, világos?! Ha máskor mondanának nekem ilyen szemétséget, simán megverném, de most nem tehetem, mert akkor nem fog elkísérni.

A szobám ablakán még nincsen függöny. Szeles idő van, felhőkből és falomból fest fekete-fehér rajzfilmet a csupasz falra a hold. Nem akarom nézni, de nem tudom levenni róla a szemem. Sokáig tart.

Bodrit kiállítom az ágy szélére. Tudja a dolgát, nem eshet bajom.

Azért sem sírok, de akkor is, utálok, utálok itt lenni!

Voltaképp nem pontosan értem, minek költöztünk el, bár az látható volt, hogy anyuék nem voltak túl jól az elmúlt hónapokban. Mármost egymással. Akkoriban azt gondoltam, talán el is fognak válni. Ráadásul

szul nagyon hirtelen jött az egész.

Annyit mondtak, változásra van szükségük, és támogassuk őket ebben. Nem mintha sok választási lehetőségünk lett volna. Ha azt mondjuk, hogy nem, nyilván akkor is költöztünk. Azt is mondták, hogy jobb lesz a főváros közelében. Kinek? Az volt az érzésem, hogy anyu Rozinak többet árult el, mint nekem vagy Ferinek.

Az egyik rokonunknak van egy kis furgonja, azzal segített minket költöztetni. Itt ebédelt velünk, és folyamatosan beszélt. Olyan családtagokról mesélt, akiknek még a nevét sem hallottam soha. Egy kicsit flúgosnak tűnt a tag. A legidegesítőbb az volt, amikor azt kérdezte tőlem:

– Na, és mi leszel, ha nagy leszel?

Mit tudom én! Azt viszont tudom, mennyire utálok, ha ilyeneket kérdeznek. Nehogy már bárki beadja nekem, hogy ő ilyen idős korában megmondta, mi lesz! Honnan tudta volna? Nem is voltak ilyen számítógépek, mint most, nem lehetett megmondani, hogy olyan programokra lesz szükség, mint amiket apu csinál. Anyuról meg biztosan tudom, hogy a legkevésbé akart volna irodakukac lenni, és most mégis azt csinálja. Amikor kitalálta, hogy ügyvéd lesz, nyilván azt képzelte, hogy oroszláknak védelmezi az ártatlanul bájba jutott embereket. És erre mit csinál? Egész nap unalmas

iratokat nézeget egy irodában. Vagy ez a Lóci bácsi vagy hogy hívják. Remélem, nem költöztetőnek készült, bár ki tudja.

Na, mindegy, nem is ez volt a legrosszabb az egészben, hanem hogy anyu elárult.

– Hát nem nyomozó leszel, drágám? Ezt minek kellett mondania? Láttam a pasas fején, ahogy rám nézett, hogy ezt csak egy béna, gyerekes gondolatnak tartja. Nem tudom, hogy veszik a bátorságot anyuék, hogy ilyesmiket mondanak el rólam. Ráadásul nem is említettem senkinek, csak mivel mostanában sok krimi olvasok (meg filmen is nézek, csak azt nem tudják), eldöntötték, hogy akkor biztosan az érdekel. És persze tényleg gondoltam rá, ezért is utálok, hogy ők mondják. Olyan, mintha kilopták volna a fejemből. El akarom felejteni ezt a beszélgetést.

Itt van, megjött Bagaméri, a fagylaltját maga méri!

A nyár már egy ideje megérkezett, hamarosan a szüenidő is követi. A szüenidő pedig rengeteg szabadidőt jelent, amit mi mással lehetne legjobban eltölteni, mint olvasással? Ha nem vagy könyvmoly, akkor sem árt, ha 1-2 könyvet elolvasol a nyáron. Tudom, rengeteg kaland vár rád, de meglátod, egy idő után már unni is fogod a vakációt. Azokról a napokról nem is beszélve, amikor ahhoz is túl meleg van, hogy a strandon vagy a kertben ejtőzz. Ezekre az alkalmakra ajánlok két remek könyvet, amelyek úgy felfrissítenek majd, akár két gombóc fagyit. Az első egy híres, szinte már klasszikus mű: a Keménykalap és krumpliorr című kalandregény, a második pedig a tavaly megjelent Nyári nyomozás.

Első gombóc: Csukás István regénye is afféle gyerekkrimi. Az állatkerttől a cirkuszig vezető szövevényes történet során nem csupán a beteg Pétert vidítják fel a Vadliba őr mindenre kész tagjai, de megoldanak egy szövevényes bűntényt is, mégpedig egy teknősrablást! Bagaméri, az elátkozott fagylaltos, Lópic Gáspár, az „utca hírmondója” és a gyerekek többek lesznek számodra a könyv elolvasása után, mint egyszerű regényszereplők. Olyan ismerőssé, barátokká válnak, akik egész életében végigkísérnek majd. Bár a szöveg már nem mai (1973-ban jelent meg), nem kell attól

tartani, hogy poros lenne vagy unalmas. Ami pedig a humorát illeti: az valóban kiállja az idő próbáját.

Második gombóc: még egy nyomozás, mégpedig Lipták Ildikó tollából. Ezen a szövegen már érezheted, hogy nagyon mai. Bálint, a regény főhőse új helyre költözik, nyár van, a testvéreivel nem jön ki jól. Magányos. Amit a cím ígér, be is tartja, még ha a kaland, nyomozás itt kettős, belső is. Megfigyelései, akárcsak a detektív munkája, arra irányulnak, hogy felfedje azokat a dolgokat, amelyeket a családjában elhallgatnak előtte. Figyeld meg, a szövegrészletben is utal erre! És ezek az apró utalások, jelek, jelzések azok, amelyek misztikus ködbe burkolják ezt a nem túl hosszú regényt. Olyan problémákat dolgoz fel, amelyekkel te is szembesülhetsz a saját életedben vagy a környezettedben. Ennek megfelelően ez nem afféle könnyed szórakozás, itt bizony van tétje a történetnek: például önmagunk megtalálása...

Észrevétlenül elrepült egy újabb tanév, ezzel együtt a Jó Pajtás és benne az Iránytű is vakációra megy. Köszönöm, hogy velem tartottatok az elmúlt évben is. Az őszi viszontlátásig rengeteg élményt és minden jót kíván:

Herédi Károly

Érdekes az élet a napköziben

Szalma Tibor tanító bácsinak és Dörmöndi Dorottya tanító néni-nek köszönhetően az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola napközijében sohasem unalmas. A házi feladatok elvégzése után mindig valamilyen játékos feladat várja az alsós diákokat. A második félév Szent Száva, az iskolák védőszentje napjának megünneplésével kezdődött, így természetes, hogy sok szó esett a munkásságáról és arról, hogy miért is fontos számunkra ez az ünnep. Mivel a farsangi időszak idén már február 13-án véget ért, ezért ez a téma is elég korán előke-rült. A gyerekek feladata az volt, hogy minél ijesztebb farsangi masz-kot készítsenek. Ha február, akkor Valentin nap. Sokat foglalkoztunk a témával. Szíveket készítettünk piros papírból origami technikával, postaládát készítettünk a Valentin-napi szerelmes leveleknek, sőt le-veleket is írtunk, majd azokat eljuttattuk a címzetteknek. A hó idén február végén érkezett hozzánk, ezt kihasználva játszottunk a hóban, hógolyóztunk, valamint hóházat, azaz iglut próbáltunk építeni. Gyor-san elérkezett a március is, ezzel együtt a nőnap is. Erre az alkalomra különleges karcolós technikával készítettünk üdvözlőlapokat, húsvét-ra ajtódíszeket, anyák napjára pedig krepp papírból és hurkapálcából készült virágokkal leptük meg az anyukákat. Természetesen sokat ját-szottunk az iskolaudvarban, és gyakran elmentünk a játszótérre is.

Dörmöndi Dorottya, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Ilyen lenne az élet a napköziben?

Negyedikek lettek

Bajon tartották meg május második hétvégéjén az Ifjú Fűrész természetismereti-természetvédelmi verseny Kárpát-medencei döntőjét. A csantavéri Hunyadi János iskolát a hatodikosok csapata képviselte, és az előkelő 4. helyet szerezték meg, olvastuk az iskola honlapján. Felkészítő tanáruk Szabó Gábor volt.

Jutalom az emeltszintűsőknek

Csütörtökön a szabadkai Médiaházban jártunk. Csak az emeltszin-tűsők mentek – jutalomként az egész évi szorgalmas munkán-kért. Köztük voltam én is. A Médiaházban sok helyiség és stúdió van. A stúdiókba is bemehettünk, csak nem bánthattunk semmit. Láttuk, hogyan vágnak össze egy műsort, hogyan készül egy reklám és még sok minden mást. A Pannon Rádió egyik műsorvezetője közölte ve-lünk, hogy az élő adásban fogunk szerepelni. Azt hittük, hogy viccel, de mint gyorsan kiderült: igazat mondtok! Mindenki kapott egy kis szöveget, amit adásban felolvastok. Én nagyon izgultam, nehogy valamit rosszul mondjak. De valójában ÉLVEZTEM.

Nagyon jó volt!

Ivankov Lilla, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Pénteken, május 18-án az emeltszintűsők a Hét Nap szerkesztő-ségében jártak.

Először beszélgettünk, ismerkedtünk, majd a lektorokhoz kukkan-tottunk be. Innen Szalai Attilához mentünk, aki karikatúrákat készít, majd megismerkedtünk a tördelővel. Jártunk abban az irodában is, ahol az újságírók dolgoznak, és az a néni, aki a recepteket, vicceket gépe-li.

Nekem minden nagyon érdekes volt.

Kávai Renáta, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Rajzsikerek

Díj Bitoláról – Nosković Emili, a szabadkai J. J. Zmaj is-kola negyedikese díjazott lett egy bitolai nemzetközi rajzpályáza-ton. Idén erre a megmérettetésre a világ 34 országából összesen 11 029 alkotás érkezett.

Mivel kezdődik a béke?

A béke mosollyal kezdődik – A nyíracsádi Szent Piroska Görögkatolikus Általános Is-kola által meghirdetett, A béke egy mosollyal kezdődik című rajzpályázaton Dudás Edwin 3. helyezést ért el, Kávai Rita pedig különdíjat kapott. Mindketten a szabadkai EmArt Műhely nö-vendekéi. Az oklevél mellé rajz-felszerelést kaptak ajándékba.

Meseillusztrációért jutalom – A Zentai Önkormányzat és a zentai Thurzó Lajos Művelő-dési-Oktatási Központ 3. díjat adományozott a szabadkai Zmaj iskola 4. c osztály meseillusztrátorai (Ivankov Lilla, Erdélyi Pataki Lára, Kujundzsity Tifani, Kávai Renáta, Noszkovity Emi-

li és Horvát Dorina) részére a XXIV. Kálmány Lajos Népmese-mondó Verseny képzőművészeti pályázatán nyújtott művészi tel-jesítményükért.

Anyai melegség – A topologyai 3+1 Nagycsaládosok Egyesülete anyák napi rajzpályázatot hir-de-tett Az anyai melegség témára. A szabadkai J. J. Zmaj iskola negye-dikese, Ivankov Lilla 2. helyezett lett.

GME

Nyári ZSENIKUSZ

Tudod-e?

Milyen színű a vér?

Piros a gerinces állatoké, egyes gilisztaféléké, a piócáé stb.;
kék a skorpióféléké, a tintahalaké;
zöld a vére néhány gilisztaféléké;
pirosassárga a tengeri süne.

Hogyan szereztek tudomást az indiánok a közelgő lovasscapatról?

A fülüket a földre szorították. A föld jobban vezeti a hangot, mint a levegő.

Mióta ismerjük az üveget?

Már 4000 év előtti egyiptomi királysírokból is kerültek elő üveg-tárgyak. Egyes falfestményeken üvegtészítő műhelyek rajzaira is rábukkantak a régészek.

Mikor rokon a rokon?

Akkor beszélhetünk rokonságról, ha az ötödik nemzedékkel bezárólag közös ős fordul elő: nagyszülők, dédszülők, ükszülők és szép-szülők. Oldalágon pedig ennek megfelelően a testvérek: I., II., III. és IV. rendű unokatestvérek.

Mióta festik magukat az emberek?

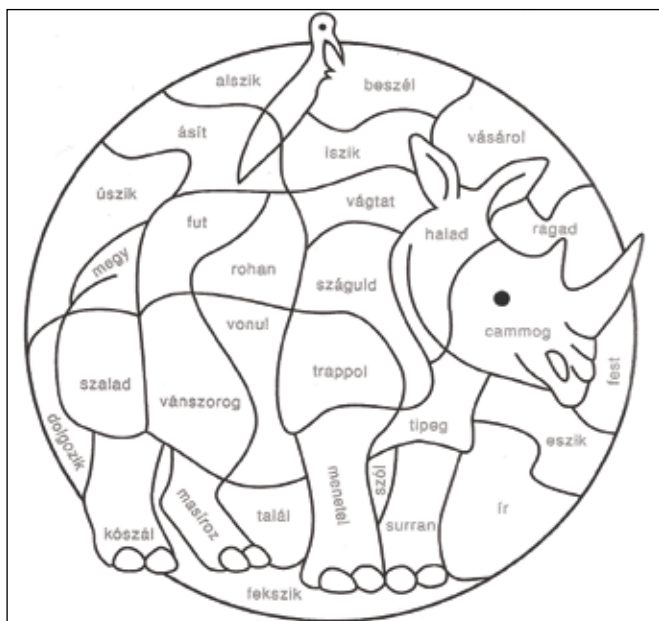
Legalább a régi kőkortól fogva (a barlangi leletek között a maihoz hasonló ajakfestékeket találtak), de valószínűleg még régebről. Az őskori népeknél a festékek, kenőcsök készítése, megszerzése majdnem olyan fontos volt, mint az élelemszerzés.

Alszanak-e a növények?

Nem, bár egyesek még a leveleiket vagy virágaikat is összecsupkák éjszakára. Igaz ugyan, hogy a szervesanyag-képzés napfény híján szünetel, de annál élénkebben folyik a nappal képződött anyagok lebontása, átalakítása és szállítása.

Milyen eredetűek a számjegyeink?

A számjegyeink mai alakja indiai eredetű, Európába az arabok révén kerültek a 10. században. Elterjedésüket a 16. század közepétől számítjuk.

Színezd szürkére azokat a mezőket, amelyekben a megy rokon értelmű igéit találod! Minden más szómezőt színezz zöldre!
Az üres mezőket hagyd fehérén!

Csak helyesen!

Légy szíves

Ha valakit megkérünk valamire, azt mondjuk, légy szíves. Ki-mondása nem, ám leírása már sokkal többeknek okoz gondot. A leggyakoribb a két szó egybeírása: légyszíves, ám előfordul sokszor az is, hogy a szíves lerövidül: légy szíves, légyszíves. Találkozhatunk a teljes hasonulás következtében a következő formákkal is: léccíves, léccí.

Helyesen: légy szíves.

Elsején? 1-én? 1-jén? 1.-én?

Az évet és a napot jelölő számjegyekhez a toldalékok pont nélkül, kötőjellel kapcsolódnak. A legtöbb esetben ez egyszerű: 12-én, 3-ától stb. Az elseje azonban kivételt képez.

Az elseje, elsején, elsejéig szóalakok számjegyes írása: 1. vagy 1-je, 1-én vagy 1-jén vagy 1-jéig. Az elseji vagy elsejei szóalakok számjeggyel írva: 1-i vagy 1-ji vagy 1-jei.

Igekötők helytelen használata

Ha az igekötő és az ige között egy ige áll, akkor mindhárom szót külön írjuk. Sokan azonban ezt is elvették. Önmagában a meg-fogom például helyes, ám mivel a meg igekötő nem a fogomra, hanem az ennire vonatkozik (megenni), ezért a helyes alak: meg fogom enni.

Helyesen: ha a jövőben fogom megenni, akkor: meg fogom enni ha az ennire vonatkozik, és nincs jövő idő, akkor: megenni ha valamihez hozzányúlok, akkor: megfogom.

Találós kérdések

Melyik ács dolgozik fejsze nélkül?

Melyik ács fordító?

Melyik ács sül a kemencében?

Melyik ács gyógyítja a fákat?

(Megfejtés: takács, tolmács, kalács, fakopács)

Szögek

10.000 darab 1 g-os szöget csomagoltak százanként külön dobozba. Az egyik dobozt valaki elcserélte egy olyannal, melyben 0,1 g-mal könnyebb szögek vannak, mint a többi kilencvenkilencben. Hogyan található ki egyetlen méréssel, melyik a kérdéses doboz?

(Tipp)

(Megoldás: Az első dobozból egy szöget veszünk, a másodikból kettőt, a harmadikból háromat, majd a kapott eredményt összehasonlítjuk azzal a közbe-
legre tesszük, majd a kapott eredményt összehasonlítjuk azzal a közbe-
kiszámolt összeggel, amit akkor kaptunk volna, ha mindegyik szög 1 g-
os (1+2+3+...+10.000 g). A különbség megadja, hogy melyik a keresett
doboz (ha 1,3 g hiányzik például, akkor a tizenharmadik doboz a kaku-
k-
tojás).

Mondd magyarul!

mobiltelefon	kesza	mega
bicikli	rundó	luftos
autó	zoo	logikus
e-mail	pecabot	oké
frizsider	mini	
box	maxi	

(Lehetőségessé válasszok: maroktételőn, kérekpár, gpcokcsi, villamposat, hűtőszekrény, ökölivás, zacskó, kőr, állalkert, horgászbot, kács, nagy, öriási, huzatos, ésszerű, rendben)

Totózzunk!

Vannak ritkán, vagy szinte soha nem használt szavaink. A sor elején található szó jelentését valószínűleg nem ismered, de ismereteid alapján próbáld megfejteni. Totózzunk! A három válaszlehetőség közül ki kell választanod a megfelelőt!

AHAJT: 1. megkíván 2. valahol 3. azonnal

APOŁ: 1. szónokol 2. gondoz 3. csókol

ASZAT: 1. elkenődött piszok 2. napon, kemencében szárított gyümölcs 3. tüskés gyomnövény

PÁSZKA: 1. kovásztalan tésztából készült lepény 2. pincebogár 3. lap a francia kártyában

BOKÁLY: 1. kuruc hírvivő 2. egyfülű agyagkancsó 3. bokavédő

CSARAB: 1. örökzöld félcserje 2. közép-ázsiai népcsoport 3. aratási
kéziszerszám

IRINGÁL: 1. fehér falat színes virágokkal mintáz 2. jégen csúszkál 3. gyomlál

KACSKA: 1. görbe, nyomorodott kezű 2. kapaszkodó kis növényi hajtás 3. kiskacsa

KASKA: 1. kis méh lakás 2. nyomorék 3. kosár

KOKOJSZA: 1. törpe meshős 2. fekete áfonya 3. kukoricaliszból főzött túrós étel

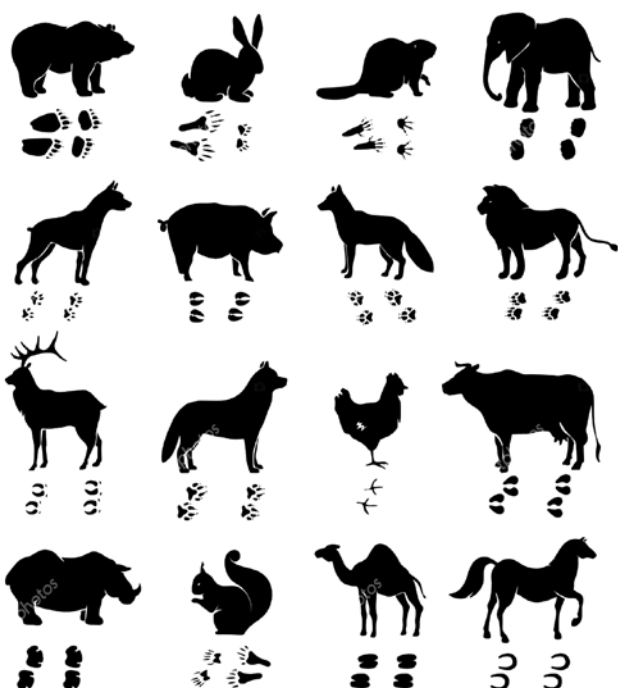
LAPPANTYÚ: 1. papucs 2. fűjtató 3. madár

PITYÓKA: 1. italozás 2. mentegomb 3. burgonya

RIZIKE : 1. veszély, kockázat 2. egytálétel 3. gombafajta

RIZSMA: 1. papírmértékegység 2. adófajta 3. rizsből készült tápszer

(Megoldas: 3, 3, 3, 2, 2, 1, 2, 1, 3, 2, 3, 3, 1)

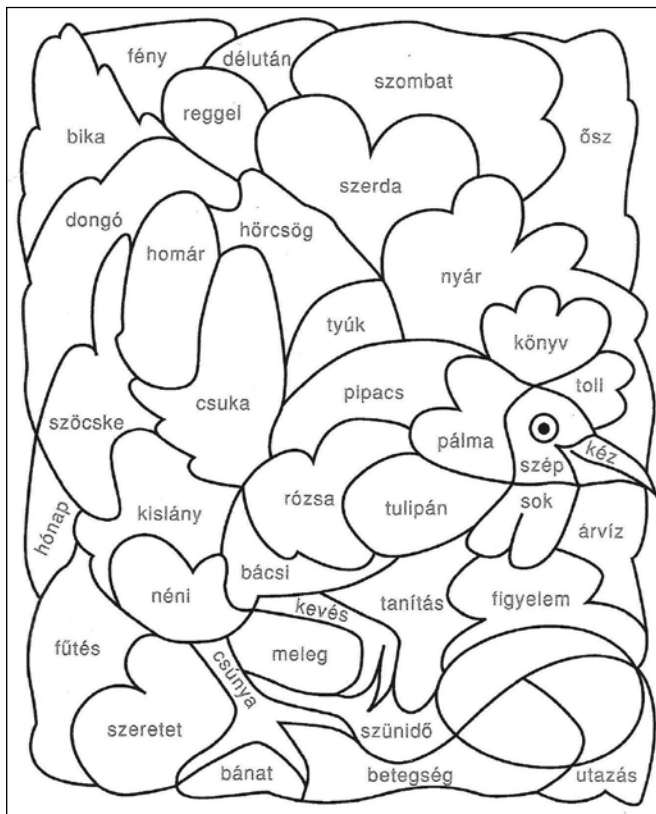

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Milyen a dodonai jóslat?

A kétértelmű, homályos kijelentésekre szokás azt mondani, hogy dodonai állítások. A kifejezés eredete az ókori görögök korába vezet. Dodona az istenek fejének, Zeusznak szentelt hely volt az ország északnyugati részén, romjai ma is láthatók Epeiroszban. Az antik szentélyben három papnő adott jóslatot a hozzájuk folyamodóknak. A hiedelem szerint Zeus akaratát, szándékait a neki szentelt óriási tölgyfa susogásával, valamint az alatta fakadó forrás mormolásával hozta a papnők tudomására.

A jósátlak híresei voltak a homályos, kétértelmű fogalmazásukról, hiszen az értelmük gyakran akkor vált világossá, amikor bekövetkezett az esemény, amelyre vonatkoztak. A kétértelmű, bizonytalan jósátlak így mindig igazaknak tűntek, hiszen akárhogy alakultak a dolgok, mindig beváltak.

Keresd meg az élőlényeket és a gondolati dolgok neveit, és színezz az utasítás szerint! Élőlény = barna, gondolati dolog = zöld, minden más szömező legyen piros!

Az üres mezőket hagyd fehérén!

Elgondolkodtató japán közmondások

A szorgalmasok között nincs szegény.

Felfuvalkodottság jár a bukás előtt.

Aki megátkoz valakit, ásson két gödröt.

Aki nem bújik be az oroszlán barlangjába, az nem szerezhetsz oroszlánkölyköt.

Ha hibáztál, ne mulaszd el kijavítani.

A sietés veszteséggel jár.

Akinek a száját megégette a forró leves, az a nyers halat is fűjja.

Vizsgáld meg a pajzs mindkét oldalát.

Évek és hónapok nem várják meg az embert.

Three bronze statues of chimpanzees are shown side-by-side. The chimpanzee on the left is covering its mouth with its hands, the one in the middle is covering its eyes, and the one on the right is covering its ears. This image is a visual pun on the 'Three Monkeys' proverb.

Sokan ismerik világszerte a „három majom” jelképét, mert szellemes és találó. Ez nem más, mint egy szimbólum, mely egy 17. századi japán templom oszlopcarnoka felett található faragásból ered, ahol a három bölcs majom megjelenik. A misztikus majmokat (sambiki saru) a templom őrzőinek mondják, illetve Shuomen Kongo (félelmetes isten, általában hat karral ábrázolják) szolgáinak. A majmok név szerint: Mizaru (eltakarja a szemét), Kikazaru (eltakarja a fülét) és Iwazaru (eltakarja a száját). Japánul a „nem látok, nem hallok, nem beszélek” mondas tehát így néz ki: mizaru, kikazaru, iwazaru. A japán majom szó, vagyis a saru ugyanúgy hangzik, mint a zaru (ami nemet jelent), tehát a híressé vált majmok eredete egyfajta szójátékra vezethető vissza.

Tudsz olvasni? Ellenőrizd magad!

„A cmabrigde-i etegymen k  szlt egy  k tnuam  ly   llst  a szrenit a szvakaon ble  l nnics jlenst  g  e aannk, m  ki  nt rdene  zdenk el a bte  k, egy  rd  l az a fnotos, h  gy az esl     s az uolst   bte   a hly  en lgyeen. Ha a tb  rie a lgenyagabb   vszeisza  s  g a jleezml  , a s  vgez aokkr is tleejs mrt  b  ekn ovalst  h mraad. A jnlee  s magyra  ataa az, h  gy az erbemi agy nem eyedgi bt  eket, hneam tleejs szakvat ovals.”

Érdekes, hogy legtöbb ember értelmesen végigolvassa a sorokat. Mégis hálásak vagyunk, hogy nem így készülnek a könyvek.

Igazságos osztzkodás

Három haramia egy zsák aranyat rabolt, amit szerettek volna igazságosan három részre osztani. Szerencsétlenségükre azonban nem volt náluk mérőedény, így szemre kellett elosztani az aranyat. Akárhogyan is osztogatták azonban az aranyat, nem jutottak egyezségré. Elkezdtek vitatkozni és kis híján összeverekedtek. Átmentek egyik halomból a másikba, a másikból a harmadikba, de egyikük mindig elégedetlen volt a neki jutó résszel.

– Bárcsakketten lennénk – kiáltott fel dühösen az egyik rabló –, akkor egy szempillantás alatt megosztoznánk. Két egyforma részre osztanám az aranyat, a másik meg választana. Így mindketten elégedettek lennénk. Ezután elgondolkodtak azon, hogy hogyan tudnák elosztani úgy az aranyat, hogy mindhárman elégedettek legyenek, és mindegyik meg legyen győződve arról, hogy nem kapott kevesebbet a harmadánál. Ki is gondolták, hogyan csinálják. Gondoljátok ki ti is!

(Megoldás: Valaki szétlőn az aranyat három, szintén egytörtemű részre, ezeketől neki bármelyik jó lesz. A következő megmondja, hogy szintén háromból melyik a legkisebb. Ha ezzel a harmadik személy egyetért, akkor azt a kupacot annak adják, aki szétosztotta az aranyat három részre. Ezután a maradék aranyon a másik két ember a már jól ismert módon meg tud igazságszeresen osztani. Abban az esetben, ha a harmadik személy azt gondolja, hogy a másodikik személy által megnevezett kupac nem kisebb a harmadánál, akkor ő vegye el azt a kupacot. A másodikik ebben az esetben elveheti a szintén legnagyobbbat, a maradék pedig az elsőnek jut.)

**Fejezd be a szólást,
és írd mellé, mit jelent!**

Faképnél.....

Még a verebek is ezt.....

Körmére ég a

Egy tányérból

Még a kisujját se

(Megoldás: hagy, vagysis cserbenhagy; csiripelik, vagysis errol beszel mindenki; dolog, vagysis sürgös; esznek, vagysis jo baratsagban vannak; mozditha, vagysis nem csinal semmit)

Mit mérték vele?

arasszal:

iccévvel:

lattal:

röffel:

akóval:

(Megoldás:
hosszúságot, bort, súlyt, szövet
hosszat, bort)

Melyik nem gyümölcs?

GÓNAM

IGEBÓNA

RITANKEN

ZSERNYECES

SABRILAM

(Megoldás: mangó, begónia, nektarin, cseresznye, birsalma, s ha ez megvan, már könnyen kiszúrható a kakukktojás, vagyis a begónia, ami virágnév)

Sasszemű vagy? Keress négy különbséget a két kép között!

Nekem kínai, és neked?

Minden nyelvben máshogy fejezik ki, ha valami érthetetlennek tűnik: sok nyelvben igazán egzotikus kifejezésekkel lehet találkozni. Mi, magyarok többnyire azt mondjuk, ha nem értünk valamit, hogy „ez nekünk kínai”. Kínában természetesen nem ezt a kifejezést használják, de a kínaival való összehasonlítás megtalálható a katalán, a holland, az angol, a horvát és még sok más nyelvben.

Az arabul beszélők a hindit találják az érthetlenség szinonimájának, a finnnek és a franciák a hébert, az olaszok az arabot, a svédek és a norvégok pedig a görögöt. Akadnak azonban még egzotikusabb példák is. A délszláv nyelvterületeken például egy spanyol faluhoz (špansko selo), a németben pedig egy cseh településhez hasonlítják az érthetetlen nyelveket. Különösnek mondható még az eszperantó nyelv ide tartozó idiómája is. Mesterséges nyelv lévén, az eszperantó beszélői állítólag egy másik mesterséges nyelvet, a volapüköt pécézték ki az érthetlenség példaképeként.

NAHÁT!

Mitől függ, hogy mennyire vagyunk okosak?

Egyesek azt mondanák, attól, milyen nagy az agyunk. Pedig ez nem így van, hiszen ha csupán a nagyság döntené el a teljesítőképességet, akkor a toronyórának pontosabban kellene járnia, mint a karórának. A pontosság azonban nem a nagyságtól, hanem a szerkezet finomságától függ.

Így van ez az emberekkel is: nem feltétlenül az a legokosabb, aki a legnagyobb kalapot viseli. Néhány híres embernek az agyát halála után megmérték. Kiderült, hogy némelyiküknek az átlagnál kisebb volt. A legnehezebb aggyal – az eddigi adatok szerint – éppen egy szellemileg visszamaradott személy rendelkezett. Az „ész” tehát nem a nagyságtól, hanem az idegsejtek számától függ.

Más adatok azt bizonyítják, hogy késő öregkorukig azok őrzik meg értelmük frissességét, akik egész életükben „dolgoztatják” az agyukat.

Fejtsd meg, mit jelenthet!

Szomáliai bölcsességek

Az öndicsérő olyan, mint a magát szoptató kecske.

Ügyetlen míves szerszámát okolja.

Ki-ki maga tudja legjobban, hol viszket.

Aki kíméli magát, a gyengeségbe hal bele.

Minden datolyában van egy mag.

A sűrű bozót elefántot is elrejt.

Kinek fejszéje van, fát is talál.

Ha már húsodban a nyíl, hiába minden ugrándozás.

Tövissel torlaszold el az ösvényt, ne szóval.

Mihelyt behegedt a seb, elszállnak a legyek.

Csikkszedő

Egy csikkszedő négy csikkből tud magának egy cigarettát sodorni. Egy este talál 16 csikket.

Hány cigarettát tud elszívni aznap este?

(Megfejtés: Sodorhat magának 4 cigarettát, ám ezek elszívása után ismét lesz négy csikkszedő, amiből ismét sodorhat magának egy cigarettát, és még másnapra is marad egy csikkszedő.)

Vicces fotók

Mondj a következő melléknevekhez rímelő főneveket!

Pl. nyakas-kakas.	6. nyíló	12. mesés
1. maszatos	7. kövér	13. fakó
2. béles	8. koros	14. váró
3. csacska	9. fruska	15. fura
4. bíró	10. kemény	16. verő
5. fúrge	11. hóka	

(Lehetséges megjelölés: lakatos, rétes, macska, ír, ürge, bimbó, öszvér, orvos, Zsuzska, lepény, foka, vizesés, zakó, bárd, ura, erő)

Fejzd ki orr főnevet tartalmazó szólással!

szomorkodik, csalódott:

valakit tetszése szerint irányít:

rendre utasítja, észre téríti:

nem árulja el neki:

be sem néz hozzá:

(Megfejtés: lógatja az orrát, orránál fogva vezeti, orrára koppint, nem köti az orrára, az orrát sem dugja be hozzá)

Nyelvi elemőzsia

Írd be a hiányzó számjegyet!

Megbánta, mint a kutya, amelyik ... -et kölykezett.
Nem enged a ...-ból.
...-en vannak, mint a gonoszok.
Kivágtam a ...-et.

(Megoldás: 9, 48, 7, 21)

Szóduplázó:

Diplomata jön utánad. Mondhatom így is: A követ követ.
Szerkessz két hasonló értelmes mondatot!

.....
.....

Írd be a hiányzó betűket!

Jóka... Mór	mon...el neki
..tvös József	játs..unk vele
Madá.. Imre	cseppfo...ós
Rákó..i Ferenc	papagá...
épi...eti	cseké...

(Helyesen: Jókai, Főtös, Madách, Rákóczi, építeti, mond, játszunk, cseppfolyós, papagáj, csekély)

Melyik szó jelentései lehetnek? Írd mellé!

állat hímje, kociülés, állvány:
épületelem és étkezik:
testrész, régen hosszérték:
tárgy ellenértéke, özönvíz, cipész-szerszám:

(Megoldás: bak, fal, láb, ár)

Keresd meg a következő szavak közös előtagját!

ruha, séta, hajó
lencse, szerenád, comb
verseny, zavar, robbanás
sikló, jegyzet, járás

(Megoldás: ür, béka, hang, szél)

Bölcsességek a tudásról

A könyvek néma mesterek.
A tudomány kincs, melynek párja nincs.
Aki nem tanul, nem halad.
Aki tanít, tanul.
Ahogyan öntik a harangot, úgy szól.
Holtig tanul az ember.
Kicsi lángnak nem nagy a világa.
A legjobb iskola a tapasztalás.
Nagy gyalázat embernek a tudatlanság.
Ne csak tudd a jót, hanem tedd is!
Okosabb enged, számár szenved.
Tudom, amit tudok.
A tudomány szegénynek is palotát rak.

Segítünk kikapcsolódni! Színezz kedved szerint!

Keresd meg a helyes választ!

Milyen magasságban méri a hőmérsékletet?

1 méter, 1,5 méter, talajközben, 2 méter

Kinek a műve a Tücsökzene?

Szabó Lőrinc, Tóth Árpád, Oláh Gábor, Csokonai Vitéz Mihály

Melyik karnevál főszereplője a szamba?

velencei, riói, rijekai, pátrai karnevál

Melyik városban folyik az Amsztel folyó?

Ankara, Amszterdam, Alma Ata, Addisz-Abeba

Melyik kontinensen található az Atlasz-hegység?

Európa, Afrika, Ázsia, Ausztrália

Hány fő ágra szakad a Duna a deltájában?

7, 4, 3, 5

Hol található a Cifra palota?

Szabadka, Kecskemét, Budapest, Debrecen

Mikor foglalták el a törökök Szabadkát?

1526, 1542, 1566, 1583

Kinek a nevéhez fűződik az Ördögi angyal album?

Tóth Vera, Gáspár Laci, Rúza Magdi, Zsésda

(Helyes válasz: 2 méter, Szabó Lőrinc, riói, Amszterdam, Afrika, 3, Kecskemét, 1542, Rúza Magdi)

Mit látsz meg először a képen?

Fát, oroszlánt, gorillát, halakat? Ha mind felismered, nyomon vagy!

Száz törpe

Egy börtönőr 100 törpét tart fogva. Egy nap eljön a kivégzés ideje, de a börtönőr ad egy esélyt a törpéknek. Minden törpe fejére tesz egy sapkát. A sapkák színe három féle lehet: piros, sárga vagy kék. A színeket a börtönőr választhatja meg tetszőlegesen. A törpék egy egyenes sorban állnak, így mindenki látja az előtte állókon lévő sapkákat, de a sajátját és a mögötte levőket senki nem látja. A börtönőr egyével megkéri a törpéket, hogy tippeljék meg a saját sapkájuk színét. Ha valaki eltalálja, akkor megmenekül, ha azonban téved, akkor meg fog halni. A tippelést az összes többi törpe is hallja, a tippelés sikerességét azonban csak akkor tudják meg, amikor már minden törpét végigkérdezett a börtönőr. A törpék a sapkák megkapása előtt megbeszélhetnek bármilyen stratégiát, még azt is ők dönthetik el, hogy a börtönőr milyen sorrendben kérdezze őket. Hány törpe tud megmenekülni? Egy kézenfekvő megoldás, hogy a sor végén álló törpe az előtte álló törpén lévő sapka színét tippeli, ezzel elárulva az előtte lévő a sapkájának a színét, és így tovább. Ezzel a módszerrel a törpék fele biztosan meg tud menekülni. Valójában azonban 99 törpe is meg tud menekülni teljes biztonsággal. Hogyan?

(Megoldás: A törpék azt kéri, hogy a börtönőr hátulról kezdve egyével kérdezze őket. A törpék megbeszélhetik, hogy a piros 1-et jelentsen, a sárga 2-t, a kék 3-at. A törpék a sapkák megkapása előtt megbeszélhetnek bármilyen stratégiát, még azt is ők dönthetik el, hogy a börtönőr milyen sorrendben kérdezze őket. Hány törpe tud megmenekülni? Egy kézenfekvő megoldás, hogy a sor végén álló törpe az előtte álló törpén lévő sapka színét tippeli, ezzel elárulva az előtte lévő a sapkájának a színét, és így tovább. Ezzel a módszerrel a törpék fele biztosan meg tud menekülni. Valójában azonban 99 törpe is meg tud menekülni teljes biztonsággal. Hogyan?)

És most számoljunk!

Egy farmgazdaságban négy fekete és három tarka tehén öt nap alatt összesen annyi tejet ad, amennyit három fekete és öt tarka tehén adna négy nap alatt. Melyik tehén tejel jobban, és hányszor több tejet ad naponta, mint a másik?

(Megoldás: Felírhatjuk az egyenletet: $(4x + 3y) \cdot 5 = (3x + 5y) \cdot 4$. Innen $y = 5x$, vagyis a tarka tehén ötször annyi tejet ad, mint a fekete.)

Töröm a kobakom

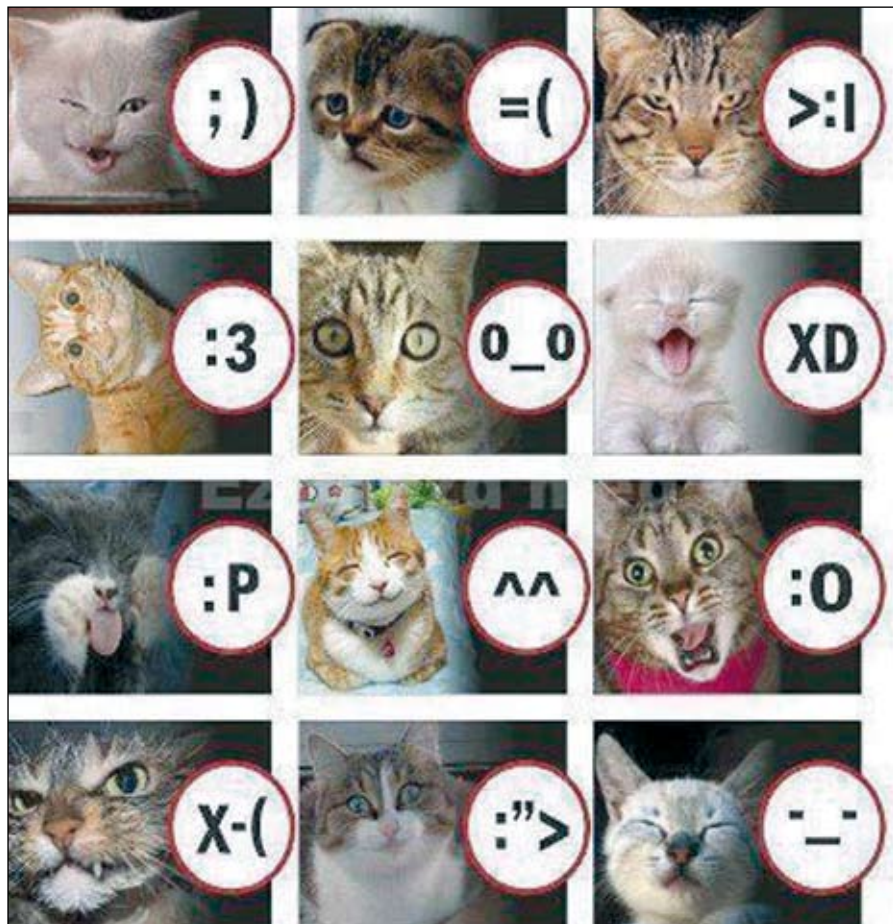
* Van négy hajóm egymástól mind 100-100 méterre, egy 3 evezősoros gálya, egy 3 árbócos vitorlás, és egy csatahajó.

Mi a negyedik?

* Egy kosárban öt alma van. Az almákat úgy kell elosztani öt ember között, hogy mindenki kapjon egy almát és a kosárban is maradjon egy.

Hogyan csinálnád?

(Megoldás: tengeralfutáro vagy legéző, egyik ember az almával együtt a kosarat is megkapja.)

Macska és szmájli

Modernizált közmondások

Ép hardverben ép szoftver.

Ritka, mint a fehér kóla.

Kétszer küldi el az e-mailt, aki gyorsan küldi el az e-mailt.

Jobb ma egy notebook, mint holnap egy szerver.

Ravasz, mint a sakkautomata.

A szomszéd gépe mindig gyorsabb.

Szövegszerkesztőből nem lesz vírusölő.

Ki mint install, úgy szörfözik.

Amilyen a login, olyan a bejelentkező képernyő.

Mutasd a háttérképed, megmondom, ki vagy!

Bízzál Istenben, és mentsél rendszeresen!

Sok könyvtár közt elvész a file.

Aki korpa közé keveredik, megeszik a vegetáriánusok.

Közös számítógépnek tele van a gyökérkönyvtára.

A hazug embert hamarabb utóléri, mint a sánta robotot.

Több nap, mint virtual memory.

Tudod-e?

Egy rejtélyes nép

A világtörténelem legrejtélyesebb népe az etruszk. Mielőtt az időszámításunk előtti 1000. és 800. év között megjelentek volna Felső-Itáliában, nincs róluk feljegyzés. Megteremtették az ókor egyik magas szintű kultúráját, de nem maradt irodalmi emlékük. Voltak, akik őslakosoknak tekintették őket, mások úgy tudták, hogy Kis-Ázsiából vándoroltak be. Etruriában megkötötték tizenkét város szövetségét, és az etruszk Tarquinius nemzetség megszerzte a Róma feletti uralmat. Időszámításunk előtt 540-ben megalapították Felsina városát, a mai Bolognát, és e század végén már Capua és Pompeji is az országukhoz tartozott. Győzelmes tengeri csatát vívtak Korzika mellett, ellenőrizték a Tirrén-tengert.

Aztán fordult a kocka, i. e. 510-ben Róma elűzte a tarquiniusokat, i. e. 482-ben elzárták előlük a Messinai-szorost. Sorra szenvedtek vereségeket, tengerparti városaikat kifosztották. Felső-Itáliát elfoglalták a gallok, majd a rómaiak leigázták egész Etruriát. Az etruszk nyelv nem volt rokon egyetlen szomszédja nyelvével sem, valószínűleg nem volt indogermán nyelv. Vallásukban sok a keleti elem, de lehet, hogy ezeket csak később vették fel. Marad a sajátos etruszk kultúra vizsgálata. A sírkamrák gazdag leleteivel, a szobrokkal, a falfestményekkel, az ékszerekkel csak a 18. század végén kezdett el a tudomány behatóan foglalkozni, addigra azonban a nép eredete, nyelve, sorsa távoli századok homályába veszett. A rejtély ma már megoldhatatlan.

Egykori etruszk város

KVÍZ

Melyik magyar zeneszerző, zongorista született Doborjánban 1811-ben?

Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Lehár Ferenc

Melyik együttes frontembere volt Freddie Mercury?

Pink Floyd, U2, Quenn

Szimfonikus zenekarban mely hangszerek veszik körbe a karmestert?

Fafúvósok, vonósok, ütőhangszerek

Melyik nagy nyári zenei fesztivál kísérőrendezvénye a Sea Star a horvátországi Isztriában?

Sziget, Balaton Sound, EXIT

Ismert vajdasági népzenei együttes:

Csalóka, Cirkalom, Róna

(Megfejtés: Liszt Ferenc, Quenn, vonósok, EXIT, Csalóka)

Fejtsd meg!

Vízi járművek

Az óceánon négy vízi jármű halad egyforma sebességgel, egy irányban, mindegyik a másiktól egyforma (1 km) távolságra. Az egyik halászhajó, a másik motorcsónak, a harmadik vitorlás. A negyedik jármű micsoda?

Turisták

Egy 100 főből álló turistacsoport külföldre utazott. Közülük tízen sem franciául, sem németül nem tudtak. 75-en tudtak németül, 83-an tudtak franciául. Hány turista beszélt mindkét idegen nyelvet?

A repülőgép utasai

Egy repülőgép Franciaországból Németországba repül. Bin Laden-ék megszakértik, s a gép a két ország közötti határon lezuhan. Mindenki életét veszti. A német vagy a francia pap temeti el a túlélőket?

A repülőgép utasai: A túlélőket, ha lennének is, nem kell eltemetni. – 83). Így hát 68 ember használja mindkét nyelvet (90 – 15 – 7). Ebből 15 nem beszél németül (90 – 75), és 7 nem beszél franciául (90 – 83). Tehát 90-en vannak, akik beszélnek egyáltalán idegen nyelvet. negyedik jármű: egy tengeralattjáró. állnak, s ez egyben annak a tetraédernak az alapja, amelynek csücske a igen. Ez esetben a három hajó egy egyenlő oldalú háromszög csücskeiben pont egyenként egyforma távolságra legyen egymástól. Tűzben vízszint Víz járművek: Nem lehetséges, hogy egy síkban (a víz felszínén) négy (Megoldás:

Béka vagy ember? Hány békát, hány embert látsz?

(Bizony nem csak béka, ha jól megnézed, öt ember bújik el a képen, és öltött béka formát.)

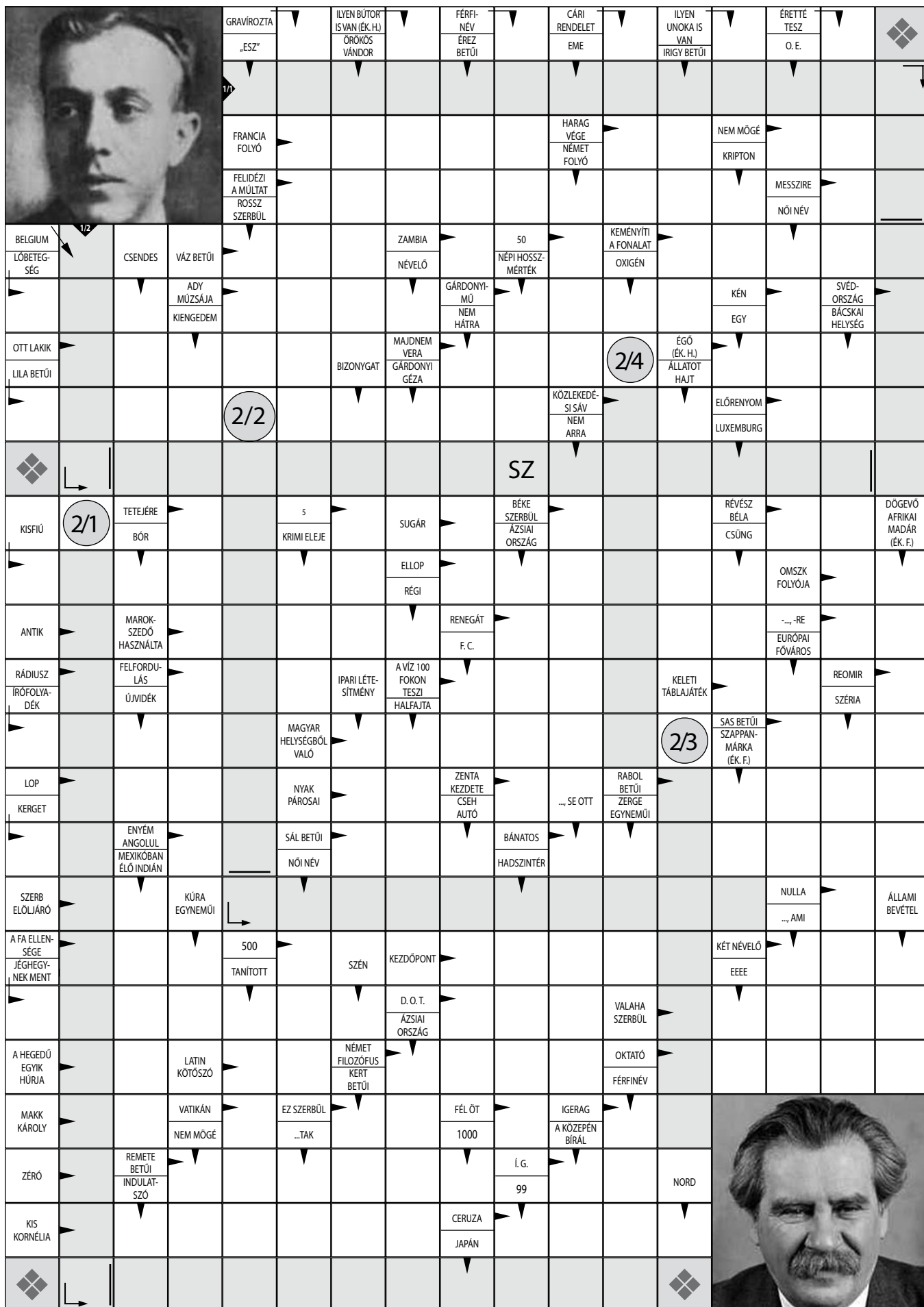
Az alábbi szövegben egy tucatnyi nevet rejtettük el. Keresd meg őket!

Tegnap is tavaszias, enyhe szellő fújt. A más napokon rádiót hallgató gyerekek piros kabátban, dideregve, de vígan talpaltak a tarka réten. Hátralé a cica is feküdt a hasán, dorombolt.

Kata, Laci, Ica, Sándor (Megoldás: Pista, Tamás, Konrad, Piroška, Bandi, Andi, Ede, Antal,

Óriásrejtvény

**Rejtvényünkben két magyar író nevét
és műveiknek a címét találod.**

Drámai változások a Duna életében

Az Európai Unió leghosszabb folyója a Duna, még akkor is, ha árterei 80%-át veszítette el az elmúlt 150 év alatt. A károkat főként a duzzasztógáták és árvízvédelmi töltések építése, a mederkoztatás és -szélesítés okozták. A beavatkozásokat a vízenergia hasznosítása, a hajózás és az árvízvédelem tették szükségessé. A folyamszabályozás azonban súlyos következményekkel járt. Elsősorban a halak életfeltételei változtak meg drámaian, de a vízi élőhelyekhez szokott madárvilág is jelentősen átalakult, a folyó menti élőhelyek víztisztító kapacitása pedig fokozatosan romlott.

A Duna és mellékfolyói immár nem nyújtanak megfelelő életteret az itt élő, sokszínű élővilágnak. Ha csak a közelmúltban történt szerbiai, boszniai és horvátországi árvíz pusztító következményeit vizsgáljuk, kijelenthetjük, hogy nagy valószínűséggel ezek az árhullámok sem okoztak volna ennyire súlyos károkat, ha a környező árter természetes funkciójának megfelelően működhetett volna. (wwf)

Egy év a szervezetünkben

Egy év hosszú idő, és ezalatt szervezetünkben számos jelentős változás zajlik le. Például...

... a bőralja állandóan újabb és újabb hámsejteket termel, amelyek a felszín felé törekszenek, ott elhámósodnak, majd lehámlanak. Egy bőrhámsejt életciklusa kb. 120 nap, azaz egy év alatt háromszor újul a bőrünk.

... a kezünkön a körömök havonta 4 mm-t nőnek, kb. fél év alatt nőnek meg teljesen. A lábunkon fele akkora tempóban nőnek a körömök, éppen egy év alatt cserélődnek le.

... a tüdő a folytonos ki- és belégzés során egy év alatt 7 millió liter levegőt használ fel.

... a hajunk egy év alatt mintegy 12 centimétert nő, naponta átlag 100 hajszálunk hull ki, egy év alatt pedig 35 000. Ez természetes, normális folyamat, helyükbe ugyanis újak nőnek.

... naponta átlagban fél liter folyadékot választunk ki

és párologtatunk el a bőrön keresztül. Egy év alatt tehát több mint 182 liter folyadékot izzadunk ki a 3 milliónyi verejtékmirigyünknek köszönhetően. Ahhoz, hogy szervezetünk mindennek az úgymond nehéz munkának megfeleljen, egészségesen kell élnünk, táplálkoznunk, meg kell találni az egyensúlyt a pihenés, a munka, a tanulás, a sportolás, az egyéb aktivitás

között. Minden ember más és más, másként terhelhető. Ezért teljesen egyéni, hogy kinek mennyi alvásra, pihenésre van szüksége, ki, mennyi munkát bír el. Általában azonban mindenkinek szüksége van nyolc óra alvásra, a gyerekeknek, fiataloknak többre, az idősebbeknek kevesebbre. Így egy átlag felnőtt egy évben közel 3000 órát tölt alvással. (T-tűz)

David Almond: Skellig – Szárnyak és titkok c. könyve megjelenésekor Nagy-Britanniában elnyerte az év legjobb gyerekregényének járó Whitbread-díjat. „Michael szülei és súlyosan beteg kishúgával egy kertvárosi házba költözik. A ház kertjében egy roskadozó garázs áll, amely bármely pillanatban összedőlhet. A fiú itt talál rá egy különös, de teljesen legyengült lényre, akinek a hátán – mint később kiderül – szárnyak vannak, s aki a segítségére szorul. Minával, a szomszéd kislánnyal együtt elhatározzák, hogy meggyógyítják Skelliget, ezt a varázslatos idegent – és gyerekek élete örökre megváltozik.”

A második könyv David James Smith: Ha a világ egy falu lenne című képeskönyve gyermekeknek készült rólunk, emberekről. Kik vagyunk mi? Hol élünk? Mit eszünk? Milyen nyelveket beszélünk? Milyen vallásokat gyakorlunk?

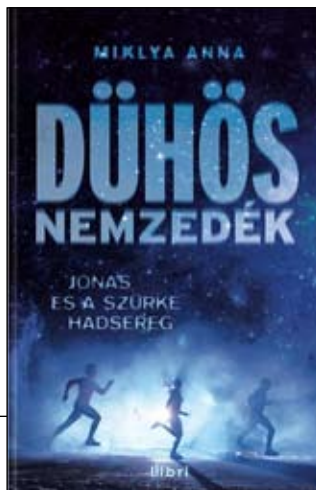
Ma már több mint 7 milliárd ember él a Földön; ez akkora szám, hogy felfogni se lehet. De mi van akkor, ha az egész világot úgy képzeljük el, mintha az egy falu lenne, amelyben csupán száz ember él? Ez a száz ember pont annyira sokszínű, mint az a 7 milliárd, amelyik

AJÁNLÓ

Három jó könyv kamaszoknak

jelenleg a Földön él. A 100 emberből 21 kínaiul beszél, 14 nem tud írni vagy olvasni, 45-nek van tévéje otthon, 47-nek nincs elég ennivalója...

A harmadik ajánlónk Miklya Anna: Dühös nemzedék I. – Jonas és a szürke hadsereg című könyve.

Rebeka nem akarja elhinni, hogy a nővére nem volt jó. Nem hajlandó beletörődni, hogy elszakították tőle, mert Ráhel olyan bünt követett el, amiért a legsúlyosabb büntetést érdemelte: életfogytig száműzték a Marsra. Megszállottan nyomozni kezd utána, de a földönkívüliekkel vívott háború éve alatt bevezetett biztonsági intézkedések nem könnyítik meg a dolgát. Az internetes tartalmakat szigorúan korlátozzák, kamerák és műholdak figyelik az emberek minden lépését – a saját biztonságuk érdekében. Rebekának nem jelent gondot, hogy kijátssza a biztonsági rendszert. Ám amikor sikerül kapcsolatba lépnie az Anonymous nevű titkos csoporttal, váratlanul egy titokzatos zsaroló markában találja magát.

A síkságon nem volt hova menekülni

Rendkívül kegyetlenek voltak a 777 évvel ezelőtti mongol hódítók a Kárpát-medencében

A magyar történelem legnagyobb arányú embervesztését az alig több mint egy évig tartó tatárjárás okozta 1241–42-ben. A muhi csata (1241. április 11–12.) után a mongolok feldúlták és kirabolták az országot, mai becslések szerint a Magyar Királyság akkori, mintegy 2,5 millió lakosságának a 15–20 százaléka pusztulhatott el a hódítók vérengzése, a kialakult járványok és a pusztítás miatt keletkezett éhínség következtében. Összehasonlításképpen: az első világháborúban körülbelül 4, a másodikban 6,5 százalékos volt a halálos áldozatok aránya a teljes lakosságot figyelembe véve.

A kutatók egy része sokáig kétségbe vonta azokat a veszteségekre vonatkozó becsléseket, amelyek Rogerius mester, akkori nagyváradi kanonok és a IV. Béla király kíséretében lévő Tamás, spalatói főesperes beszámolóira támaszkodtak. A régészek ugyanis hosszú évtizedekig nem találták a nyomait a szemtanúk által leírt brutális népirtásnak. Az elmúlt másfél, két évtizedben azonban, amióta Magyarország az Európai Unióhoz csatlakozott, a megindult nagyberuházások, autópályák, hipermarketek építése előtt kötelezően végrehajtott régészeti feltárások gyökeres fordulatot hoztak. Bebizonyosodott: a hódítók rendkívül kegyetlenek voltak.

Az új régészeti eredmények ismeretében a szegedi Móra Ferenc Múzeum „csak erős idegzetűeknek” ajánlja azt az összefoglalót, ami az ásatásokból kiolvasható. Az egyik hírhedt példa: A Cegléd melletti Bürgaházi-dűlőben 2006-ban előkerült egy ház, a kemencében két gyermek és az édesanyjuk csontvázát találták meg. Valószínűleg nem tudtak elmenekülni, és megpróbáltak elbújni, de rájuk gyújtották a házat. Kiskunmajsán például találtak olyan gyermekcsontokat, amelyek sérüléseiből arra következtettek, hogy lefejthették róluk a húst, ami az egykorú leírásoknak azt a részét igazolhatja, hogy az éhínség miatt az emberek a másik ember húsát is megették.

Valószínűleg nagyon sok további áldozat csontjait rejtje még a föld. A megtalált csontvázak között nagyon kevés a férfié, a legtöbb áldozat gyermek vagy nő. A napvilágra került leletek döntő többsége az Alföld középső részéről származik. Hegyes, erdős vidéken egyelőre nincsenek hasonló leletek. A síkságon nem volt hova elmenekülni, ott akár a lakosság 50–100 százaléka is elpusztulhatott.

A Mongol Birodalom volt a történelem legnagyobb területű szárazföldi birodalma. Nagyobb, mint a Szovjetunió vagy a Brit Birodalom. Fénykorában a Koreai-félszigettől és Kínától a Kárpát-medencéig terjedt. Erős államalakulatokat is könnyűszerrel legyőzött. Nemzetközi történész-körökben ma slágertéma a kutatása. Így részletesebb értelmezések is születtek már arra nézve, miben rejlett Dzsingisz kán és utódai hihetetlen hatékonysága, sikere. Sok múlott a Temüdzsin néven 1162-ben, viszonylag szegény sorban szü-

letett, halála napjáig írástudatlan vezér zseniális tehetségén. 1206-ban választották nagykánná, és 21 év alatt egyesítette a mongol törzseket, meghódította Kína nagy részét, Perzsiát, és egészen a volgai bolgárok országáig jutott előre. Nem tatárok voltak, hanem mongolok – a tatárok az egyik első közeli törzs volt, amelyet uralmuk alá hajtottak.

A mongol hadsereg professzionálisan, a kor technikai és hatalmi viszonyainak leginkább megfelelő módon működött. Felismerték a gyors információáramlás és a hírszerzés fontosságát. A meghódított területeken elképesztően gyors és pontos postaszolgálatot építettek ki. A mongol nagykan útleveleszerű, úgynevezett pazizákat adott követeknek és hírvivőknek, akik ezt felmutatva mindenütt azonnal friss élelemhez, váltott lovakhoz jutottak. Elfogott helyiek vagy a helyi ellentétek miatt árulóvá vált, a területet jól ismerő emberek segítettek nekik a mélységi felderítésben. A támadásnak mindig volt egy első, felderítő jellegű hulláma – valójában ilyen volt maga az 1241–42-es „mongoljárás” is. Ezt követte később az igazi hódítás: a behódoltatás, az elfoglalt terület erőforrásainak szervezett beépítése a birodalom gazdaságába.

Dzsingisz kán analfabéta nomád vezér létrehozta pontosan látta, hogy lóhátról lehet ugyan birodalmat létrehozni, de megtartani, kormányozni már nem. Ezért a mongolok átvették az uigur írásbeliséget és a kínai közigazgatás egyes elemeit is. A birodalom székhelyére, Karakorumba nagyon okos tudósokat és mesterembereket gyűjtöttek be/kényszerítettek. A felderítő portyázások idején tudatosan alkalmazták a terrort, hogy megfélemlítsék a helyi lakosságot. A csaták után nem a zsákmányszerzés volt az első, hanem hogy elfogják, megölik a terület uralkodóját, és vezető híján

könnyen elismertessék a nagykan uralmát. Ha ez megtörtént, megszűnt a terror is, adót szedtek, kiépítették a kereskedelmi kapcsolatokat.

Noha IV. Béla királyt második államalapítónak nevezik, valószínűleg még mindig alábecsüljük a teljesítményét. Nem jó állapotban találta a mongol támadás a Magyar Királyságot. Ha azt nézzük, hogy negyven évvel korábban III.

Béla még Kelet-Közép-Európa leggazdagabb és leghatalmasabb államát irányította, IV. Béla apja és elődje, II. András (az ő korában játszódik Katona József Bánk bán című drámája) az 1230-as évekre belső ellentététől szabadt, meggyengült királyi hatalommal rendelkező országot vezetett. A királyi birtokok nagy részét szétosztotta a főnemesek között, így az udvarnak csökkentek a bevételei és a hatalma. IV. Béla hatalomra kerülve elkezdte visszavenni a birtokokat – ezzel pedig sok ellenséget szerzett magának. Ezért nem is tudott hatékonyabb sereget mozgósítani a közeledő mongolok ellen.

Ugyanakkor sem a muhi csatában, sem az utána következő menekülésben nem sikerült őt elfogni, megölni vagy behódoltatni, a tatárok pedig 1242-ben kivonultak az országból. IV. Béla túlélte a támadást, s mivel még csaknem 30 további év adatott neki a trónon, módja volt levonni a tanulságokat. Kiegyezett az arisztokráciával, a birtokadományokat kővárak építésére kötötte. Az egységes Mongol Birodalom időközben utódállamokra esett szét, így a mongolok jelentette fenyegetés is csökkent.

Noha a „mongoljárás” okozta rettenet mintegy 800 év után is sokkoló, és átmenetileg veszélybe került a magyar állam léte is, a következmények – szerencsére – nem lettek olyan tartósak, mint később az oszmán hódításé. (Szabad Föld)

A háború véresen komoly dolog, ám a történelmen végigtekintve nem egy összecsapás kiváltó oka volt abszurd, vagy ha úgy tetszik, komikus. Az elmúlt évszázadok során az államok többször is mozgósították seregüket, s hagyták kiontani fiaik vérének tragikus félreértések, kicsinyes határvitákból fakadó, vélt sérelmek vagy akár sportesemények miatt.

A disznóháború

A 19. század közepén a hatalma teljében lévő Brit Birodalom és a feltörekvő Egyesült Államok egy sertés miatt szólalkozott össze. Az ellenségeskedés 1859-ben San Juan vitatott havartorzású szigetén kezdődött, amely az USA szárazföldi területe és a Vancouver-sziget között helyezkedik el. Ebben az időben a kérdéses sziget amerikai telepéseknek és brit munkavállalóknak adott otthont; természetesen mindkét fél igényt tartott a sziget termékeny talajú földjeire. A disznóháború első és egyetlen lövése 1859. június 15-én dördült el, amikor egy Lyman Cutlar nevű amerikai farmer lelőtt egy brit tulajdonban lévő fekete kan disznót, amely a burgonyapalántái között turkált. A vita csak fokozta a lakosok közti feszültséget, majd végül egyfajta közös katonai megszállásban egyeztek meg a felek, amivel véget ért a – szerencsétlenül járt disznót leszámítva – vértelen összetűzés.

A kóbor kutya háborúja

A 20. század egyik legbizarrabb konfliktusában egy szegény kóbor kutya robbantott ki nemzetközi válságot. Az incidens volt a csúcspontja a Görögország és Bulgária közötti, hosszú évek óta tartó ellenségeskedésnek. Az utolsó csepp az volt a pohárban, hogy 1925 októberében egy szökött kutyát kergető görög katonát lelőttek a görög-bolgár határon, mivel átlépett a bolgár oldalra. A lövöldözés csatakiáltásként hallatszódtott a görögök oldalán, akik nem sokkal később betörték Bulgáriába, s több falut megszállás alatt tartottak. Már Petrich városát bombázták,

Disznó, kóbor kutya, Jenkins füle mint háborús ok

A cukrásháború

1828-ban egy katonai puccs során a feldühödött tömeg lerombolta Mexikóváros egy tekintélyes részét. A zavargások egyik szenvedő alanya egy francia származású emigráns cukrász, bizonyos Remontel volt, akinek cukrászdáját feldúlta a lázongó csőcselék. A mexikói hatóságok figyelmen kívül hagyták panaszait, így a kétségbeesett Remontel a francia kormánynak nyújtott be kártérítési petíciót. Kérelmével egy évtizeden keresztül senki nem foglalkozott, ekkor Lajos Fülöp szeme elé került a papiros. A polgárkirály már amúgy is zabos volt a mexikói kormányra, hogy vég nélkül halogatják milliós hitelek visszafizetését, s azt követelte, hogy a közép-amerikai ország 600 ezer pesót fizessen a cukrász veszteségeinek megtérítésére. A mexikóiak hallani sem akartak a csillagászati összeg átadásáról, a francia király azonban nem tagított, és Franciaország háborút indított Mexikó ellen.

A Nika-felkelés

I.sz. 532-ben a csőcselék elárasztotta Konstantinápoly utcáit, majd lángba borította a város nagy részét. A Justinianus császár (527–565) és kormánya elleni tüntetés a kocsiverseny-istállók hívei közötti összetűzésből indult ki. A konstantinápolyi hippodromban tartott versenyek népszerűsége a 6. század során ugrott meg, s a szurkolók szigorúan szervezett „pártokba” rendeződtek. Az utcai bandákba verődött „huligánok” két legerősebb, barbárságairól híres csoportját kékeknek és zöldeknek hívták.

A konfliktus 532 januárjában robbant ki, amikor a bizánci császár megtagadta a kékek és a zöldek bebörtönzött és halálra ítélt egy-egy tagjának szabadon bocsátását. A két ösellenesség szövetséget kötött, s közösen indították felkelésüket. (A lázadás neve is a cirkuszban kiabált Nika! azaz Győzz! felkiáltással kapcsolható össze.) A lázadók néhány nap alatt felgyújtották a város prefektusainak székhelyeit, összecsaptak a császári őrséggel, s új uralkodót akartak a trónra ültetni.

A „Jenkins füle” háború

Az 1729-es sevillai egyezménynek megfelelően a spanyol felségvizeken hajózó, spanyol gyarmatokon kereskedő brit hajókra spanyol katonák szállhattak fel, akik ellenőrizték az egyezmény többi pontjának betartását, amelyeket a brit kereskedők igyekeztek kijátszani. 1738-ban egy Robert Jenkins nevű brit tengerész egy fület mutatott be az angol parlament előtt, azt állítva, hogy egy spanyol katona vágta le fejéről hét évvel ezelőtt mintegy büntetésképpen a csempészetért. A brit miniszterelnök vonakodva bár, de hadat üzent a katonailag meggyengült, ám gyarmatait tekintve még mindig a leggazdagabb európai államnak számító Spanyol Királyságnak. Persze ez a harci összecsapások kiváltó oka volt, hiszen az egyre hatalmasabb flottával rendelkező szigetország már évtizedek óta ácsingózott az ibériaiak gazdag újvilági területeire. Hivatalosan 1748-ban kötöttek békét a harcoló felek.

A toledói háború

Az amerikai Michigan és Ohio állam mostanában inkább régóta zajló futballrivalizálásairól ismert, ám két évszázaddal ezelőtt a két terület egy határvita miatt majdnem háborúba sodródott. A konfliktus 1803-ban kezdődött, amikor az újonnan alakult Ohio a magáénak mondta a michigani Toledo városához tartozó földek egy részét. Az amerikai államisággal még nem rendelkező sértett fél természetesen vitatta ezt az állítást, s az 1830-as években a földkérdésről folytatott heves vita majdnem véres összecsapásokba torkollott. Több hétig állt a két vidék ugrásra készen.

A toledói háborúként elhíresült incidens során mindkét terület Toledo politikai uralmáért küzdött, s miliciájukat felvonultatták a határok mellé, hogy a másik fél esetleges inváziója esetén felvehessék a harcot. Végül 1835-ben Andrew Jackson elnök beavatkozott, s egy kompromisszumos megoldás született.

Máris érkeznek a nyári slágerek

Habár a nyár még csak most kezdődik, a sztárok máris nyári hangulatban vannak és akár más országból származó zenészkollégáikkal is együttműködnek. Ennek eredményeként olyan dalok készültek, amelyek előrevetítik a legmelegebb évszakot.

Ismét együtt dolgoztak

Nemrég megjelent az egykori Fifth Harmony tag, a kubai származású Camila Cabello és az amerikai Pharrell Williams legújabb dala, a Sangria Wine. Camila Cabello angolul és spanyolul énekel, Pharrell Williams pedig a refrént adta hozzá. A dalt az énekesnő az észak-amerikai turnéján, vancouveri koncertjén mutatta be először, Los Angeles-ben pedig együtt énekeltek el Pharrell-lel. A zeneszámot televíziós közvetítéssel a Billboard Music Awardson adták elő. Nem ez az első eset, hogy a két sztár együttműködik. Camila Cabello 2016 végén hagyta el az 5H-t és szinte azonnal a szólólemezen kezdett el dolgozni. A Camila című bemutatkozó albuma idén januárban jelent meg. Ezen a lemezen található a Havana című dal is, amelyen Young Thug közreműködött, Pharrell Williams pedig a megírásából vette ki részét és háttérénekesként is hallható. Új közös daluk is sikeresnek ígérkezik. A rajongók máris megszerették, mert fülbemászó, szenvedélyes, táncra csábít és a forró nyári napokat idézi meg. Camila egyébként nemrég találkozott volt csoporttársával, Normani Kordeiel és vidáman pózoltak együtt, örömet szerezve ezzel az 5H rajongóinak is.

Ezúttal Demi Lovatóval készítettek dalt

Számos beharangozó után végre megjelent a brit Clean Bandit új dala is, Solo címmel, amelyen Demi Lovato amerikai énekesnő működött közre. Habár a Clean Bandit eddig csak egy albumot adott ki, a New Eyes-t 2014-ben, mégis számos hírességgel dolgozott együtt. A dalaikban egyebek közt Jess Glynne, Sean Paul, Anne-Marie, Zara Larsson és Julie Michels működött közre. Az együttes májusban jelentette be, hogy készül a második lemeze. A Solo egyik szerzője Grace Chatto, a Clean Bandit női tagja, aki egy interjúban arról beszélt, hogy saját élményei, pontosabban egy szakítás inspirálta a megírására. Grace arra is kitért, hogy elfoglaltságaik miatt nem tudták kivitelezni Demivel a személyes találkozást, így az összeköttetés érdekében különböző technikai megoldásokat használtak. Demi Lovato egyébként nemrég Christina Aguilera-val is együttműködött a Fall in Line című dal erejéig, amely a női jogokról szól. A dalhoz videoklip is készült. Christina Aguilera június közepén jelenteti meg új lemezét Liberation címmel és ezen megtalálható lesz egyebek közt a Fall in Line is. Az énekesnő legutóbb 2012-ben jelentkezett lemezzel – Lotus címmel –, így a Liberation a zenei iparba való visszatérését jelenti.

Meglepték rajongóikat

A belga lemezlovas Lost Frequencies, azaz Felix De Laet, James Blunt brit énekessel, zenésszel készített egy új dalt Melody címmel. A rajongók az első meglepetés után azonnal megszerették a fülbemászó zeneszámot, amelyet egy videoklip is kísért. A klipet abban az iskolában forgatták, ahol a videó főszereplőjéhez hasonlóan, Felix is megtapasztalta a serdülőkor nehézségeit és édes örömeit. A dal egyébként úgy jött létre, hogy Blunt társszerzőkkel megírta Hey, Melody címmel és habár nagyon szerette, nem illett az albumára. Ezért különösen megörült, amikor Felix felkereste az együttműködés ötletével, így elküldte neki a demóverziót. Blunt szerint Felix varázslatos, igazi nyári slágerré tette a dalt. Az énekes arról is szólt, hogy rajong Lost Frequencies munkásságáért. Ezt Felix is viszonzotta, elmondása szerint ő is nagyon megszerette ezt a zeneszámot és mindig is nagy Blunt-rajongó volt.

Visszatérnek a régi és új kedvencek

Minden korosztálynak megvannak a maga film- vagy rajzfilmhősei, némelyek kalandjain pedig generációk nőnek fel, mert a kedvencek más formában ugyan, de visszatérnek. Az alábbiakban régi és új kedvencekről szólnunk, akikkel hamarosan vagy a jövőben ismét találkozhatunk.

Nemsokára láthatjuk Micimackóékat

Most augusztusban kezdik el vetíteni a mozik a Marc Foster rendezésében készült Christopher Robin, azaz Barátom, Róbert Gida című élőszereplős filmet. Az alkotást természetesen A. A. Milne húszas éveiben megjelent Winnie the Pooh című könyve, illetve Micimackó történetei ihlették. Az új filmből megtudhatjuk majd, hogy a Százholdas Pagony kalandjai után nem vár felhőtlen felnőttkor Róbert Gidára. Rég elfeledte derűs gyermekkorát: rengeteget dolgozik, de nem fizetik meg rendesen, ráadásul a jövője is bizonytalan. Alig jut ideje a feleségére és kislányára. A megfáradt férfi barátai ezért újra meglevenednek, szeretnék ráébreszteni Róbert Gidát arra, hogy az egykori játékos kisfiú még mindig ott lakozik a lelkében. A felnőtt Róbert Gidát Ewan McGregor játssza, a filmben pedig Micimackó mellett a Százholdas Pagony lakóit is láthatjuk. Ez lesz a Micimackó első élőszereplős filmje, tavaly ugyan megjelent egy film Viszlát, Christopher Robin címmel, Simon Curtis rendezésében, de az életrajzi dráma volt.

Dóra filmben is szerepel

A filmes hírek szerint Dóra kalandjairól élőszereplős film készül, amelyet James Bobin rendez. A címszereplőt Isabela Moner játssza majd. A film várhatóan jövő év augusztusában kerül a mozikba. Dóra 2000-ben indult először felfedező útra, azaz ekkor kezdték el sugározni a tévében a Dóra, a felfedező (Dora,

the Explorer) című számítógépes animációval készült edukációs sorozatot. Dóra ekkor sokak kedvence lett és másfél évtizedig műsoron is maradt, majd pedig elkezdtek vetíteni a Dóra és barátai című szériát. Időközben kiágazása is készült Go, Diego, Go! címmel, amelyben Dóra unokatestvére, Diego kalandjait kísérhetjük figyelemmel. A Dóra-sorozat sikerének titka, hogy hősünk beszélget a tévénezőkkel és kikéri a véleményüket is. Dóra teljes neve Dora Márquez, a barátja pedig egy kis majom, Csizi. Mindig van egy cél, ahova

el kell jutniuk, de ehhez segítséget kérnek a tévénezőktől is. Eközben Swiper, a róka megpróbálja kifosztani őket. Visszatérő momentum, ahogy rászólnak egymás után, „Swiper, ne lopkodj”. Swipert ezzel leállítják, majd ő azt kiáltja: „ó a fenébe!” és elmenekül. Dóra és Csizi az útjuk végén összefoglalják, melyik jelenet tetszett nekik a legjobban, és énekelnek.

Folytatódik a nyuszikaland

Idén húsvét tájkán, amikor még a veszeljes Fekete Párduc harcolt az igazságért, Nyúl Péter és barátai beugrottak a mozikba és a nézők szívébe. A számok legalábbis ezt mutatják, hiszen a Nyúl Péter is kasszasiker lett. Ezen felbuzdulva a film készítői úgy döntöttek, hogy belevágnak a második rész megvalósításába is. A Nyúl Péter című film Beatrix Potter történeteit vette alapul, amerikai–ausztrál–brit koprodukcióban készült. Megalkotói vegyes technikát alkalmaztak, valós és számítógéppel animált karakterek közösen szerepelnek a filmben. A szerzője és rendezője Will Gluck, aki minden bizonnyal a második rész készítéséből is kiveszi részét. Úgy tudni, visszatér James Corden, Daisy Ridley és Margot Robbie is, tehát az ő hangjukon szólalnak meg a főbb figurák. A bemutató csak 2020 februárjában várható.

Jelige: „Én”

Kedves Bizalmas sorok!

Én 7. osztályos lány vagyok, és van egy gondom, ami egy 15 éves fiúval kapcsolatos. Pontosabban arról van szó, hogy mit érez irántam. Nem tudom, miért viselkedik velem hol így, hol úgy! Ha pl. egyedül vagyok, nincsenek a közelben az osztálybeli lányok, akikkel különben nagyon jóban vagyok, akkor nagyon kedves velem, odajön, beszélget. Egyszer többet is akart tőlem, meg akart csókolni, de én elfutottam. Pánikba estem. Attól félek, hogy össze fogja törni a szívemet. Ezt azért gondolom, mert azt terjesztik róla, hogy egy nagy szívtipró. Összetöri a lányok szívét, és továbbmegy! Csak úgy, játékból. A barátnőim azzal vigasztalnak, hogy hagyjam, mert „túl jó” vagyok hozzá! Jobb fiút érdemelek. Viszont én teljesen belezúgtam! Hogy minden még bonyolultabb legyen, még jártunk is pár napig. Minden OK volt, de egyszer csak elkezdett hanyagolni. Össze vagyok teljesen zavarodva! Nem tudom, kinek higgyek, mit gondoljak az egészről?!

Válasz:

Biztos, hogy különféle vélemények birtokában nagy a bizonytalanság benned, különösen azért, mert valójában csalódást okozott neked a fiú. Sokszor nagyon jó, ha a megérzéseinkre hallgatunk. Ebben az esetben nagyon is valós alapja van a fiú iránti bizalmatlanságodnak, de mivel nagyon vonzónak tartott, belezúgtál, vállaltad a kockázatot. Nem tudom, hogy megvigasztal-e annak a ténye, hogy mindez, ami veled és a fiúval történik, egy életen tartó tanulási folyamat része, a felnőtté váláshoz tartozik, amikor többek között a párkapcsolathoz fűződő dolgokat tesszük magunkévá. Valójában az életben szinte mindent tanulunk, így a nemek közötti viszonyokban való viselkedést is. Tapasztalatot szerünk minden újabb szimpátiánkból, szerelmünkéből. Az is benne van ebben az egészben, hogy mind a ketten éretlennek és tapasztalatlanok vagytok az érzelmek terén, és ez az éretlenség és tapasztalat hiánya össze tudja zavarni a dolgokat. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a „járás” ismerkedési időszaknak számít. Nem egyszer megtörténik, hogy az első pillanatban nagyon vonzó személy kisugárzása és tulajdonságai, viselkedése, egy hosszabb-rövidebb együttlét után, igencsak megkopik, elhalványul, és egy pillanatban rádöbbenünk, hogy már nem érezzük magunkat jól a társaságában. Néha csalódottnak érezzük magunkat, néha haragot és gyűlöletet érzünk. Mindez attól függ, hogy az egyén hogyan viselkedett velünk és másokkal. Mindenesetre, légy óvatos! Ha összejön a dolog, találkozzatok, randizzatok, de semmiképp se szaladjál utána, kinnál magad tálcán. Legyél távolságtartó, kiszámíthatatlan, titokzatos, és ha hiszed, ha nem, újra vonzóvá válhatsz a fiúnak. Egy bizonyos idő után kiderül, hogy mit is akar tőled valójában. Ha mégis az lesz, hogy ő nem ugyanazt akarja, mint te, és szétválnak újtaitok, ne búsulj sokáig, a barátnőiddel legyetek aktívak, foglaltok le magatokat mindenféle jó, hasznos és tartalmas tevékenységgel, jelentkez be valamelyik nyári táborba, és gyorsan észreveszed, hogy már valaki másért dobog gyorsabban a szíved.

Jelige: „Mary”

Kedves Bizi!

Tizennégy éves lány vagyok és szörnyen tetszik egy fiú, aki sajnos külföldön él, és csak nyaranta van itt nálunk. Tavaly együtt voltam vele, amíg itt volt, de amikor visszaindult, kérte, hogy szakítsunk. Az idén is jönni fog. Úgy hallottam, hogy sok lány érdeklődik már iránta. Tavaly is körülfogták, sokszor lányok gyűrűjében volt, ilyenkor nem sokat lehettünk együtt. Habár szakítottunk, kapcsolatban vagyunk a Facebookon keresztül. Néha az az érzésem, hogy még mindig érez irántam valamit. De az is az igazsághoz tartozik, hogy nekem már nem tetszik olyan nagyon, mint régen. Kérlek, segíts, mit tegyek? Most nagyon boldogtalan vagyok!

Válasz:

Ha jobban belegondolok, a fiú nagyon is becsületes volt veled taval, amikor visszament, és tudta, hogy hosszabb időre elszakadtok egymástól, szabaddá tett téged és önmagát is, és nem áztatott mindenféle ígérettel. Tisztában van azzal, hogy ilyen esetekben, mint a tiétek, hisz nagyon fiatalok vagytok még, sokkal jobb, ha szabadok vagytok, mert sosem lehet tudni, hogy mit hoz a jövő, a nagy távolság és az, hogy ritkán találkozhattok. Jó lenne, ha letisztáznád magadban, hogy most mit is érzel a fiú iránt. Az biztos, hogy továbbra is sokat jelent számodra. Viszont azt kell tisztáznod, hogy mint a szerelmeddel, vagy mint egy jó baráttal, szeretnéd folytatni a kapcsolatot. Ha továbbra is tetszik, akkor harcolnod kell érte. Ne feledd azonban, hogy számos olyan tényező van az esetekben, amely nagyon megnehezítheti a jövőtöket. Ott, ahol a fiú él, pl. biztosan sok a szép lány, akik hosszabb időn keresztül együtt vannak vele, és nagyobb az esélyük, hogy komolyabb viszony alakuljon ki köztük. Ha viszont a barátság szálai fonódnak erőssé, örülj neki, ápolj ezt akkor is, amikor együtt vagytok és akkor is, amikor távol vagytok egymástól, levélben, e-mailben, sms-ben, Facebookon stb.

Jelige: „Barackvirág”

Kedves Bizalmas sorok!

Sokat gondolkodtam, hogy írjak-e, mert már nem is tudom, ki segíthetne rajtam. A problémám már jó ideje tart. Most ötödikesek vagyunk, de már 2 éve, hogy az osztálytársaim állandóan bántanak. Az oka az egyik lány az osztályomból, aki régen a legjobb barátnőm volt, most meg már nem az. Nem tudom, miért, de rábeszéli a lányokat, hogy ne barátkozzanak velem. Nagyon rossz a suliban, mert van, amikor napokig nem szólnak hozzám. Ha odamegyek beszélgetni, egyszerűen elzavarnak. Sokszor nagyon egyedül érzem magamat. Ilyenkor nagyon dühös vagyok rájuk és önmagamra is, hogy tehetetlen vagyok velük szemben. Kérlek, segíts, hogyan oldjam meg a gondomat! Mit tegyek, hogy befogadjanak és ne bántsanak?!

Válasz:

Igazán nagyon nehéz helyzetben vagy! Nem csoda, hogy csúnya, ellenséges, negatív érzelmek is felébredtek benned a társaidd iránt, hisz egy alapvető emberi szükségleted van megcsorbítva! Mindenki életében fontos, hogy valahova és valakikhez tartozzon, hogy elfogadják és szeressék. Nagyon fontos, hogy az osztályfőnökök tudjon arról, hogy az osztályában mi történik, hogy kiközösítik egymást a tanulók, és persze azt is tudnia kell, hogy téged bántalmaznak és kiközösítenek. Elsősorban az osztályfőnökökhöz fordulj bizalommal, de ott van az iskola pedagógusa, pszichológusa, vagy megkeresheted az iskola erőszak-megelőző csapatának tagjait. Általában az iskola hirdetőtábláján olvasható ennek a fontos tanár-csapatnak az összetétele. Ők, de elsősorban az osztályfőnök, sokat tehetnek az osztálylégtör javításán, és az egymás közötti viszony megváltoztatásán. Azért jó lenne, ha szétnéznél még egyszer az osztályodban, és meg fogod látni, hogy akad ott egy-két lány, akik nem csatlakoztak a volt barátnődhöz. Beszéljessél, barátkozzál azokkal, és nagyon gyorsan kiderül, mennyi közös dolog van köztetek, és milyen jó velük együtt lenni. Így új társaságot találsz magadnak, hisz a régi nem érdemli meg, hogy ragaszkodj hozzá. Az ismeretségi és baráti köredet szélesítheted más osztályokba járó, számodra is szimpatikus lányokkal és fiúkkal is.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Segítség! Hogyan társalogjak?

Az ember társas lény, társaságra vágyik. Ám nem mindegy, hogyan mondjuk el gondolatainkat. **Szólj, s megmondom, ki vagy – hangzik** a bölcsesség. Bizony a beszédünk sok mindent elárul rólunk, és fontos tudnunk, mikor, kivel, miről beszélgethetünk. Hogy mégis miről beszélgezzünk a társaságban, az függ a társaság érdeklődésétől, összetételétől és természetesen a saját érdeklődésünktől is.

Egy biztos: a társalgáshoz sokrétű műveltségre van szükség. Jó, ha adandó alkalommal a sport, az irodalom egyes kérdésiről, vagy akár a legújabb kutatási eredményekről is tudunk értelmesen megszólalni. Ha valaki sokáig leköti a hallgatóságot, elkerülhetetlen, hogy valaki félbe ne szakítsa. Ez természetesen illetlen, de vannak udvarias formái, pl.: „Szabad megjegyezmem, hogy...” Nem lehet elítélni a társalgás közben mondott bókákat, csak mértéket kell tartanunk.

Röviden:

1. Nem illik a társaságot kisajátítani sem a történetekkel, sem viccek előadásával.

2. A fiatalabb mindig várja meg, amíg az idősebb befejezi a beszédét.

3. Nem illik belevágni a másik szavába, de illik ismerni a társaság tűrőképességét.

4. Nem illik egyfolytában cáfolni, tagadni, kétségre vonni azt, amit mások mondanak.

5. Társalgáskor olyan témát válassz, amelyet mindenki ismer.

6. A társalgás lehetőleg könnyed, de mindenekelőtt tanulságos legyen.

7. A gyerekeket nem illik kizavarni.

8. Kerüld az idegen szavakat.

9. A művelt ember legyen türelmes, megértő és ha kell, elnéző.

Barátok között, tehát meghitt, úgymond négy szemközti beszélgetések alkalmával persze más a helyzet, ilyenkor intim dolgokról is társaloghatunk, de az már egy más téma.

TESZT

Milyen a természeted?

Van, akivel mindenki könnyen kijön, és van, aki mindenkit az örületbe kerget. A tesztből megtudhatod, hogy milyen vagy. Néhány tipp, mielőtt nekilátnál a válaszadásnak. A döntésnél kérdezd meg magadtól, mit tudsz nyújtani másoknak, hogy ők is jól érezzék magukat. Próbáld meg néha belebújni mások bőrébe és kitalálni, hogy éppen most hogyan érzik magukat. Ha úgy érzed, mindig mindenben csak neked lehet igazad, akkor gondolkodj el azon, hogy milyen árat fizetsz ezért. Gyorsan agresszív leszel, rosszabb esetben gyűlölködő. Ha konfliktusod támad, úgy oldd meg, hogy ne vádaskodj és ne keress bűnbakot.

Mindig három lehetőség közül választhatsz: igen (3 pont), néha (2 pont), nem (1 pont).

1. Bele tudom magam képzelni mások helyzetébe.
2. Meghallgatom mások problémáit.
3. Figyelek arra, hogy véleménynyilvánításommal ne sértsek meg másokat.
4. Konfliktusban képes vagyok kompromisszumokra.
5. Ha valaki bajban van, szívesen segítek, és mindenben támogatom.
6. Próbálok igazságosan bánni másokkal.
7. A csapatmunkát többre értékelem a stréberségnél – szerintem csak így lehet valaki sikeres.
8. Tiszteletben tartom mások véleményét, még ha nem is értek vele egyet.
9. Általában nyitott, könnyen kezelhető vagyok, akivel könnyen kijönnek.

10. El tudom fogadni, hogy valaki másképpen végzi a feladatait, mint én.

11. Meg tudok bocsátani azoknak, akik igazságtalanul bántak velem.

12. Eleinte mindenkiben megbízok.

13. A sikereimről és az eredményeimről nem beszélek sokat.

14. Ha valaki bajban van, azon töröm a fejemet, hogy hogyan segíthetnék.

15. Szeretem megoldani, és nem kikerülni a konfliktusokat.

Értékelés

15 és 19 pont között:

Nehezen vagy kezelhető

Saját véleményed és elvárásaid mindig előtérbe helyezed. Nagyon fontos számodra, hogy mindig igazad legyen, és megvalósíthasd az elképzeléseid. Mások számára gyakran egoistának, haragtartónak és önfejűnek tűnsz. Nehezen viseled, ha valami nem az elképzeléseid szerint alakul. Persze ez problémákkal jár, hiszen kevesen fogadják el, a legtöbben inkább ellentmondásba lendülnek. Gondolkozz el azon, hogy a „mi az, amit szeretnék?” alapkérdéshez nem kellene-e hozzátenned egy másikat is: „mi az, amit a másik szeretne?” Ez még nem jelenti azt, hogy rögtön fel is kell adnod az elképzeléseid, csak azt, hogy ki kell tágítanod a látóköröd. A sikerekhez az is szükséges, hogy a többi embert elfogadd és komolyan vedd.

20 és 33 pont között:

Erős a belső ellenállásod

Az érzékenységed átlagos, mégis gyakran viselkedsz szélsőségesen. Két ellentétes erő munkál benned: néha nagyon nyitott vagy mások felé és elfogadod mások igényeit, vannak viszont olyan pillanatok, amikor felülkerekedik a dühös belső éned. Ilyenkor önfejű, követelőző leszel, és gyakran megbántasz másokat. Általában sikerül ismét együttműködnöd és elfogadnod a többi embert, viszont még javítanod kellene a viselkedéseden.

34 és 45 pont között:

A béke angyala

Mindenkivel képes vagy megtalálni a hangot. Különösen fontos neked, hogy békés és nyugodt hangulatban élj. Ezért hajlandó vagy kompromisszumot kötni és a saját igényeidet a háttérbe szorítani. Még arról is lemondasz, hogy a saját sikereidről beszélj, hiszen az együttműködés fontosabb neked, mint az egyéniséged. Gyakran játszol közvetítő szerepet, mert képes vagy elsimítani az ellentéteket. De vigyázz, nehogy fontosabbnak érezd mások igényét a sajátodnál! A viselkedésed arra enged következtetni, hogy lelkileg nagyon erős vagy, így mindenkiel igazságosan tudsz bánni. Gondolkozz el azon, hogy mi valósul meg abból, amit szeretnél, kövesd bátran az elképzeléseid és állj ki a véleményed mellett!

Mi legyen a hajammal?

Egy könnyű és egyedi hajviseletre vágysz, de kifogytál az ötletekből? Egy-két kiegészítővel gyorsan feldobhatod a frizurádat.

Copf másképp!

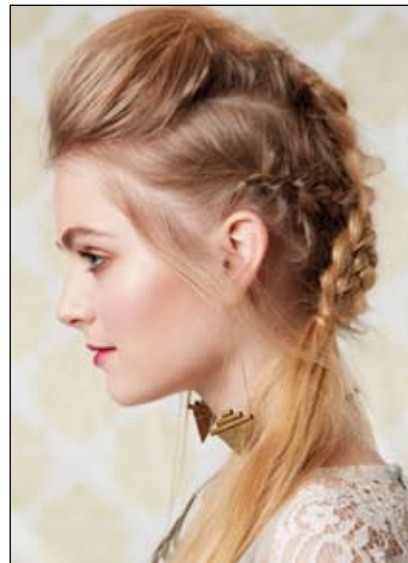
Nyáron a legegyszerűbb frizura a copf. Nem kell azonban mindennap ugyanúgy összefognod. Tedd egyedibbé, vigyél bele egy kis változatosságot. A fej közepeső részén válassz külön egy körülbelül 5 centis sávot, és a maradék haját kösd össze a fejtetőn. Ezután a kimaradt részt fésüld hozzá az ujjaidal a haj többi részéhez, és lazán kösd hozzá egy hajgumival. A felső részt csattal is feltűzheted, illetve egy hajráffal is díszítheted még.

Mindent bele!

Egy egyszerű copfot is fel lehet dobni, ha sima hajgumi helyett valami más kerül bele. Mondjuk egy karkötő vagy díszes ékkő. De akár a saját hajaddal is összekötheted. Ha elég kreatív vagy, a sornak se vége, se hossza. Masnik, brossok, szalagok, mind előkerülhetnek. A díszek alatt egy vékony, elasztikus hajgumival fogd össze a haját, hogy ne csússzon szét. Hajmosás után egy nagyobb körkefével szárítsd a hajadat úgy, hogy a végek enyhén kifelé kunkorodjanak. Így loknis lesz a copfod.

Hajkendő vagy hajpánt

Hajpántok, hajdíszek, csipeszek, hajtűk, kendők – ezek a kiegészítők ékszerekkel, kristályokkal és virágokkal díszítve nagyon szépek, és még a hajadat is megfogják. A finom, selymes anyagokból készült kendők még akkor is szuper frizurát varázsolnak, ha nem vagy éppen topformában. Hajtsd le a fejedet, és kezd így a szárítást. Ha a tövek nagyjából megszáradtak, hajtsd hátra az egészet, és kéttincsenként tekerd össze. A hajszáritóval szárítsd a tincseket, míg

Egy-két tipp a nyári hajviselet megújításához

teljesen meg nem szárad a hajad. Ha kibontod, máris meg van a hullámos alap. Fésüld hátra az egészet, hogy ne essen szét a választéknál, és végezetül tedd bele a hajpántot.

Csavard fel!

Milyen nőies is tud lenni egy szép konty! Az egyszerűbb kontyoknak az alapja a tekerés és csavarás. Pár mozdulat, és kész is az egyedi frizura. 1. Copfozd össze a hajadat úgy, hogy ne húzd át a hajadat teljesen. Így alul a hajvégek ki fognak lógni. A hurkot tűzd le a fejtetőn, a kilógó hajvégeket pedig húzd szét úgy, hogy körkörös körbevegyék a hurkolt részt, és azokat is tűzőgesd le. 2. Fogd meg hátul, a tarkódon a hajadat, és copfozd össze. Csavard meg többször, majd tekerd kontyba, és tűzd le a véget és a széleit körkörös. Végezetül lazíts

rajta egy kicsit. 3. Alulról fölfelé csavarva húzd fel a copfot a fejed tetejére, majd legfelül, ahogy visszahajlik a hajad, tűzd le, és a sodrás mentén is függőlegesen, hogy ne tudjon szétesni. Ez a frizura csak hosszú hajból szép, mert a rövid hajnál nem marad elég hossz a lófarokhoz.

Masnik és virágok

Mi lehet szebb, mint a virágok a hajban? Még akkor is, ha nem élő virágokkal díszítet a frizurádat. Masnik és virágok – egyaránt romantikus jelleget adnak a frizurádnak. Fújd be a megmosott hajadat még vizes állapotban göndörítővel vagy hajkiegyenesítővel, majd egy ritka fogú fésűvel fésüld ki. Száritásnál csak az ujjaidat használd formázásra. Ha megszáradt, tűzd le lazán a frufrudat egy hosszabb csattal. Ha nincs, akkor készíts oldalvlasztékot, és tűzd oldalra egy hajcsattal.

A farmer régóta jelen van az életünkben, alkalmazkodni tud az aktuális trendekhez és mindvégig a divatipar szívében maradt. Utánajártunk annak, hogy mi a legújabb farmerdivat, és megmutatjuk ajánlatainkat.

A nadrágdivat klasszikus. Farmer minden stílusban létezik. Legyen elegáns vagy sportos, mindenki és minden alkalomra szívesen viseli. Jelenleg trendi a szaggatott farmer, ahol a fő szempont az anyag rojtozása. A tépett farmer alá vehetsz színes neccharisnyát vagy csipkét, így még különlegesebb lesz a megjelenésed.

Jelenleg a legmenőbb a farmerek között a csőfarmer, más néven "skinny" farmer, ami már egy ideje a legnépszerűbb választás. Meg kell viszont jegyezzük, hogy a divat trendek egyre jobban hajlanak a fiús „boyfriend” farmernadrág felé, aminek jellemzői a csípőcombon-lábszáron egyaránt laza szabás és a magas derékrész. Ezenkívül úgy néz ki, hogy a trapéz nadrág is újra divat lesz!

A farmer mindig divatos

Tévhitek a napozásról

Az önfedelt napfürdőzésnél nincs is jobb, de azért nem árt, ha a dolgok mögé látsz.

1. tévhit: A napszemüveg viselése csak divat kérdése. Az, hogy egy napszemüveg divatos, csak mellékes. A napszemüveget azért találták ki, hogy megóvják az érzékeny szemet a sugárzástól. Éppen ezért feltétlenül érdemes beszerezni egyet, mely UV-szűrővel van ellátva. Ha a napszemüveg lencséjén nincs szűrő, akkor még jobban károsítod a szemed, ugyanis a pupillák a sötétben kitágulnak, és még több fényt eresztenek be.

2. tévhit: A szolárium kevésbé káros, mint a napozás. Sokan abban a tévhitben élnek, hogy a szoláriumban kevesebb sugárzás éri őket, mint ha kifeléknének a napra. Ez nem igaz! A szoláriumban az UVA-sugarak jóformán minden akadály nélkül jutnak el a bőrre. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a mértéktelen napozás kevésbé károsítaná a bőrt.

3. tévhit: Nem kell mindig új naptejet venni. Vásárlás és használat előtt mindig nézd meg a szavatosságot! Bár a tavalyi krém valószínűleg még jó, mivel sokáig állt bontott állapotban, és valószínűleg elég sokat volt a forró napsütésen is, már nem nyújt elég hatásos védelmet.

4. tévhit: Mivel a Nap szárítja a bőrt és nekem zsíros a bőröm, nem kell naptejet használnom. Tény, hogy a Nap jól tesz a pattanásos, zsíros bőrnek, hiszen szárítja azt, de ettől függetlenül mindenkinek kell naptejet használnia. Ha nagyon zsíros a bőröd, válassz olajmentes készítményeket, de ne feledd ki védelem nélkül napozni!

5. tévhit: Bőven elég, ha napozáskor bekenem magam. A legtöbb naptej tartalmaz ugyan azonnali védelmet biztosító fényvédőt, de ezek hamar leáznak és lekopnak. Ezért ajánlott legalább 30 perccel napozás előtt bekenni magad.

6. tévhit: Van rajtam top, úgyhogy csak a fedetlen részekről kell gondoskodnom. Az igazság az, hogy a fehér pamutpóló is csak alacsony számú védőfaktornak felel meg. Tehát attól még nem vagy teljesen védve, hogy póló van rajtad. Ha nagyon érzékeny a bőröd, érdemes testápoló helyett fényvédőt használni, és csak utána bújni bele a pólóba.

7. tévhit: Egyszeri krémezés is elegendő. Az izzadás miatt a krém-ben levő szűrők nem tudják maximálisan kifejteni hatásukat. Ezért ha napon tartózkodsz, legalább óránként krémezd be magad újra! Fürdés után pedig zuhanyozz le, töröld magad szárazra, és újra tetőtől talpig kend be magad.

8. tévhit: Minél többet napozok, annál barnább leszek. Ez csak az első néhány napra igaz. Később, amikor már elérted a legerőteljesebb barnaságot, már nem fogsz jobban barnulni. Az, hogy mennyire tudsz lebarnulni, a bőrtípusodtól függ. Ha fehér bőrű vagy, sosem lesz olyan mélybarna árnyalatod, mint a kreol bőrűeknek. Ha tehát az elért barnaság után továbbra is napozni van kedved, maximum fél órát érdemes a napon töltened, hogy megőrizd a színed.

Fagyis kérdezz-felelek

Kik ettek mézzel és gyümölcscsel ízesített havat?

Különös csemege volt ez az antik világban. Még Hippokratészről is feljegyezték, hogy ilyen ínycsiklós rendelt testi-lelki frissítőként a betegeknek.

Ki etetett a katonáival boros-tejes havat?

Nagy Sándor harcosai indulnak hadba ilyen csemegevel.

Ki szerette a gyümölcsös glecserjeget?

Néró császár kedvelte ezt a hűsítőt.

Hol és mikor találták fel az első fagyaltgépet?

Amerikában, 1790-ben.

Mikor állították üzembe az első fagyaltkocsit?

1910-ben.

Mikor született meg a pálcikás fagyalt ötlete?

1923-ban találták fel Amerikában.

Hány pálcikás fagyaltot lehet gyártani a modern gépsoron?

Óránként akár harmincezer darabot is.

Mekkora volt a legnagyobb tölséres fagyalt?

Hatvan centiméter magas. Gianni Mucignat óriáscsemegeje 539 gombócból állt.

Mekkora volt a legnagyobb fagyalttorta?

Majdnem 3 méter magas és 2,8 tonna súlyú.

Hol ülik meg a fagyalt napját?

Amerikában minden július harmadik vasárnapja a jégkrém napja.

Melyik ízből fogy a legtöbb?

A vaníliásból, a csokoládésból és az epresből.

Szépítő növények

Kamilla

Nyugtat, fertőtleníti, oldja a feszültséget, gyulladáscsökkentő hatású. A kamillás inhalálás kinyitja a pórusokat, tisztítja az arcbőrt.

Kankalin

A virágokból pórusösszehúzó lemosószer készül. A szárított levelek áztatásával nyert oldat hűsíti a begyulladt szemet, a friss levelek nedve pattanásos bőrre kiváló.

Körömvirág

Ennek a sokoldalú növénynek a legtöbb hatóanyaga a sárga-narancsos virágszirmokban rejlik. A kozmetikában gyógyító tulajdonságai miatt használják elsősorban száraz és érzékeny

bőrre készült ápolókrémekben és tejekben.

Pityang

Ásványi sókban, A- és C-vitaminban gazdag leveleit salátaként eszik. Vértisztító hatásuk miatt akné, pattanás és akcéma esetén is hatásosak. A hajtás fehér tejnedvével szemölcsöt, tyúkszemot irtanak.

Rózsza

Nincs még egy növény, amit ilyen sokrétűen alkalmazzanak a kozmetikában. A rózsavíznek antibakteriális hatása van, arcvízként is alkalmazzák, regenerálja a bőrt. A rózsaszirmokból készült arclemosó tej kíméletesen tisztít, alkalmas a szennyeződések és a smink eltávolítására.

Vizeink legkisebb halai

A horgászokat mindig is nagyotmondással vádolták. Felrótták nekik, hogy meséikben olyan nagy halak szerepelnek, amekkorák vizeinkben sohasem éltek. Mi tagadás, a horgászok körében valóban akadnak olyanok, akik még nem fogtak akkora halat, hogy ne kelljen arra – hosszban is meg súlyban is – rátenni néhány lapáttal. Akik már fogtak, azok története unalmasokká váltak. Semmi fantázia bennük, csupán száraz és tényszerű adatközlés. Most azonban visszajára fordítjuk a történetet, és olyan halapróságokkal foglalkozunk, amelyek akkor is kicsik, amikor már nagyra nőttek. A túlcitálás tehát kizárt. És mi sem ragaszkodunk a nagyság szerinti sorbaállításához, csupán azt tartjuk fontosnak, hogy a hal valóban aprócska legyen. Kezdjük a legkisebbel!

A kaukázusi törpegéb

Alig néhány éve található meg vizeinkben az az aprócska hal, amelynek legnagyobbjai legfeljebb háromcentisek. A neve kaukázusi törpegéb, és van egy meglehetősen kacifántos tudományos neve is, amelyet csak azért sem írunk le. Erről a halról annyit illik tudni, hogy akárcsak a többi géb, vizeinkben tájidegen, terjeszkedő özőnfaj. Érkezésének módjával sem foglalkozunk, de érdemes tudni róla, hogy – akárcsak a törpe növési fajok általában – rendkívül rövid élettartamú, legfeljebb másfél évet él. A hal-szakértők szerint jelenlétével és szaporulatával elősegítheti a süllő, a csuka, a harcsa... ivadékanak fejlődését. Megfogni rendkívül nehéz, lefényképezni úgyszintén. A Halvédelmi és Haltani Társaság szakembereinek azonban sikerült.

A sokat emlegetett, de ritkán látott tüskés pikó

Annak idején, amikor szüleitek meg nagyszüleitek ültek tanulóként azokban az iskolapadokban, ahol ti ültök ma, a tankönyvekben szerepelt a tüskés pikó. Akik nem voltak horgászok, azok könnyen megtanulták a leckét. Bebiflázták, és ha kellett, felmondták... ennyi. A horgászoknak azonban nehéz volt. A korabeli tankönyvek a tüskés pikóról olyan laza könnyedséggel írtak, mintha mindennapi lenne vizeinkben, a horgászok viszont nem tudtak felmutatni egyet sem. Ezzel a hallal horgász tájainkon addig még nem találkozott. Meg sokáig azután sem. Aztán kibújt a szög a zsákból, hiszen egy ismeretterjesztő zsebkönyv húsz évvel később megírta, hogy a Kárpát-medencéből addig csupán egy(!), ilyen hal került elő. Aztán elrohant további húsz év. És előkerült a tüskés pikó. Bő kilenc éve annak, hogy Sipos Sándor meg kutatócsapata Belcsény környékén, a dunai kiöntésekben megtalálta ez a halat. Aztán Zombor környékéről is előkerült egy. Ma már úgy hírlík, hogy a Felső-Duna felől folyamatosan terjed ez a legfeljebb hatcentisre nő, igen agresszíven viselkedő apró hal. Ha a tankönyvek netalán foglalkozni kívánnak vele, a szerzők vegyék tudomásul, hogy mai ismereteink szerint a szülők meg a nagyszülők idejében leckeént elhangzottakból már szinte minden elavult.

Úttörő a gébek között

A kaukázusi törpegéb megjelenéséig, meg a tüskés pikó tájainkon való felfedezéséig a szakirodalom úgy tartotta, hogy vizeink legkisebb hala a tarka géb. Ez is tájidegen faj, a Fekete-tengerből vándorolhatott fel a Dunán, aztán a kiöntésekben, a holtágakban és a szélvizekben el is szaporodott. A hétcentisek már nagyok számítanak. Ez a hal csupán előhírnöke volt annak a gébinváziónak, amely érkezése után száz évvel vette kezdetét, és még mai is tart. Azóta ugyanis legalább öt további géb érkezett meg vizeinkbe, és nem kizárt, hogy további fajok is útnak indulnak. Ezekről a halakról annyit kell tudni, hogy nincs halhólyagjuk, hasuszonyaik tapadókoronggá nőttek össze, és ezzel kapaszkodnak az aljzatba.

Kurta baing, a rejtélyes őshonos

Egyelőre ne firtassuk, miért lett ez a hal baing. Ha pedig tudjuk, hogy kis növési, tíz centinél nem hosszabb, akkor világos, miért szerepel nevében a kurta szó. Vele kapcsolatban az az érdekes, hogy széleskörűen elterjedt fajként ír róla a szakirodalom. Csakhogy tájainkon senki sem találkozott vele. Leírását ismertük, személyes találkozásra azonban nem került sor. Aztán tíz évvel ezelőtt – ismét Sipos és csapata – megtalálták Zenta mellett a Pánában. A felületes szemlélő ezt a halat könnyen összekeverheti a küsszel (kaugler, bökke, sneci...), a hiányos kopoltyúfedő, a legfeljebb 12 pikkelyre kiterjedő oldalvonallal... azonban szilárd megkülönböztetési alapul szolgál.

A kihaltak vélt lápi póc nem halt ki

Nem tudjuk megmondani, ki híresztelte el addak idején, hogy a lápi póc kihalt. Mert nem halt ki. Megtalálták ugyanis Szerémségben, Észak-Bácskában meg Dél-Bánátban is. Ellenőrizett körülmények között, szinte minden beavatkozás nélkül sikerült szaporítani is. Igen, ezt is Sipos Sándor végezte el. Menet közben kiderült, hogy nem csak két-három évet él, és nem csak hét-nyolc centisre nő ez a hal. Ehhez a témához alkalomadtán visszakanyarodunk. Most már visszatelepítésével foglalkozik a szakma.

Milyen halakkal álmodunk?

Vizeink legnagyobbra növő hala a harcsa. Félreértés ne essék, csak azokról a halakról van szó, amelyek állandó jelleggel itt vannak. Mert a múltban megfordultak erre felé olyan vándorló halfajok is, amelyek a harcsánál lényegesen nagyobbra nőnek. Ezek a vándorló tokfélék, amelyek közül egy, a viza, sokkal nagyobbra nőtt, mint a mi harcsánk. Csakhogy ezek a tokfélék számos okból kifolyólag ma már aligha jelenhetnek meg erre felé. Ezért maradunk a harcsánál. Tavaly ugyanis a harcsahorgászaink látványos zsákmányokat mutattak fel. Csupán ízelítőül mellékeljük Predrag Radosavljev újvidéki, valamint Zöldi Norbert magyarkanizsai zsákmányát.

Kissé bonyolult volna részletes rekordlista nélkül nagyság szerinti felsorolást készíteni halainkról. Köztudott ugyanis, hogy a tájidegen fajok között vizeinkben élnek olyan halak, amelyeknél csak a harcsa lehet nagyobb. Például a pettyes busa. Most azonban az nagyra növő őshonosokkal foglalkozunk.

Predrag Radosavljev

Predrag Danilović

Zöldi Norbert

Ózsvár Csongor

Ízlés kérdése, hogy a horgász a ragadozók vagy a békés halak horgászata mellett kötelezte-e el magát. Úgy tűnik azonban, hogy a ragadozópartiaknak nagyobb választék áll rendelkezésükre. A már említett harcsa mellett ide tartozik a csuka, a süllő, és a szűkebb partjánk területén nem található, ám a Drinában tekintélyes állománnyal

képviselt csúcsragadozó, a dunai galóca. Csupán érdekességként mondjuk, hogy a csukával Ljubomir Pejčić jeles halszakértő, és a halügyeink javulásáért ádáz harcot folytató Szerbia Egyesült Horgászainak végrehajtó igazgatója pózol. A süllővel Sztahovics Péter nemzetközi hírnevű mesterhorgászt kapták lencsevégre a Balatonon.

Nem árt tudni, hogy ezeket a halakat helyben és azonnal vissza is engedték, akárcsak Predrag Danilović galócáját. Mi sem természetesebb, hogy Ózsvár Csongor is visszaengedte a hatalmas pontyot. Fogd meg, és enged vissza! – a vízpartokon ez a divat járja.

Buzás Mihály

Ljubomir Pejčić

Sztahovics Péter

Híres kutyák a nagyvilágból

A kutyák a történelem során számtalanszor bizonyították az emberrel való barátságukat. Társaink voltak a vadászatban, megvédték minket, és együtt éltek velünk. Vannak köztük olyanok, amelyek híressé váltak gazdáik révén, vagy elkötelezettségük, ragaszkodásuk, vagy hősiességük okán. Különleges kutyákról szólnak az alábbi rövid történetek.

Lajka

A valaha élt leghíresebb kutya a szovjet űrkutya, Lajka volt. Ő volt az első kutya, aki körbepülte a Földet, származása azonban nem ennyire elit. Keverék volt és kóbor kutyaként járt Moszkva utcáit, amikor 1975-ben két társával együtt egy sintértelepről bevásárolták a szovjet űrprogramba. Kiképzése után őt jelölték ki a feladatra, hogy a Szputnyik-2 műhold fedélzetén körbepülje a Földet. A műholdnak azonban nem volt visszatérő egysége, így szegény kutyust a biztos halálba küldték. Csak 2002-ben derült ki, hogy tulajdonképpen már az indítás után pár órával meghalt, túlmelegedés miatt.

Hachiko

Ez az Akita Inu kutya Japánban élt, Odeta város közelében. Története azt bizonyítja, milyen hűségesek és ragaszkodók a kutyák. Gazdája, a Tokiói Egyetem professzora mindennap vonattal ment haza, Hachiko pedig mindennap az állomáson várta, hogy üdvözölje és hazakísérje. Ez évekig így ment 1925 májusáig, amikor gazdája súlyos vérzés következtében életét vesztette, így nem tudott hazautazni. Hachiko 9 éven át járt a Shibuya állomásra, mindig pontosan akkor ment ki, amikor a vonat beért, és csak várta, várta gazdáját. A hűséges Akita Inu-t 1935-ben holtan találták Shibuya egyik utcáján. Történetét megfilmesítették.

Appollo

Appollo és gazdája, a New York-i rendőrség munkatársaiként számtalan ember életét men-

tették meg a 2001. szeptember 11-i terrortámadás után. A németjuhász Appollo tagja volt annak a több mint 350 kereső-, és mentőkutyából álló csapatnak, amely helytállt az ikertornyok összeomlásának napján. Fáradhatatlanul kutatnak túlélők után több mint egy héten át, napi 16 órában. Akárcsak az embereket, a kutyákat is megviselte, ha nem találtak túlélőket.

Lex

Egyike volt azoknak a kutyáknak, akik nem hagyták el gazdájukat, bármi is történjen. Gazdája, Dustin J. Lee az Egyesült Államok Haditengerészeténél szolgált Fallujah-ban, Irakban, amikor egy támadás során meghalt, Lex pedig súlyosan megsebesült. Sérülései ellenére, Lex nem akarta otthagyni gazdáját. Úgy kellett elrángatni mellőle, hogy sebeit kezelhessék.

Smoky

A Yorkshire terriert 1944-ben találta egy amerikai katona az új-guineai dzsungelben. William A. Wynne tiszthelyettes lett a gazdája a következő két évre, Smokyból pedig egyfajta második világháborús kabala. Wynne sátrában aludt, aki megosztotta vele ételét, a kutya pedig mindenhol követte. Túlélte több mint 150 légitámadást, egy tájfun, és kiváló hallásának, valamint veszélyérzetének köszönhetően számtalanszor megmentette gazdájának és társainak az életét.

Rin Tin Tin

Miután kimentették az első világháború romjai közül, ez a németjuhász kutya lett az első filmsztár kutya. Egy amerikai katona, Lee Duncan talált rá egy francia csatamezőn. Miután visszatértek az Egyesült Államokba, Duncan taníttatta, és szerzett neki néhány kisebb szerepet némafilmekben.

Rin Tin Tin nagy áttörése 1929-ben történt, amikor szerepet kapott a Warner Bros.-nál a

„Where the North Begins” (Ahol észak kezdődik) című némafilmben. A filmnek és a színész kutyának is nagy sikere volt, így ezután Rinty még 27 filmben szerepelt.

Gabi

A németjuhász szuka a belgrádi állatkertben dolgozott őrző kutyaként. Az állatkertben 1987. június 22-én egy leopárd megszökött a ketrecéből. Stanimir Stanić, a biztonsági őr nem vette észre az állatot a sötétben, de Gabi megérezte a jelenlétét, és ráugrott. A velük járőröző másik németjuhász félelmében elszaladt, Gabi pedig egyedül küzdött a nagymacskaival, amíg a biztonsági őr hívta a rendőrséget. Gabi hősiességével megmentette Stanić életét, és megakadályozta a jaguár szökését. A rendőrségnek végül nem sikerült befognia a jaguárt, le kellett lőniük, hogy megvédjék a lakosságot. Gabi teljesen felépült a sérüléseiből, később szobrot állítottak neki.

Susie

A Susie törvénye egy 2010-ben elfogadott észak-karolinai állami törvény, amely szigorította az állatokkal szemben elkövetett kegyetlenség, kínzás, gyilkosság büntetésének besorolását, és tízhavi elzárás kiszabását tette lehetővé. A törvényt Susie-ről, a nőstény pitbullról nevezték el, akit 2009-ben még kiskutyaként mentettek meg Greensboróban, Észak-Karolinában, miután a Greenfeld parkban felgyújtották és sorsára hagyták. Susie súlyos másod-, és harmadfokú égési sérüléseket szenvedett a teste nagy részén, leégett a füle, eltört az állkapcsa, kitörték a fogai. Egy jólelkű házaspár fogadta örökbe.

Hajdanában az volt a szokás, hogy a szusterinas legénnyé avatása ünneppel volt összekötve. Meg is érdemelték a kis inasok az ünnepet. A kádárnál hat évig, a kovácsnál hét évig, a komoly és nehéz szűrszabóságnál nyolc évig kellett inaskodni, amíg legény lehetett a gyerekből.

A legény letette a vizsgát, aztán elment vándorolni, világot látni.

A vándorló legények messzi országokba elvándoroltak.

Nemegyszer megtörtént, hogy a debreceni csizmadialegény a tulipánok országát, Hollandiát is megjárta.

Látott, tanult, tapasztalt útközben. És egy-két évi vándorlás után, midőn hazatért városába, éppen olyan okos ember volt, mint akármelyik mester. Fafutyi Palkó Eperjesen nyolc évig volt kovácsinas.

Azért tartott ennyi ideig a dolog, mert akkoriban a kovácsoknak kellett elvégezni a lakatosok munkáját, de még a fegyvercsináláshoz is érteni kellett.

Fafutyi Palkó megtanult mindent Zobrói uramnál, a híres eperjesi kovácsnál, akinél jobban lovat vasalni senki sem tudott azon a vidéken. Legény lett Palkó. Vándorútra indult. Az öreg Zobrói útravalónak ezt a tanácsot adta:

– Három helyen kell megfordulni az igazi kovácsnak. Az első Bécs városa, ahol a legjobb, legerősebb láncokat készítik. A második utad Kölnbe legyen, ahol azokat a szekereket vasalják, amelyek három országon utaznak át, és csak akkor kell újra javítani, amidőn megint Kölnbe érnek. A harmadik vizsgát a zöld vadásznál kell letenni. De a zöld vadászt nem lehet keresni. Megtalál ő minden vándorlegényt.

Palkó megköszönte az útravalót, és úgy nekiindult az országútnak, hogy estére már az eperjesi tornyokat sem látta a háta mögött.

Ment, mendegélt. A szegény vándorló legénynek akkoriban szívesen adtak szállást, kivált a kovácsnak, mert mindenütt volt egy kis munka a ház körül. Ajtók, ablakok megeresztek, zárok elromlottak. Palkó ügyes kézzel javította ki a beteg lakatokat, záratokat, és sehol sem időzött tovább, mint egy napig.

Útközben találkozott mindenféle mesterségű vándorlegénnyel. A szűrszabók Lengyelországba mentek cifra munkát látni, a paszományosok Törökországba. Csak kováccsal nem találkozott.

Midőn Bécsbe érkezett, már tudta a kötelességét. Első útja ahhoz a sarokhoz vezetett, ahol a város közepén egy hatalmas cölöp volt a földbe ásva.

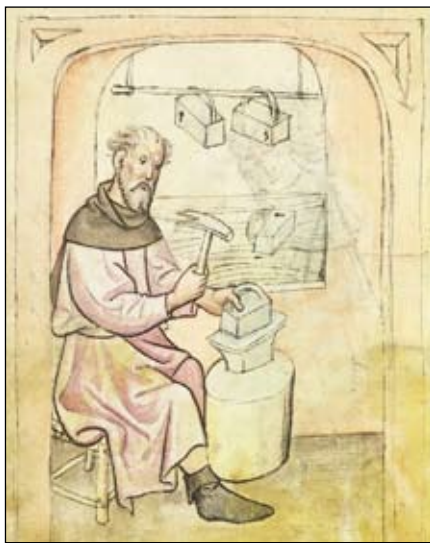
Minden vándorló legénynek kötelessége volt szegyet verni a cölöpbe.

Palkó is bevverte a maga szögét a sok közé, és a szegyek formájáról megállapította, hogy mi csodásak a szegyek. A magyar szegeket nyomban megismerte a formájukról. A német szegyet is ismerte. Az apró fejú olasz szegek recézett fejükkel kiváltak a sorból.

Ezután Fafutyi Palkó körülnézett Bécs városában az ottani kovácsok között, megtanulta a lánccsinálást, aztán továbbvándorolt.

Ment, mendegélt idegen tájakon, idegen országokban, emberek között, akiknek a nyelvét sem értette. Megmutatta a kalapácsát, s az emberek munkát adtak neki. Mert igen rosszul vasalták arrafelé a lovakat, minduntalan patkolni kellett a patájukat.

Krúdy Gyula A zöld vadász

Az eperjesi kovács aztán úgy megvasalta a német lovakat, hogy tán még mai napig se mozdult meg lábukon a patkó.

Köln városába érve, hasonlóképpen bevverte a szegyet a vándorlók oszlopába, megtanulta a kocsikerékekkel való bánásmódot.

Most már csak egy szege maradt.

Arról a szegről a zöld vadász rendelkezik.

Kérdőzködött az útjában mindenféle a zöld vadász után. De ezen a vidéken azt nem ismerték.

Csak egy öreg kovács tudott annyit mondani, hogy a zöld vadással akkoriban szoktak találkozni a magyar vándorló legények, midőn útjuk hazafelé visz.

Ott lakik a vadász valahol Buda környékén, ha igaz.

Fafutyi Palkó még ment egy darabig előre, de akkor útját állta a tenger. Akár akart, akár nem: fordulni kellett, a vízen még a legügyesebb kovácslegény se tud járni.

Még egyszer végigment az országokon, amelyeket bejárt odáig. Kölnben, Bécsben már új szegeket talált a maga szöge mellett. Új vándorlók jártak itt azóta.

Már magyarul beszéltek az emberek körülötte, amikor egy este pihenőre tért a Duna mentén, egy erdőben.

Nagy követ tett vánkosnak a feje alá, és lehunyta a szemét. Éppen azt álmodta, hogy az eperjesi kovács asztalánál egy nagy tál pecsenyét falatozik, amikor valaki megrázta a vállát.

– Hé, legény, ébredj! – kiáltotta valaki.

Megdörzsölte a szemét.

A zöld vadász állott előtte.

Zöld ruhája, zöld süvege volt, s a vállán fegyver, amint az erdőben vadászott.

– Miféle mesterséged van?

– Kovács vagyok, uram – felelt Palkó. – Ha volna valami kis munka a háznál, jó szóért meg szíves bánásmóddal készséggel elvégzem.

– No, ez derék dolog! – kiáltott fel a zöld vadász. – Már régen láttam kovácsot. A lakataim mind elromlottak. Gyere velem.

Az erdőből a hegytetőre vezette Palkót a vadász.

Egy fényes kastély állott a hegyen, de a kastély kapuja zárva volt.

– Elvesztettem a kulcsot a kapuhoz. Ki tudod-e nyitni a zárat?

Palkó nem felelt, csak elővette a szerszámjait. Egyet-kettőt koppantott a kapura – már nyitva is volt.

– Ügyes gyerek vagy – mondta a zöld vadász. – De még nem vagyunk túl a bajon. Az éléskamra kulcsát is elvesztettem. Annak furfangosabb zára van, mint a kapunak, a sok pákosztos cseléd miatt. Éhes vagy?

– Az – felelt Palkó.

– Hát csak akkor lesz ennivalónk, ha a kamra lakatját kulcs nélkül felnyitod.

Fafutyi Palkó nekilátott a munkának. Furfangos lakat volt az, nehezen engedett, Palkó jól belefáradt, amíg megbirkózott a zárral. De csak kinyitotta az ajtót.

A kamra tele volt mindenféle ennivalóval, oldalassal, szalonnával, sonkával, kolbásszal.

– Együnk, öcsém – mondta a zöld vadász.

De tán még ki sem mondta a szót, mire Palkó már egy fél rófi kolbászt is lenyelt. Mert harmadik napja nem evett.

Jóllakott Palkó, hogy mozdulni is alig bírt, de a zöld vadász most adta fel a legcsábítóbb munkát.

– A pénzesládám kulcsa is elveszett. Ha kinyitod a ládat, kapsz annyi tallért, amennyi a süvegedben elfér.

Nagyot ugrott erre Palkó. Hisz éppen az kellett neki legjobban. A messzi vándorlásban elrongyolódott. Mindjárt vehet ruhát. A szerszámjai is elkoptak. Vehet új szerszámot. Még valami ajándékot is vihet haza a gazdája kislányának, akit gyerekkorában a bölcsőben ringatott.

– Hol az a láda? – kérdezte.

A zöld vadász a toronyba vezette a kovácsot.

Ott állott a mázsányi láda a fal mellett, kovácsoltvasból volt minden része. Akkora lakatok csüngtek rajta, mint egy gyermekfej.

– Most mutasd meg, hogy mit tudsz – mondta a zöld vadász, és magára hagyta Palkót. Elment aludni.

Három napig aludt a zöld vadász, három napig dolgozott Palkó a ládán.

Ilyen nehéz munkája még nem volt életében. Mintha az ördögök szerkesztették volna azokat a lakatokat! Alig bírta kinyitni őket.

De harmadnapra levette az utolsó lakatot is.

– Vadász úr, nyitva a láda! – mondta a zöld vadásznak.

– Most már azt is látom, hogy nemcsak ügyes, de becsületes ember is vagy, öcsém. Nem nyúltál magadtól a pénzhez. Hát csak töltsd meg talléraidmal nemcsak a süveged, de a zsebed is – mondta a zöld vadász.

Boldogan, büszkén érkezett haza Eperjesre Fafutyi Palkó. Elmesélte a zöld vadász történetét. Öreg kovácsmester gazdája mosolyogva hallgatta.

– Tudod-e, Palkó fiam, hogy ki a zöld vadász?

– Nem tudok róla többet, mint azt, hogy az isten áldja meg.

– A zöld vadász senki más – mondta az öreg kovács –, mint Mátyás, Magyarország királya. Ilyenformán szokta megjutalmazni az ügyes iparoslegényeket.

Sokan talán ott követik el a legnagyobb hibát, hogy azt hiszik, egyféle sportot kell rendszeresen, egész éven át úszni. Ez persze versenyzők esetében igaz csak. Ha a földi halandó egyszerűen csak jó kondiban akar lenni, akkor nem kell egyfajta sporthoz ragaszkodnia. Mindig olyat kell választani, ami a legegyszerűbb, amihez leginkább adottak a feltételek. Nyáron ez általában az úszás. Az úszás nagyon hasznos. Egyrészt azért, mert megmozgat minden izmot – kart, lábat, hátat, de a felhajtóerő miatt nem terhelődnek az ízületek. A víz ellenállása miatt viszont intenzívebb munkát kell végezni, ha előre akarunk jutni. Eközben fejleszti a kondíciót, erőt, állóképességet és rugalmasságot biztosít. Úszás közben az oxigénfelvételünk és -leadásunk egyensúlyban van, így javul a tüdő és a szív vérkeringése, egyenletesen lehet növelni a teljesítőképességünket. Segít a helyes testtartás kialakulásában, megtartásában is. Kiváló gyógyhatásai mellett érdemes megemlíteni az úszás szépségét: testünk szinte súlytalanul lebeg a medencében vagy a tóban, hideg víz vesz körül bennünket – igazi ellazulást nyújt számunkra.

Hogyan ússzunk?

Teljesen mindegy. Ha valakinek a pillangómódszer a legkényelmesebb, legkedvesebb, akkor csak tessék. Két fontos dolog van azonban: az első, hogy vízbe tett fejfel ússzunk! Aki nem így tanult meg eredetileg úszni, annak ez egy kis gyakorlást igényel, de feltétlenül megéri a fáradságot. Ha a fejünket kitartjuk, a gerincünk meghajlik, és hamar megfájdulhat a hátunk. Pont az úszás egyik lényege vész így el. Nagyon fontos még az időtartam. Ha egyszer nekikezdünk, legalább fél órát érdemes úszni megállás nélkül. Nem számít a táv és a sebes-

Úszni, úszni, úszni – ha lehet

ség sem, csak az idő. Mindenkinek ki kell alakítania saját ritmusát, amelyben kényelmesen kibírja a fél órát. Nem kell sietni, a fontos az, hogy végig tartsuk a ritmust. Nem jó, ha az elején rohanunk, hasítjuk a vizet, a végén pedig fuldokolva, kapkodva igyekszünk a medence végéhez. Végig kényelmesen, egyenletesen kell úszni. Ha élő víznél nyaralunk, ott se mondjunk le az úszásról. A gumimatracon való lebegés vagy a vízben labdázás, pancsolás mellett hódolhatunk kedvtelésünknek: egy kicsit mélyebb vízben nyugodtan leúszhatjuk a medencében megszokott távot. Érdemes már érkezéskor kinézni egy távot – mondjuk sziklától szikláig –, és azt naponta egyszer végigúszni. Pontosabban annyiszor úszni oda-vissza, hogy meglegyen a fél óra.

Milyen hatással van az úszás egy fejlődő szervezetre?

1. Kiegyensúlyozottan terheli meg a csontozatot és az izmokat, sőt, az ízületeket szinte

alig. Nincsenek ütések, hirtelen nagy terhelés, esés. Úszássérülés vagy -baleset gyakorlatilag nem létezik.

2. Az úszás hatására egészségesen fejlődik a csontozatod és izomzatod, ennek pedig fontos a szerepe abban, hogy elkerüld az időskori csonttritkulást, mozgásszervi bajokat.

3. Kifejezetten ajánlják az orvosok gerincferdülés kiküszöbölésére, mellkasi bántalmakra, mivel az izmok szinte mindegyike egyenletesen vesz részt az úszásban.

4. Nagy energiafelhasználással jár, így úszás során a túlsúlyos gyerekek sikeresen fogyhatnak.

5. Hosszú távon növeli a tüdő befogadóképességét, javítja a légzést.

6. A szív- és érrendszered fejlődésében is segít.

7. A mozgás elengedhetetlen a fizikai és lelki frissességhez.

8. A ritmusérzékedet is fejleszti.

Segítség, izzadok!

Nincs annál kellemetlenebb, mint ha a nap folyamán azon kell aggódnod, mások is észreveszik, hogy izzadsz. Mostantól akkor sem kell ettől tartanod, ha érzékeny bőröd miatt eddig nem találtál magadnak megfelelő dezodort. A szervezetünk szempontjából a verejtékezés jó dolog, még akkor is, ha elsőre nem ez jut róla eszünkbe a nyári kánikulában. Elengedhetetlenül fontos a test hőszabályozásához és a mérgeanyagok kiválasztásához. Persze nem mindegy, mikor és mennyire izzadunk: nemcsak a melegben, hanem érzelmileg fontos, stresszt okozó helyzetekben is növekszik a verejték mennyisége. Kellemetlen, ha esetleg más is észreveszi átizzadt ruhánkat, de a testszag kialakulásától ilyenkor még nem kell tartani. A verejték ugyanis vízből, ásványi és mérgeanyagokból álló szagtalan folyadék, ami csak akkor válik zavaró illatúvá, ha idővel a bőrön megtalálható baktériumok és enzimek lebontják.

Izzadásgátló vagy dezodor?

Kétféle megoldást választhatsz tehát az izzadással járó kellemetlenségek elkerülésére. A dezodorok gátolják a szagtalan verejték lebomlását kellemetlen szagú összetevőkre, miközben nem változtatják meg a bőr pH-értékét. Az izzadásgátló vagy izzadásgátló deók csökkentik a pórusok méretét, így a kiválasztott verejték mennyiségét, illetve baktériumölő hatásuk gátolja a verejték lebomlását. Izzadásra erősen hajlamosaknak az izzadásgátlók jelentik a tökéletes megoldást. A maximális hatékonyság alumíniumsók segítségével érhető el az izzadás szabályozásában, amelyek azonban foltot hagyhatnak a ruhán: a fehér anyagokat sárgásra, a sötéteket fehéresre színezhetik.

Érzékeny bőrre ajánlott

A hónalj bőre fokozottan igénybe vett terület: különös figyelmet, kíméletes és gyengéd ápolást érdemel. Az új, extrakímélő dezodorok

most épp ezt kínálják: hidratáló és bőrnutrató hatóanyagokkal gazdagított összetételük is ápolja a bőrt. Nem tartalmaznak tartósítószeret, illatanyagot és alumíniumsókat sem. Sőt, a ruhán sem hagynak foltot. A stift verzió már a felkenéskor száraz érzetet kelt, míg a golyós kiszerezés tökéletesen követi a hónalj vonalát.

A nyári melegben fokozott a szervezet folyadékigénye, ezért figyelni kell arra, hogy a javasolt napi két liter folyadéknál jóval többet fogyasszunk. De ugyan kinek ne esne jól ilyenkor egy finom hűsítő ital, egy hideg turmix? Íme néhány gyorsan és egyszerűen elkészíthető nedű receptje:

Őszibarackos frissítő

Hozzávalók: 6 db őszibarack, 12 dkg cukor, 3,5 dl narancslé, 1 citrom leve, 2 dl gyömbérrital, 1,5 dl jeges víz. Elkészítés: Hámozd meg az őszibarackokat, majd pürésítsd. Add hozzá a cukrot és a gyümölcsleveket, majd jól keverd őket össze. Végül hozzákeverheted a gyömbért és a vizet. Magas poharakba töltsd, citrom vagy narancskarikkal díszítheted.

Hűsítő turmix

Hozzávalók: 1 csésze szeletelt őszibarack, ¾ csésze ananász, ¼ csésze cukor, 2 csésze vaníliafagyi, ¾ csésze tej. Elkészítés: A barackot, az ananászt és a cukrot jól turmixold össze, majd add hozzá a tejet, és alaposan keverd össze. Ezután a vaníliafagylaltot add hozzá a folyékony krémhez, és finoman dolgozd össze. Öntsd ki poharakba, és helyezd a hűtőbe. A megmaradt őszibarackból készíts apró kockákat, és szórd fel egy fopispiskálóra, mely remekül mutat a pohár szélén.

Hűsítő nyári nedűk

Jeges csokoládé

Hozzávalók: 2 gombóc vaníliafagylalt, 1,5 dl tej, 1 evőkanál csokoládészirup, a díszítéshez tejszínhab és csokoládészirup. Elkészítés: A fagylaltot adagold poharakba. A tejet melegítsd meg, majd keverd el benne a csokoládészirupot, és csorgasd a fagylaltra. Tejszínhabbal díszítsd, a tetejét pedig locsold meg csokoládésziruppal.

Jeges tea (ice tea)

Nagyon frissítő lehet, könnyen elkészíthető, csupán annyiból áll, hogy a lehűtött teát jégkockákra öntjük. Különösen egészséges és finom zöldteaival készítve, de gyümölcs- és gyógynövénytea is ideálisak lehetnek hidegen, néhány csepp citrommal felfrissítve.

ELSŐSEGÉLY

Jaj, folyik a vérem!

Láttam már sok merész gyermeket – felnőttet is –, aki úrrá lesz minden nehézségen, ám ha látja, hogy vér folyik, elsápad, és kész elfutni, ahelyett, hogy segítene a bajba jutott társán. Mivel mindenkit érhet baleset, jó tudni, mi a teendő ilyenkor.

Ha piszkos, poros a seb, először bő vízzel öblítsd le, mert biztosan nincs kéznél oxigénes víz, bár az jobb lenne, mert egyben tisztít és fertőtleníti is. Ezután a vérzés magától is rendszerint csillapodik, hiszen beindul a szervezet védekező folyamata, a vérárvadás. Közben próbálj meg valamilyen fertőtlenítőszerrel előkeríteni, melyet egy csomócska vattára vagy kötszerre téve csak a seb környéki bőrfelületre tegyél, és ne magára a sebre! Alkoholos vagy jódos fertőtlenítő helyett szükségből jó bármely tömény alkohol. Ezután – ha van kéznél – steril géz következik, hiányában tiszta, fehér papírzsebkendő vagy valamilyen vászondarab is megteszi.

Védd a szemed!

A napszemüveg ma már nem divathóbort, hanem létfontosságú, mert megvédi a szemet a nap ultraibolya (UV) sugárzásától. A nagy mennyiségű UV-sugárzás hosszabb távú hatásai lassan és fájdalommentesen jelennek meg, és a látás romlásához vezetnek. Rövid- és hosszú távú károsítás következtében kötő- és szaruhártya-gyulladás, kúszóhályog (pterygium), szürkehályog, a retina elfajulása, illetve a szem környéki bőr rosszindulatú elváltozásai jöhetnek létre. Gyermekek és fiatalok különösen veszélyeztetettek. Ezért a szülőknek figyelni kell arra, hogy gyermekeik is viseljenek napszemüveget ott, ahol erős UV-sugárzásnak vannak kitéve; például a strandon, vízben és havas tájon. Utóbbi esetben a visszaverődés fokozott veszélyt jelent.

A Földet célzó UV-sugarak nagyját az ózonréteg kiszűri. Számítások szerint az atmoszféra ózontartalmának egy százalékos csökkenésével az UVB-sugárzás két százalékkal nő. Az ózonréteg kimerülésével a kialakuló szemmegbetegedések száma is jelentősen megugrik. A szemet érő UV-sugarakat a szaruhártya többnyire kiszűri. A hó vagy a víz által visszavert fény magas UV-szintje azonban már gyulladást okozhat. Ez az állapot nagyon fájdalmas, a gyulladt szem bármilyen fényhatásra igen érzékeny, olyannyira, hogy néha a beteg nem is képes nyitva tartani a szemét. A kötőhártya ereinek tágulata miatt „vörös szem” és könnyezés jelentkezik. Jóllehet a gyulladás körülbelül 48 óra alatt elmúlik, a lehetséges károsodás kizárása érdekében mégis tanácsos felkeresni a szemorvost, aki fájdalomcsillapító szemcsepp adásával segíthet a beteg állapotán.

Az egyszerű napszemüveg káros

Minden megvásárolható napszemüvegnek meg kell felelnie az adott ország szabványának, mely meghatározza, hogy mennyi UV-fényt kell a szemüvegnek felfogni. Az egyszerű sötétített üvegek, amelyek nem szűrik ki a káros sugarakat, olcsóbbak, viszont inkább káros hatásúak, mert viselésükkor a pupilla kitágul, és még több UV-sugárzás jut a szembe.

Nyár eleji lemezújdonságok

Az alábbiakban néhány olyan előadót, együtttest emelünk ki, aki, illetve amely – a rajongóik legnagyobb öröme – most, júniusban jelentet meg új lemezt.

Visszatér Lily Allen

Lily Allen brit énekesnő zenei pályája eléggé dőcögösen indult. A kétezres években több kiadóval is szerződést kötött, mire 2006-ban végre megjelent debütáló albuma *Alright, Still* címmel, először csak korlátozott példányszámban. A lemeztől azonnal több dala is siker lett, például a *Smile*, az *LDN* és az *Alfie*, utóbbiban az öccse viselkedését kritizálja. Ekkorra Lily Allen mérsékelt népszerűsége telt szert. Erről maga az énekesnő gondoskodott, hiszen a frissen megírt és elénekelt zeneszámait felrakta a közösségi portálokra, ahol az egyre nagyobb számú rajongótáborát mindig naprakész hírek fogadták az életével kapcsolatban. Lilyt egyre többen ismerték meg, a dalait megosztották, így lassan az újságírók is felfigyeltek rá és felkeresték. Második lemeze, az *It's Not Me, It's You* 2009-ben jelent meg és a siker ezúttal sem maradt el. Ezek után a harmadik, mind ez idáig utolsó albumára egészen 2014-ig kellett várni, ekkor végre megjelent a *Sheezus*, amely szintén jól szerepelt a toplistákon, kiváltképp az *Air Baloon* és a *Hard out Here* című dalok. Azóta jó ideig nem sokat hallottunk Lilyről. Magánéleti problémái adódtak és önmagával is elégedetlen volt, ezért nem igazán foglalkozott zenével. Most azonban visszatér. Új lemeze *No Shame* címmel a napokban jelenik meg. A dalokat nyilván tapasztalatai ihlették, ugyanakkor ősszel kiad egy életrajzi könyvet is, amelyből az olvasók megtudhatják, mi mindenben ment keresztül az énekesnő.

Brendon Urie el sem tűnt

A Las Vegas-i *Panic! at the Disco* 2004-ben alakult meg és 2005-ben már ki is adta első lemezét *A Fever You Can't Sweat Out* címmel. Második albumuk, a *Pretty. Odd.*, 2008-ban jelent meg, a harmadik, a *Vices & Virtues* 2011-ben, a negyedik, a *Too Weird to Live, Too Rare to Die* pedig 2013-ban. Időközben az együttesben több tagcserére is sor került, sőt végül csak a frontember, a sokoldalú Brendon Urie maradt. Így jelent meg 2016-ban a *Death of the Bachelor*. Úgy tudni, a helyzet azóta sem nagyon változott, a *Panic! at the Disco*-t hivatalosan továbbra is csak Brendon Urie alkotja, róla viszont tudni kell, hogy rendkívül szorgalmas, más sztárokkal ellentétben élvezzi a szereplést, és esze ágában sincs leállni. Az új *Panic! at the Disco* lemez *Pray for Wicked* címmel június 22-én jelenik meg. Brendonról azt is

tudni kell, hogy nagyon jó barátságot ápol a Fall Out Boy együttes tagjaival. Amikor csak tud, velük lóg, részt vesz a dalaik készítésében, ha kell, háttérénekesként jelenik meg, olykor pedig a klipjeikben, többször a felismerhetetlenségig elmaszkírozva. Ahogyan azt említettük, Brendon nagyon szeret szerepelni, olyannyira, hogy tavaly teljesült az álma és a *Broadway* is meghódította: a nyolcvanas évek sztárja, Cindy Lauper musicaljében, a *Kinky Boots*-ban játszott.

Nagyobbak, mint bármikor

A Florence and the Machine együttes neve valójában Florence Welch énekesnő és Isabella Summers billentyűst jelöli, akik általában egy nagy zenészcsapattal dolgoznak. Florence különleges énekstílusának köszönhetően dalaik hangzásvilága is igencsak jellegzetes. Az együttes 2007-ben alakult meg, első lemezét pedig *Lungs* címmel 2009-ben adta ki. Erről azonnal nagy népszerűsége telt szert a *Dog Days Are Over* című dal. Második lemezük, a *Ceremonials* 2011-ben jelent meg, a harmadik, a *How Big, How Blue, How Beautiful!* pedig 2015-ben. Az együttes ismét számos új zenéssel erősített, így június végén érkezik negyedik lemeze, a *High as Hope*.

A fia sürgeti a negyedik részt

Az ezredfordulón robbant be a köztudatba Őfelsége titkolt ügynöke, azaz Austin Powers, a különleges ügynök, aki nők ezreinek szívét hódította meg és képes leszámolni a legelvetemültebb gonosztevőkkel is. A filmsorozat központi alakját, a Powers-t alakító Mike Myers-t számtalanszor keresték már meg azzal, hogy mikor folytatódhatnak az ügynök kalandjai, de ő mindig elhárította a választ. Nemrég viszont egy interjúban arról beszélt, hogy ezt a kérdést nekiszegezte a hatéves fia is, így elkezdte komolyabban fontolóra venni a negyedik rész elkészítését. Mike Myers ugyanakkor arról is szólt, hogy nincs túl sok szabadideje, mivel hatéves fián kívül egy négyéves és egy kétéves gyermeke is van.

Film készülhet Boba Fetről is

A mozik nemrég mutatták be az új Star Wars-kiágazást, a Han Solóról szóló részt, *Solo: Egy Star Wars-történet* címmel, amelyben Harrison Ford legendás szerepét Alden Ehrenreich vette át. Korábban a *Zsivány Egyes* címmel láthattak a nézők egy produkciót, amely az eredeti trilógia egy szálát, a Halálcsillag terveinek megszerzését bonította ki. A Csillagok háborúja karaktereire fókuszáló sorozatban a jedimester Obi-Wan Kenobiról és a fejvadász Boba Fetről is tervbe vettek egy-egy filmet, sőt úgy tudni, a Boba Fett-ről szóló rész előkészületei már el is kezdődtek. Boba Fett először *A Birodalom visszavág* című Star Wars-filmben jelent meg, majd a trilógia befejező részében, *A Jedi visszatér*ben is feltűnt. Annak ellenére, hogy folyton sisak takarta el az arcát, és viszonylag kevés szerepe volt a filmvásznon, a Star Wars-rajongói mégis különösen megszerették.

Új dallal jelentkeztek

Bastille brit együttes már tavaly októberben bejelentette, hogy készíti a harmadik stúdióalbumát, sőt végzett is annak munkálataival, így a lemez várhatóan még idén megjelenik. Egyelőre a *Quarter Past Midnight* című dallal rukkoltak ki, amelyhez klip is készült. A klipet Austin Peters rendezte, akivel már korábban is együttműködtek a Laura Palmer és az *Oblivion* című dalok videói kapcsán. Az érkező lemezzel kapcsolatban az együttes tagjai egy interjúban arról szóltak, hogy az egész egy nagy zenei szürreális utazás lesz, a videóval pedig tisztelni szeretnék volna kedvenc rendezőik és azok filmjei előtt. A Bastille első lemeze *Bad Blood* címmel 2013-ban jelent meg, ezt követte 2016-ban a *Wild World*.

Életrajzi film készül Elton Johnról

Elton John a hetvenes és nyolcvanas évek nagy sztárja, akinek még most is óriási a rajongótábora. Mint kiderült, az énekes zenésről életrajzi film készül, amely valószínűleg az 1972-es *Rocketman* című dala után, a *Rocketman* címet kapja. Nemrég arról is értesülni lehetett, hogy a főszerepet a *Kingsman*-filmekből ismert Taron Egerton játssza majd. A film előkészületei egyébként már évekkel ezelőtt elkezdődtek. Úgy tudni, hogy eredetileg az alkotást Michael Gracey rendezte volna, de végül kiszállt a produkcióból, így a rendező Dexter Fletcher lett. Szinte bizonyos, hogy a filmben felcsendülnek majd Elton John leghíresebb zeneszámai is. Akad belőlük bőven, gondoljunk csak *Crocodile Rock*-ra, a *Nikitára*, az *I'm Still Standing*-re, a *Sacrifice*-re, a *Candle in the Wind*-re vagy a *Can You Feel the Love Tonight*-ra.

Csap

A skót szállodában egy vendég panaszkodik:

- Kérem, a szobában a csapból csak 20 fokban víz folyik. Miért írják akkor a prospektusban, hogy hideg és meleg víz is van?
- Mert mosakodni hideg, inni viszont meleg...

Változott a vallomás

- Vádlott, miért ad elő nekem ma a történetről a tegnaptól teljesen eltérő történetet?
- Azért, bíró úr, mert a tegnapi nem hitte el...

Dupla tagadás

- Az angol nyelvtanár előadást tart:
- Nos, azt biztosan tudjátok, hogy az angolban a dupla tagadás helyeslést jelent. Sok nyelvben (a magyar is ilyen) a dupla tagadás ugyanúgy tagadást jelent. Viszont egyetlen olyan nyelv sincsen, ahol a dupla helyeslés tagadást jelentene. Ekkor hátul megszólal valaki:
 - Aha, persze...

Kislány

A rendőr késő este egy kislányt talál az utcán. Megkérdezi tőle:

- Hogy hívnak, kicsikém?
- Pirinek.
- És mi a másik neved?
- Piroska.
- Jó, de apukádat, hogy hívják?
- Papa.

A rendőr megvakarja a fejét, és tovább faggatózik:

- Hol laksz?
 - A mamámnál.
 - És ő hol lakik?
 - Nálunk.
 - Jó, de melyik utcában?
- A kislány felnéz:
- A rendőr bácsi nem tudja?
 - Nem.
 - Hát akkor tessék jönni, odavezetem.

Balett-táncos

Az anya és kislánya először mennek el egy balettelőadásra. A kislány csodálkozva nézi, ahogy a balett-táncos lábujjhegyen táncolja végig a darabot. A végén az anyuka megkérdi a lányát:

- No, kicsim, hogy tetszett?
- Nagyon, de mondd, anyu, nem lett volna egyszerűbb magasabb táncost alkalmazni?

Pistike

- Pistike, miért van idézőjelben a fogalmazásod?
- Mert Peti füzetéből idéztem.

Főnökök

Egyik főnök a másiknak:

- Hogy csinálod, hogy az embereid mindig pontosak?
- Egyszerű: 30 munkás és 20 parkolóhely.

Zuhanás közben

Két ejtőernyős zuhanás közben beszélget. Azt mondja az egyik:

- Te, innen fentről az emberek hangyáknak látszanak. Mire a másik:
- Nyissuk ki az ernyőt, ezek tényleg hangyák!

A dolgozat

Két fiú beszélget matekóra után.

- Hogy sikerült a matekdogád?
- Semmit sem írtam.
- Én sem.
- Te jó ég! A tanár azt fogja hinni, hogy egymásról lestük!

Lada és az irodalom

- Két Lada áll a parkolóban egymás mellett. Melyiknek van köze az irodalomhoz?
- ???
- A bal ladának.

Cipő

- Milyen az abszolút vékony talpú cipő?
- ???
- Amiben, ha rálépsz egy pénzérmére, meg tudod mondani, hogy fej vagy írás!

Hazudós gyerek

- Mama, az iskolában azt mondták, hogy állandóan hazudok!
- De Pistike, te még nem is jársz iskolába!

Kiejteni a szavakat

Az angol, a francia és a magyar beszélgetnek arról, hogy kinek a nyelvében bonyolultabb kiejteni a szavakat. Kezdi az angol:

– Nálunk nagyon nehéz a kiejtés, például az asztalt úgy kell írni, hogy „table” és úgy ejtik, hogy „téből”.

– Az semmi – mondja a francia –, nálunk úgy kell írni, hogy „bonjour” és úgy ejtik, hogy „bonzsúr”.

– Ugyan – mondja a magyar –, az igazi nehéz kiejtés nálunk van. Úgy írják, hogy „mit tetszik mondani?” és úgy ejtik, hogy „He?”.

Szardínia

- Apu, mit esznek a ragadozó halak?
- Kisebb halakat, például szardíniát.
- És hogyan tudják fölbontani a konzervdobozt?

Feladat

- No, Pistike, mi volt ma az iskolában?
- kérdezi az apuka a gyerektől.
- Meg tudtam oldani a táblánál egy feladatot.
- És mi volt a feladat?
- Le kellett törölni a táblát.

Róka

A székely atyafi szántogat a mezőn, amikor megjelenik három vadász. Megkérdezik tőle:

– Bátyámuram, látott-e errefelé kend rókát?

– Láttam hát – feleli a székely.

– Aztán merrefelé ment?

– A völgy felé – hangzik az unott válasz.

A három vadász elindul, de sehol nem lelnek a róka nyomára. Beesteledik, mire fáradtan, ám eredménytelenül visszaérkeznek. Egyikük bosszúsán kérdezi az öreget:

– Aztán mikor látta maga azt a rókát?

– Ejsze van egy hete...

Azhogy lehet, hogy csak nevet adtatok nekem, de jelszót nem?

Vicces megállapítások

Örömmel tudatjuk mindenkivel, hogy megettük az utolsó kannibált!

Korán keltem. Hol az arany?

A csapatmunka lényege: mindig van kit hibáztatni.

Én végeztem a feladat oroszlánrészét: üvöltöttem!

Most már tudom, mennyi fogkrém fér bele egy tubusba. Majdnem három méter. Megdöglött az aranyhalam, pedig már épp kezdte megszokni víz nélkül.

Nem tudtam, hogy lehetetlen, ezért megcsináltam.

Szerintem minden ember értelmes, aki egyetért velem.

Mindenre tudok magyarázatot találni, legfeljebb nem stimmel.

A szomszédaim nem lehetnek valami gazdagok. Akárhányszor átmegyek hozzájuk, hogy kérjek tőlük valamit, az soha nincs nekik.

A szerénység az a művészet, hogy mások jöjjenek rá, milyen fontos vagyok.

A számárfül az origami legegyszerűbb változata.

A teve egy rendkívül szívós állat: akár élete végéig kibírja víz nélkül. Sőt még utána is.

Még nincs teljesen kész, de már majdnem elkezdtük!

Mivel mindig az okos enged, már rég a hülyék uralkodnak.

Vegyél levegőt! 10 bűvárból 9 ezt ajánlja.

Bölcsességeket rendkívül egyszerű kitalálni. Az ember egyszerűen leírja az ellenkezőjét annak, amit tesz.

Jelentkezz a sakkszövetségnél, mert elveszett egy sötét paraszt...

Olyan sokoldalú vagyok, hogy az már majdnem gömb.

Nem aggódom az adósságom miatt.

Elég nagy ahhoz, hogy vigyázzon magára!

Az egyetlen dolog, amit az életemben elértem, a kilincs volt.

Az élet előttem áll, és nem látok tőle semmit.

Már látom a fényt az alagút végén... de miért dudál?

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Elérkeztünk idei utolsó számunkhoz, amiben Eredményt hirdettünk, ám újabb kérdést már nem teszünk fel. Tekintettel az érdeklődésre, szeptemberben újabb játékokra invitálunk benneteket, addig azonban pihenünk.

Íme 18. és 19. számunk nyereménykérdésének a megfejtése:

Május 24-ei, 18. számunkban egy rajzot láthattatok, mely akár önmagában, akár illusztrációként, sőt még animációs film részletként is megállja helyét. Sokan felismerték, hogy meserészletről van szó, és Mátyás király áll a központjában, arra azonban már kevesen jöttek rá, hogy melyik meséről van szó, pedig ez is a kérdés része volt. Nyereménykérdésünk megfejtése: Mátyás király és a százesztendő ember. A mese szerint Mátyás király séta közben találkozik a százesztendő bácsival, aki éppen almát ültet. Rácsodálkozik, hogy öregsége ellenére mennyire igyekszik, hisz nyilván nem is ehét majd a gyümölcsből. A bácsi mégis úgy véli, jólesik neki a munka, és ha ő nem is éri meg a termést, terem majd a fiataloknak. Öt évvel később a bácsi visz a királynak a termésből, aki kosarát arannyal rakatja tele. Az irigykedő uraknak pedig elmagyarázza: aki ilyen szorgalmas és gondol az utókorra is, az megérdemli. A pontos megfejtést **Kopunovity Dániel, a topolyai Csáki Lajos iskola ötödikese** tudta, válaszáért könyvjutalomban részesítjük.

Legutóbbi, 19. számunkban (május 31-ei megjelenés) zenei jellegű kérdést tettünk fel, amivel kissé a nyár és a pétervári EXIT fesztivál felé hajoltunk. A felvételen egy ismert zenészt, a reggae egyik neves alakját láthattatok, aki nem más, mint **Ziggy Marley**, minden idők legismertebb reggae zenészének, Bob Marleynek a legidősebb fia. Ziggy július 13-án fellép a neves fesztiválon, gondoljuk, sokak öröme. A helyes válaszáért kijáró könyvjutalomban a **szabadkai Kávai Renáta, a J. J. Zmaj iskola negyedikese** részesül, akinek ilymód az egész tanévnyi közreműködését is jutalmazzuk. Bárcsak többek esetében is megtehetnénk!

A nyerteseknek gratulálunk, könyvjutalmukat még a tanév folyamán postázzuk.

Játékunk össze folytatódik!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Nézd meg a Tanyaszínház előadását, rajzold le és küldd el!

A Vajdasági Színházmúzeum, a Tanyaszínház, Topolya Község Múzeuma és a Jó Pajtás közös képzőművészeti pályázata a jeles színtársulat fennállásának 40. évfordulója alkalmából

Kavilló egy picinyke falu, nevét a Tanyaszínház tette ismertté. Ott készíti most is új előadását a Tanyaszínház társulata, hogy később a legnagyobb nyári melegben bejárja vele a vajdasági falvakat, településeket. A bemutató azonban kötelezően Kavillón van, idén lesz a negyvenedik, ugyanis a társulat kerek évfordulót jegyez. Éppen 40 éve ugyanis, hogy 1978-ban megalapították.

A kerek évforduló nem múlhat el nyomtalanul. Ehhez mi is szeretnénk hozzájárulni a magunk módján, képzőművészeti pályázattal. Íme a pályázati felhívás:

A Vajdasági Színházmúzeum, a Tanyaszínház, Topolya Község Múzeuma és a Jó Pajtás közös képzőművészeti pályázatot hirdet Tanya+Szín+Ház címmel, melynek témája a Tanyaszínház fennállásának 40. évfordulója. A 2018 nyarán bemutatásra kerülő Tanyaszínház-előadást kell megragadni a képzőművészet eszközével. Feltételezhető, hogy sok helyre eljut a társulat, így a nyár folyamán szinte minden vajdasági szegletben megtekinthető

Az alkalmi színházi trupp tavalyi előadásának részlete

lesz az előadás. Az élmények papírra vetése akár azonnal is megtörténhet, de az iskolában, az új tanév folyamán is, hiszen a beküldési határidő szeptember vége lesz. A munkákat mind egyéni szervezésben, mind oktatási intézményen keresztül **2018. szeptember 28-ig** várjuk a Jó Pajtás címével: jopajtas.szerk@magyarszo.rs, vagy a levélcímre: Jó Pajtás, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. A következő adatokat kell feltüntetni: a szerző neve, kora, osztálya, iskolája, lakcíme és a helység neve a postai irányítószámmal, valamint még egy adat: mely helységben látta az előadást a pályamű szerzője.

Bármilyen képzőművészeti technika számításba jöhet. Elvárásunk, hogy az előadást, a közönséget és a színházi trupp bemutatkozását övező hangulatot is tükrözze az alkotás.

A munkákat szakmai zsűri értékeli október elején, meghozza alsós és felsős általános iskolai tanulók kategóriájában.

A pályázat eredményét a zsűri döntése nyomán tesszük közzé lapunkban, a nyerteseket pedig kategóriánként megjutalmazzuk. A legfőbb jutalom mégis az lesz, hogy a díjnyertes munkákat kiállítjuk, egyebek között a Tanyaszínház kavillói otthonában.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ókresz Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs